

Universitätsbibliothek Wien

I

209.335

A

Adlig. surd.

N. 1. Dupl.

N. 2. Non adest.

N. 3. Non adest.

1. Hoeller & Plaump. Almanach
novus. Venetis 1513. 4°

2. Kochel, Astralabii declaratio.
Moguntiae 1535. 4°.

3. Loritus. De geographia liber
unus. Friburgi 1533. 4°

4. Eichmann. Annulorum rationem
componendi ratio. Narpurgi
1537. 4°

5. Müller. De compositione meteo-
scopii epistolar. [Ingolstadii
1533.] 4°

6. Stoffler. Cosmographicae ali-
quot descriptiones. Narpurgi
1537. 4°

7. Rit hoymmer. De orbis terrarum
situi conspectum. [Narim-
bergae 1538.] 8°

8. Henricus. Opera. [Clag
V. 1515.] 4°

SCRIPTA CLA- RISSIMI MATHEMATI-

CI M. IOANNIS REGIOMONTANI, DE

Torqueto, Astrolabio armillari, Regula magna Ptole-
maica, Baculoq; Astronomico, & Obseruationi-
bus Cometarum, aucta necessarijs, Ioannis
Schoneri Carolostadij additionibus.

ITEM.

Obseruationes motuum Solis, ac Stel-
larum tam fixarum, q̃ erraticarum.

ITEM.

Libellus M. Georgij Purbachij de
Quadrato Geometrico.

Ioachimus Heller Leucopetræus ad Lectorem.

Aurea si cœli miraris lumina, Lector,
Atq; Dei credis Sydera mente regi.
Hæc tibi templa Poli distinguunt Organa summi,
Subijcientq; oculis lucida signa tuis.

Cum Gratia & Priuilegio Imperiali, ad Quinquennium.

Norimbergæ apud Ioannem Montanum
& Vlricum Neuber, Anno Domini
M. D. XLIII.

79
GEORGII

RITHAYMERI DE OR

BIS TERRARVM SITV COM

pendium, ad Hieronymum Vueyrer

Præpositum Reycherspergenssem,

Norimbergæ apud Ioh. Petreium,

anno M. D. XXXVIII.

2.

FOR

RIGHT

215

18

18

18

18

REVERENDO

IN CHRISTO PATRI ET

DOMINO D. HIERONYMO VVEYRER
diuino consilio Præposito monasterij Reychersper
gensis Georgius Rithaymerus S. D.

ENSIBVS ab hinc quinq; aut non
multo secus Reuerende Pater, Vi-
tus Tritonius iuuenis & eruditus &
probus, suis literis mihi significa-
uit, te delectari eo studiorum gene-
re, quod ad terræ situm pertinet,
mecq; submonuit, ut tibi prospicerem de tabula Ge-
ographica, cuius cognoscendæ mirum quoddam
desyderium te teneret: mox ipse mecum meditabar,
omnisq; mea cura, cogitatio, & opera in hoc ipso mi-
hi consumebatur, quomodo & tibi, & istis iuue-
nibus nouitjs, qui in cœnobio Reiherspergensis
tuo ductu sanctum quoddam uitæ genus ample-
ctuntur, opera mea prodesse possem: & cum id tem-
poris à reliquis literis ob hanc rerum nostrarum
perturbationem & iniquitatem commodum uaca-
rem, cœpi ea quæ de Geographia fusissime apud
Plinium, Strabonem, Pomponium Melam, uiros
in maximarum rerum scientia insignes scripta sunt,

a ij in

in quoddam breuiarium redigere, secutus etiam
sum in hac re neotericos, Aeneam Siluium, Vola-
terranum, Ioachimum Vadianum, quo olim in his
rebus præceptore usus sum. Verum cum de Schon-
dia prisca Geographi penè siluerint omnes, aut
perparce illius mentionem fecerint, eam partem ab
his relictam Iacobum Zieglerum uirum egregie do-
ctum imitati expleuimus. Ante omnia autem hæc
ita præcaui atq; ita præuidi, ne huic libello ea infe-
rerentur, quorum difficultas & asperitas quoquo
modo auertere posset discipulum. Porro hoc loco
monitos esse uolo omnes, nemini ad hanc disci-
plinam patere aditum nisi subinde tabulam Geo-
graphicam ante oculos posuerit, in hac enim re
non tam libro quàm pictura iuamur, si mihi mo-
nenti obsecundabitur, breui huius artis cognitio-
nem uel puer assequi poterit. Sume igitur Reue-
rende Pater sub patrocinium tuum hunc libellum
nomini tuo dedicatum, ut sit perpetuæ meæ in
te gratissimum erga me discipulum obseruantiae
μνημόσυνον καὶ ἀγῶνιστὸν, non quo putem laborem hunc
nostrum tua beneficia quibus post primam Tur-
ci incursionem toto quadriennio, quo fortunæ ui-
cio non meo decoxi, prosecutus es exæquare & re-
pendere, sed quòd sine patrocinio libellum ede-
re nolui

re nolui , nomenq; tuum huic præscribere planè
uolui . Christus Optimus Maximus seruet te mihi
& tuis omnibus quàm diutissime incolumem.

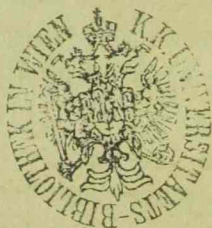
Viennæ Pannoniæ , calendis Januarijs,

Anno M. D. XXXVIII.

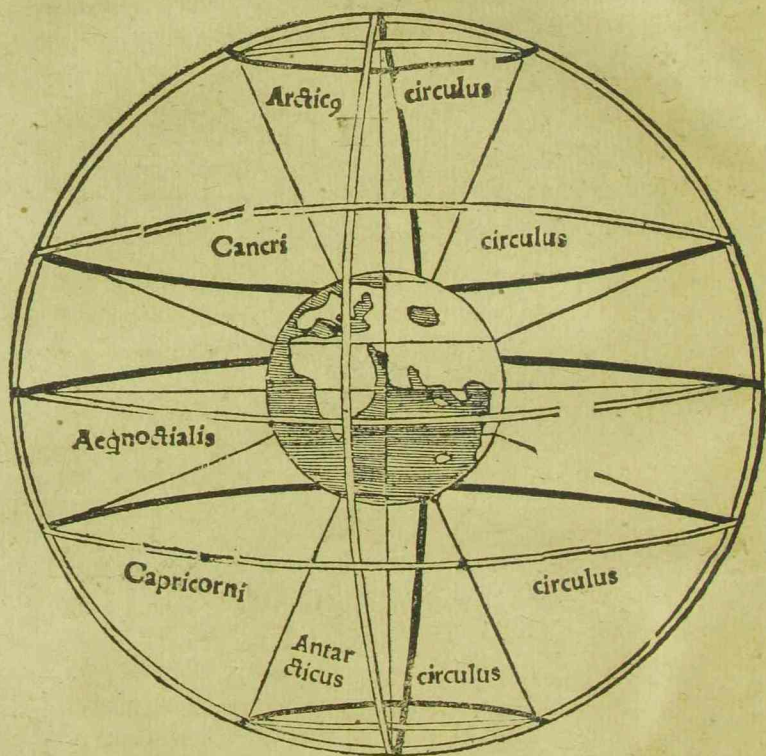
a iij

ERRATA.

Pagina 3 línea 14 pro undat lege nudat. línea penúltima lege meatus. Pag. 8. línea 21 lege Tanai. Pag. 9 li. 2 post occasu, adde, regio. li. 17 lege Astures. Pag. 11 li. 9, p Darium, lege Durium. Pag. 16 li. 26 post Tuiscon, adde, pater. Pag. 20 li. 22 lege Narisij. Pag. 22 li. 26 pro Verū lege Rerum. Pag. 26 li. 13 lege alluuntur. li. 27 sic ut. Pag. 29 li. 24 lege rigant, li. 25 pro Fleso lege Sleso. Pag. 31 li. 24 lege portuū. Pag. 32 li. 2 lege tenet. Pag. 33 li. 1 lege nolumus. Pag. 32 li. 6 post oculis, adde, dicti. Pag. 36 li. 2 lege Amaxouitæ. Pag. 38 li. 12 lege Clage furtium. li. 22 lege lapigia. Pag. 40 li. 17 pro Badæ lege Budæ.

GEORGII RIT-

HAYMERI DE ORBIS TERRA-
RVM SITV COMPENDIVM, AD HIERO-
nymum Vueyrer Prapositum Reycherspergensẽ.

Geographia, si etymon uocabuli inspexerimus, propriè ea dicitur, quæ terræ situm ut extra intraq; Oceanũ nostrumq; mare se habet, describit, cum locorũ passim iacentiũ enumeratione. Inde Geographus is dicitur, qui terræ uel singulas, uel utiq; celebriores regiones describit.

Cosmographia est ea, quæ & cœli & terræ rationem habet, & quæ demonstrat sub qua cœli facie sita sint loca, quæ locorum longitudo sit, quæ latitudo, ad hæc quæ sydera locis sint uerticalia, quæ in arcton, quæ in meridiem inclinant, & in quo climate loca sint.

Geometria est ea, quæ de lineis & figuris, quæ ex lineis constant, cõsiderat: quam à terræ mensu dictam uocabulũ indicat: quamuis hæc disciplina & in cœlo locum habeat, inde Geometer.

Topographia est loci ficti descriptio, historię conueniẽs. Salustius in historia Iugurtina Leptim urbem inter duas syrtes sitam ut Topographus descripsit.

Topothesia est loci ficti descriptio, qua usus est poëta Virgilius primo Aeneidos, cum locum quendam in Africa scribit, qui in Africa nusq; est, sic enim inquit: Est in secessu longo locus insula portum efficit.

Chorographia est loci descriptio, uel etiã in minimis suis partibz, at hoc distat à Geographia, q̃ Geographia sumatim terras & eius partes p̃cipuas designat, Chorographia etiã sigillatim oĩa loca siue p̃ua siue magna considerat.

b

Tabula

TAbula in qua terræ situs depingitur. Geographica dicitur, à Græco nomine *τῆς γῆς* & *χάρτης*, quod scribo siue pingo significat, dicta, cuius auxilio uel breui momento totum terrarum orbem obire possumus, & amplius in uniuersa historia proficere, q̃ si Vlyssis exemplo continuis decem annis per omnes terras & maria erraremus. Hæc inquā tabula docebit nos inferioris mundi & partium eius duarum, puta terræ & aquæ habitudinem & situm.

MVndus duplex: Superior & Inferior. Superior, quæ philosophi intelligibilem uocāt, is æternus diuinusq̃ est, & perpetuo quodam tenore eundem statum retinet, eius partes nouem sunt: Sphæra Lunæ, sphæra Mercurij, sphæra Veneris, sphæra Solis, sphæra Martis, sphæra Iouis, sphæra Saturni, Cælum stellatū quod & firmamentum dicitur, Primum mobile siue cælum ultimū, atq̃ istæ sphærae omnes sese orbiculariter complectuntur, & ea quæ primū mobile dicitur maxima est, sphæra Lunæ minima, suntq̃ corpora diaphana. Inferior, qui à philosophis sensibilis dicitur, is est qui infra circuitum Lunæ est, & cuncta quæ in eo sunt patibilia sunt, & supernis potestatibus subiecta, atq̃ in eo alia in alia uertuntur, neq̃ eundē tenorem & statum retinēt, quæadmodum ea quæ in mundo superiore sunt: eius partes quatuor, ignis, aer, aqua, terra, quæ elementa dicuntur, eò q̃ his omnia gignūtur & alūtur, siue corpora simplicia, quod in se nihil admistū disparq̃ sui atq̃ dissimile habent.

PArtes cœli, siue regiones, seu limites, aut cardines dicere mauis, quatuor sunt. Oriens nuncupat unde Sol oritur. Occidens, quo demergitur. Meridies, qua decurrit. Septentrio ab aduersa parte est. Ab his quatuor uenti spirant: Ab ortu Eurys, q̃ & Subsolanus. Ab occasu *zephyros*, quæ Latini Fauonium uocant. A septentrione Boreas, qui & Aquilo. A meridie Auster, quem Græci *νότον* dicunt, hos inq̃ uentos postæ principales siue primores uocant. Sunt porrò alia quæ

quædam ventorum nomina & loca unde ueniant; quos Gelius fusius psequitur. Verū hos quatuor primores Manilius his duobus uersibus elegantissimè complexus est.

Asper ab axe ruit Boreas, fugit Eurus ab ortu,

Auster amat medium solem, Zephyrusq; cadentem.

A Qua omnis, aut mare, aut fluuius, aut palus, aut fons, aut torrens. Porro omne mare aut Oceanus, aut Mediterraneū, aut Sinus, aut Bosporus, aut Eurypus, Oceanus à uoce græca ὠκεὺς, quæ uelox significat, dicitur, eo quod paribus interuallis, hoc est senis semper horis bis affluit ad littus, & bis à littore remeat. Est autē Oceanus ingens & infinitū pelagus, totum terrarū orbem ambiens, magnis æstibus concitum (ita enim alternos accessus & recessus eius appellant) quod modo inundat campos, modo latè undat & refugit.

Mare mediterraneum, quod & nostrū dicitur, ab occasu in ipsas terras irrumpit, primū angustum nec amplius decem milibus passuū patēs terras aperit: Angustias introitumq; nos fretū, Græci προήμν uocāt, qua diffundit. Alia alijs locis cognomina sumit, quatenus Hispanias abluat, Hispanū siue Ibericū aut Balearicū dicitur, mox Gallicū, hinc Ligusticū, ab eo ad Siciliam insulā Thuscū quod & Tyrrhenū & Inferū, deinde Siculū, postea Ionium & Creticū, inde ad Tenedū mare Aegeum; ubi primū se coarctat Hellespontus dicitur: Propontis ubi sese expandit, ubi iterum in arcum cogitur Tractus Bosporus, ubi iterū se dilatat pontus Euxinus, qua paludi Mæoticæ committitur Bosporus Cimerius uocatur, & ipsa palus Mæotis.

Sinus est littus flexuosum & quasi brachio quodam mare complectens. Sunt autē sinus maris alioqui multi, quatuor tamen amplissimi, qui magna uastitate sese in terras angustis faucibus insinuāt, è quib; a glonaris mare Caspiū siue Hyrcanum uocāt ab Oceano Scythico p meatos subterraneos ut qdā sentiūt, in hæc loca immissum, Persicus & Ara-

bicus ab Australi mari immittuntur. Persicus aduersus est Caspio, Arabicus ponto Euxino. Quartus quod mare mediterraneum siue nostrum, seu interius uocatur, de quo paulo ante diximus. Sunt praeterea duo, Gangeticus & Magnus, apud scriptores haud perinde memorati.

FRetum à feruendo dictum, eò quòd aqua maris isthic efferveat atque ebulliat instar feruentis aquae, & est mare angustum terras dirimens.

Bosporus à permeabili bouis transitu propter freti angustiam dicitur. Duo autem sunt Bospori, alter iuxta Byzantium qui Tracicus, alter in introitu Maëotidos paludis qui Cimerius à Cimerijs populis qui iuxta accolunt dictus.

Euxinus est rapidum illud mare inter Euboeam & Boeotiam, quòd die quolibet ac nocte septies cursum mutat: fluit ac refluit: in quem, cum naturam eius inuestigare non posset Aristoteles, se praecipitauit his uerbis: Aristoteles non capit Euripum, capit Euripus Aristotelem.

De Terra.

Mundi machina ita disposita est, ut terra, quam à terendo dictam existimant, in medio omnium posita sit, quam mare cingit, non tamen undique, uerum superficiei sublimem et supra aquas extantem habet, quam Deus Optimus Maximusque ab aquis immunem ac nudam esse uoluit, quo et ab hominibus et reliquis animantibus quae spirant habitari posset. Superficies autem terrae, quae extra undas eminet, ita eminet, ut ex ea & circumfluis undis corpus rotundum efficiatur. Circa aquam aer, circa aerem ignis est purus atque integer globum Lunae attingens. Omnis uero terra aut insula, aut isthmus, aut continens est.

Insula, est terra quae undique aquis clauditur, proprie autem mari, & à solo hoc est à mari dicitur.

Isthmos

¶ Isthmos, est brevis quædā terræ angustia, qua peninsula quam Græci *ἡγεμόνισσος* uocant, continenti cōmittitur. Sunt peninsulæ siue *ἡγεμόνισσοι*, celebratiores apud Geographos quinq;. Chersonesus aurea, Peleponnesus. Chersonesus Tracia. Chersonesus Taurica. Chersonesus Cymbrica.

¶ Continens, est ea terra quæ non ex omni parte ambitur mari, quasi coniuncta et continua; eius tres sunt partes, Europa, Africa & Asia.

De quinque zonis.

HAud quæque hoc loco temere sermonem nostrum ad zonas conuertemus, quoniam situ earum ob oculos posito cetera quæ de Europa, Africa & Asia dicentur, intellectu erunt proniora. Terra igitur quasi quibusdam redimita est cingulis, quos et zonas et fascias appellant.

Zona est spacium cœli inter minores circulos cōprehensum ad superficiem terræ collatum. Sunt autem circuli zonas dirimentes quatuor, duo Tropici, Arcticus & Antarcticus. Zonæ uero quinque, è quibus duæ maximæ inter se diuersæ infesto rigore & æterno gelu obriguerunt, è quibus altera Arctica, Antarctica appellatur altera, Media quæ & torrida dicitur Solis ardoribus torretur. Duæ autem inter mediam & extremas habitabiles sunt, quarum altera nostra siue Aquilonaris, Australis siue antipodum uocatur altera.

De circulis Sphæræ.

OMnis circulus sphæræ aut est maior aut minor, Maior qui diuidit sphæram in duo æqua. Sunt autem circuli maiores numero sex, de quibus summatim dicemus.

Aequator, qui undique suis partibus æquè à Polis abest, sic dictus, quod Sol in eo decurrens noctem diem æquat,

id quod in anno bis cōtingit, semel in Martio Sole primam partem Arietis tenente, iterum mense Septembri cum Sol ingreditur primam partem Libræ.

Zodiācus qui & signifer, ab effigie animalium quæ in eo sunt. ζῳον enim Græcis animal notat, is æquatorem in duobus locis, quæ sunt t principia Arietis & Libræ dirimit, cuius altera medietas Aquilonaris, altera Australis dicitur. Et cum natura reliquorum circularū incorporalis sit, & sola lōgitudine censeat, in Zodiāco tantū signorū capacitas latitudinē exigit. Linea quæ eū mediū secat & in duo æqualia ultro citroq; partit, Ecliptica dicitur, eò quòd cū Sol & Luna pariter cursum suū in eadem cōficiunt, eclipses fiunt. Insignit aut Zodiācus duodecim signis, quæ sunt: Aries, Taurus, Gemini, Cācer, Leo, Virgo, Libra, Scorpīus, Sagittarius, Capricornus, Aquarius, Pisces. E quibus priora sex Arctica, reliqua Antartica uocantur, quæ Manilius duobus, his uersiculis notauit.

Sunt Aries, Taurus, Gemini, Cancer, Leo, Virgo, Libraq; Scorpīus, Arcitenēs, Cap, Amphora, Pisces.

Meridianus circulus maior est, qui per mūdi polos & punctū, quod nobis supra uerticem est, Arabibus Zenith dictū, ducitur, in quem cū Sol incidit, medios dies, mediasq; noctes efficit, hic circulus à meridie in septentrionem uersus immotus est. Verum in ortum & occasum ad quemuis passum, si scrupuloser rem tractare uolumus, meridianus uariatur.

Horizon qui et finitor dicitur, est circulus maior, qui conspectam mundi partem ab incōspecta, hoc est hemisphæriū supra terram, ab hemisphærio quod est infra terrā dirimit. Et quoniā acies humani oculi ad uerum cœli finem non potest peruenire, q̄rtum aspectus uniuscuiusq; circumferendo oculos circumscribit, propriū sibi cœli Orizonta & terminum facit.

Colurus

Colurus solstitiorū, est circulus maior per principia Cancri et Capricorni, et polos mundi ductus.

Colurus æquinoctiorū, est circulus maior ꝑ polos mundi, & principia Arietis & Libræ ductus. Dicunt Coluri quod Græci *κολούρα* mutila & accurtata uocant. Coluri em̄ partes aliquas nobis inconspectas habent, reliqui enim circuli integri in mundi circumactu conspiciuntur.

Est præterea alius circulus, & ipse maior, qui Græce *γαλαξία*, latine orbis lacteꝝ dicitur, ductus ꝑ principia Geminarū & Sagittarij, atq; is solus ex omnibus circulis subiectus est oculis, cum cæteri cogitatione magis q̄ visu deprehendantur, quem ideo lacteum uocatum putant, quod eius defluuio uelut ex ubere aliquo sata cuncta lactescunt, siue quod tam densus est illius fulgor ut lactis speciem præse ferat, sed quoniam in Astronomia ferè nullus est illius usus, eo sphaeræ non iungitur.

De Circulis minoribus.

Circulus minor est qui sphaerā nō diuidit in duo æqua. Sunt autem circuli minores numero quatuor.

Arcticus, est circulus minor, quem polus Zodiaci circa polum mundi Arcticum describit.

Antarcticus est circulus minor quem polus zodiaci circa polum mundi Antarcticum describit: absunt autem poli zodiaci à polis mundi. 24. partibus.

Tropicus Canceri, qui & solstitialis, est circulus minor, quē Sol dum primam partem Canceri tenet describit, & qui omnium qui à Sole describuntur maxime septentrionalis habetur, in quem cum Sol se receperit solstitiū æstiuū peragit, longissimusq; totius anni dies, breuissimaq; nox exit. post hanc reciprocationem Sol in septentrionem ultra non progreditur.

Tropicus

Tropicus Capricorni, est circulus minor, quem Sol initium Capricorni tenens describit, aut quem Sol dum longissime abit in Austrū efficit, atq; id tempus bruma dicitur, siue solstitium hyemale, quod sol in eo brumalem reciprocationem facit, maximaq; totius anni nox, minimusq; dies efficitur. Tropici autem dicti ἀπὸ τῆς τροπῆς, quod Græcis uerto est, nam sol dum est in istis circulis, aut uertitur à nobis, aut ad nos. Hæc de circulis omnibus quibus cœlum cingitur suffecerint.

Breuis terrarum descriptio.

VNiuerfus terrarum orbis in tria diuiditur. Europā, Africam, & Asiam. Ab occasu solis & freto Gaditano intrantē ad dextram Africa est ad Nili fluuenta usq;. Ad sinistram ad Tanaim Europa. Ultra quicquid est, Asia est.

EVROPAE DESCRIPTIO.

AB Europa ferè omnes Geographi inchoāt, tum quod est habitatissima, tum quod reliquis & ciuilitate morum, & ingenijs, & armorum gloria semper fuit superior, Huic autē id nominis est ab Europa Agenoris regis Phœniciae filia, quā Iupiter in taurū mutatus ex Phœnicia auexit. Hæc autem ab ortu clauditur Tana fluuius, qui & Silis & Dion à Barbaris hodie dicitur. Huius fontes sunt in Rhiphæis montibus, atq; duobus ostijs euoluitur in Mæotidem. Habet præterea ab ortu paludem Mæoticam, Bosporum Cimerium, pontum Euxinū, Bosporum Tracium, Propontidem, Hellespontum, & mare Aegæum. Ab occasu terminatur Oceano occidentali. A septentrione Oceano septentrionali. A meridie mare nostrum habet, & fretum nostro auo strictū Sibilæ dictum.

Hispaniā

HISPANIA.

Hispania prima Europæ ab occasu, quam tergori bubu-
 lo Strabo comparat, ea, nisi qua Galliâ tangit, pela-
 go undiq; cingitur; ubi Galliâ adhæret angusta. A solis or-
 tu Pyrenem montem habet. Ab occasu Oceano occiduo
 terminat. A septentrione Cantabrico. A meridie fretum, cui
 & ab Hercule & à Gadibus nomen, simul & mare nostrum
 habet. Ea est duplex: Citerior & Vltior. Citerior quæ
 & Taraconensis, est citra Iberum fluvium, ut quidam veterum
 dixerunt. Verum re diligentius perpensa, quicquid terræ
 iacet ultra Iberum ad Collimicia Bethicæ et Lusitanicæ et ad
 Celticum promontorium usq; quod mare & terras distermi-
 nat, Taraconensi ex sententia veterum tribuitur, sic ut Du-
 rius amnis qui est Lusitanicæ à septentrione terminus,
 hanc claudat à meridie, quare tribus maribus excipitur:
 Occiduo, Cantabrico & Iberico. Clarissimi Hispaniæ ci-
 terioris populi sunt: Cantabri, Celtiberi, Asturos. Vrbes,
 Numantia Hispaniæ olim decus, & quamvis opibus Car-
 thagini, Capuæ & Corintho haud quaquam par, uirtutis
 tamen nomine has superauit omnes: in colle modice edita
 sine muro sita, ad Durium amnem quatuor millibus militum
 Romanorum exercitum quadraginta millium per annos qua-
 tuordecim continuè & cohærenter sustinuit, & pudendis
 etiam cladibus affecit: triginta enim millia Romanorum à
 Numantinorum quatuor millibus uicta & fusa sunt. Sagun-
 tum iuxta fluvium Iberum, societate fœdereq; coniunctum
 cum Romanis, eò calamitatis longa Hannibalis obsidione
 redactum, ut ciues extracto in foro igni, quicquid erat præ-
 ciosæ rerum in eum conijcerent, ac postremo ne in manus
 irati hostis uenirent, se suosq; liberos eodem præcipitarent.

Cæsaraugusta in Celtiberis, Barchino cognomine Fauentia, Valētia colonīa tribus millibus passuum à mari remota. Taraco unde Taraconēsis Hispania nomen adepta est, Scipionum opus, sicut Carthago noua Pœnorum. Amnes, Hiberus & Rubricatū, Iberus ex monte Vindio in mare Balearicum infunditur, mons nostro tempore Ronciualis, etiā Rauanella dicitur. Ultra Rubricatū ad Pyrenen Ceretani, dein Vascones habitant.

In Taraconensi hac ætate sunt hæc regna: Nauarra, cuius caput est ciuitas Pampelona, Castella: urbes habet Toletum & Salmandicam, Catalauniam, ubi Valentia, Taraconia, quæ & Arragoniam corrupte dicunt, ubi Sarragossa urbs, Galatia nunc Galitia ubi Cõpostella urbs templo dñi Iacobi insignis, Ptolemæus ut auguramur Flauium Brigantium nominat.

Vltior, ea est quæ in fretum Herculeum & Oceanum occiduum inclinat: Prouinciæ habet Beticam & Lusitaniam.

Bethica quæ nunc in Granatæ nomen abiit, eò fortasse quod terra ipsa coccum fert; à Bethi fluuiio eam mediâ secante dicta est. Ab ortu habet eam lineam, quæ à sinu Virgitanæ aut Balearia urbe ducitur ad Anam fluuium usque, à limite occiduo Oceanum occiduum, ab arcto Anam amnem, à meridie fretum cui à Gadibus nomen inditum est. Vrbes in ea clarissimæ, Ispalis quæ nunc Sibilis est, & Corduba Senecæ & Lucani poetæ patria, Carthēia quæ Græci Tartessos uocant, mons Calpe, Abyla quem ex aduerso Mauritaniam tollit obiectus, columnas Herculis utrunque nominant. Mauri quos corrupta uoce Maranos uocant, ingenti hominum numero Hispaniam olim ingressi, eamque uniuersam grauiter multis annis afflixerunt, at uirtute regum ex reliqua Hispania eiectione, Bethycæ nobilissimæ eius terræ parti aliquandiu inhæserunt, neque inde ullo pacto summoeri poterant, donec Ferdinandus rex, auus Caroli Cæsaris, & Ferdinandi Romano,

Romanorum, Bohemorū, & Vngarorum regis, in cætera Hispania late imperitās, eos opesq; eorum assiduo bello attriuit, tandem tota sui regni mole adortus, regnū ab hac peste purgauit, et Melem Maurorum regē unā cum urbe regia in potestatem suam redegit.

Lusitania à Iusu Liberi patris dicta, hodie Portugallia, gens apud Hispanos amplissima, et quæ plurimis annis Romanorum armis restitit, ab aurora habet eam lineā quæ est ab Ana fluuio ad Dariū, siue Carpetanos, Vetiones, Vacæos & Callaicos celebres populos, ab occasu Oceanum, à cardine meridiano Anam fluuiū, à septent. Doriā, urbs in ea celebris Vlyssippo nūc Lisbona; flumina, Anas ortus in citeriore Hispania, Tagus in quo auri grumulae uiuantur, & Doriās, postea Lethæ quod pleriq; Limaā uocāt, Latini obliuionē. Vnus in ea mons Lunæ est, p̄terea nullus. Circa Tagum equas uento Fauonio concipere plurimi scriptores prodidere, & partū inde fieri perniciosissimū, sed triennium uitæ non excedere. Hispanorū omnium inquieta, auidaq; in nouas res sunt ingenia, & uelocitate corporum assueti, apri atq; leues ad concursandum inter montes & saxa, punctim magis quā cæsim hostem petere soliti.

GALLIA TRANSALPINA.

Gallia quæ hodie Francia, Lemano lacu, qui & Gebennicus & Lofanensis id temporis dicitur, tum Iura & Gebennicis (quos Cemenorū Græci dicunt) montibus in duo latera scissa est: alterum in Oceauum Britannicū excurrit, quod totum Gallia Comata tribuitur. Alterū quod à Gebennico & Iura montibus siue Rhodano fluuio in mare nostrum uergit, Narbonensis Gallia uocatur. Tota autem hæc Transalpina Gallia hinc à Varo & Alpibus, illinc à Rheno

inter mare Gallicum internum & Oceanum Britannicum
ad Pyrenen montem & mare Aquitanicum, quæ sunt illi ab
occidente, promittitur.

GALLIA COMATA.

COmata à capilloꝝ cultu dicta, & quæ obuertitur Ocea-
no, in tria populorum genera abiit, nobilibꝝ inter se di-
stincta amnibus: A Rheno ad Sequanā Belgæ sunt, inde ad
Garumnā Celtæ, quamuis ueteres Celticam Garumna
fluuiò ab occasu terminabant. Verū Augustus Cæsar quic-
quid terrarum & populorum iacet inter Garumnā & Li-
gerim Aquitanicæ adiecit. Inde ad Pyrenæi montis excur-
sum Aquitania, quæ eadem Aremorica est.

DE PARTIBVS GALLIÆ COMATÆ.

Verum ut fufius de Gallia Comata dicamus, Aquita-
nica ab ortu Ligerim habet, ab occa. Oceanū Aquí-
tanicum, à septen. pariter Ligerim & Lugdunensem Gal-
liam, à meridie iuga Pyrenæi montis & Narbonensem.
Aquitani uero à natione Gallica & corporis habitu & lin-
gua discriminantur, Hispanis qꝫ Gallis similiore, Populi in
ea celebres & antiquum nomen retinentes, Santones, quorꝫ
urbs Mediolanum in loco arenoso positū, ager iuxta nulla-
rum frugum nisi milij ferax. Pictones nunc Pictaueses.
Bituriges quorum urbs Auaricum, hi quondam ut Iulium
Cæsarem pabulatione et commeatu prohiberent, uicos et op-
pida q̄ munitione aut loci natura tuta nō essent incendebāt.
Horum exēplum Franciscus Gallorum rex hoc tēpore (ut
opinor) sequutus, quo Carolum Cæsarem quoqꝫ excluderet
à commeatu cum magna suorum acerbitate idem fecit.
Aulci

Ausci qui nunc Auscitanī, Guascones antiqua gens Hispanica, quæ in hunc locum demigravit, & Borbonia ducatus nouum nomen.

DE GALLIA CELTICA.

Celtica à Celto Polyphemi filio dicta, quæ eadem Lugdunenſis, ab ortu Sequanam fluuium, ab occaſu Ligerim, & ſupra hoſtium Ligeris Oceanum habet: Oceano Britannico à ſepten. clauditur. A meridie monti Cameno & Gallix Narbonenſi occurrit. Celtarum clariffimi populi ſunt Hedui, qui adhuc inter Burgundix populos uetus nomen retinent, quorum metropolis Cabyllinum, & Sequani Burgundix comitatum hodie incolentes. Northmanni ad Sequanam fluuium in ortum, ex ea Germanix parte temporibus Caroli Magni olim per Oceanũ in hæc loca pfecti, quæ Dania dicitur, ſic dicti, q̃ North Germanis ſeptentrionẽ notat, Mannus uirũ, quaſi diceret ſeptentrionalis uir.

Britanni in occaſu, ſub quibus Turonia, & Conſopitenſes, & Ambij. Vrbes Lutecia Parrhiſiorum, Lugdunũ, Aurelia Turonia, Nantes Britãnorũ, Rothomagus Northmannorum.

GALLIA BELGICA.

Belgica ab ortu habet Rhenũ & Germaniã. Ab occaſu Sequanam fluuium. A ſeptentrione Britannicũ Oceanum. A meridie Iuram montem, Omnium Gallorum fortiſſimi ſunt Belgæ, ut Cæſar ſcribit, tum q̃ mercatores ad eos minime commeant, neq; ea quæ ad effœminandos animos pertinent important, tum quòd Germanis proximi ſunt, quibus cum continue bellũ gerunt, & quorum uirtute

assidue exercentur. Ptolemæus eum tractū Galliae, qui est inter Obrincū fluuiū, qui hodie Mosella est, Rhenū & Iurā montem Germaniam superiorem nominat. Reliquam partem inter ripas Rheni & Mosæ usq; ad Rheni hostiā inferiorem. Superiorem habent Rauraci, ubi hodie Basilea est. Vnde nō procul abest mōs Brisiacus, & Sungauiā, & Brysgoia, cuius caput Frisburgum studio literarum insigne.

Lingones nūc Lothoringi, Mediomatrici, Tribochi, siue Tribotes, qui à Meti urbe nunc Metenses sunt. Argentoracenses ubi hoc tempore Alsatiā regio à flumine Alsa, quā illam hodie quoq; appellant, & ubi Selestadium urbs.

Vangiones ubi Spira, olim Neomagus. Nemetes, ubi Bormatienses. Maguntiāci quorū urbs Maguntiacum adhuc uetus nomen retinens, eō etiam memorabilis, q̃ imprimendorum librorum artem ostendit. Inferiorem incolunt Vbiij, nunc Colonienses. Morini & Sicambri hodie Gelrij, Cleuenses & Flandri. In quorum littore portus Gesoriacus, nunc Cales uocatus, unde cōmodissimus & breuissimus traiectus in Britanniam. Tungri ubi nunc Brabantia, & ubi ducatus Iuliacensis, Menapij, & Gugerni.

Eburones, quorū pars maxima inter Mosam & Rhenū colunt, & Menapiorum finibus propinqui, hodie Leodienses dicti. Postea clarissimi Belgarū Treuiri, quorum urbs Augusta Treuitorum. Inde Neruij hodie Tornacenses, quorum agros lambit Scaldes fluuius, & Arduennæ syluæ totius Galliae maximæ unā cū Menapijs impliciti.

Bataui quibus æuo nostro Holandis nomen est. Quorū urbes, Traiectū inferius, nostrate lingua Vtrich, nam est alia eiusdē nominis urbs ad ripam Mosæ fluminis, quæ Traiectum superius uocatur, nostra lingua Masdrich, haud procul à Corioualo, nunc Aquisgrano. Amsterdāmū, Rhoderodamum, Asciburgium. Et nostro seculo Belgica habet

utranq;

utranq; Burgundiam, in Heluetios, Lothoringiam, ducatum Lucelburgensem, Gelriam, Hollandiam, Flandriam, Brabantiam, Picardiam, & Hannoniam diuisam.

GALLIA NARBONENSIS.

Narbonensis Gallia à uestium laxitate olim Braccata dicta, amne Varo, & Alpium Iugis ab Italia discreta ab ortu, monte Pyrenæo terminatur ab occasu. Latus septentrionale Gebena, qui Græcis Cemanus dicitur, & Iura montes claudunt. A meridie mari interno alluitur. Populi in ea insignes Tectosages, quorum urbs Tolossa, ætate nostra Longodocham hunc tractum uocamus. Vocuncij hodie Sophoïenses, urbs eorum Vasio. Allobroges nunc Sauidienses, siue Delphinatus, urbs Vienna. Cauares in quorum finibus Auenio, Salyes Arelaten, & aquas Sextias, à Sextio quodam ædificatas, et Niceam habent. Narbo Martius supra exitum Atacis fluminis, Narbonensemq; lacum iacet, & in ora locoq; petricoso Massilia, à Phocaensibus condita. Seganus rex tum Gallia præerat, à quo condenda urbis locum, Græci impetrarant. Ab his Galli cum prius essent efferati & immanes, usum uitæ cultiorem, posita illa barbaria, & agrorum cultus, & urbes mœnibus cingere didicerunt. Hæc urbs uel nostro æuo, ciuilitate morum, & opum magnitudine, & uirorum dignatione nulli posthabenda, omnibus qui religionis prætextu, uitam inertem & otiosam sectarentur. Portas olim clausas habuit, atq; rempub. aristocratiam rexit. Amnes, Arar, qui nunc Sagona, is ex Alpi bus delapsus, Sequanos et Heduos discernens, ppe Lugdunum Rhodano miscetur. Rhodanus non procul ab Istri Rheni q; fontibus ortus, deinde Lemanno lacu, qui Losanensis nunc est acceptus, integer, & quantus intrauit egreditur. Inde in

de in Occidentē aliquandiu ablatuſ, curſu in merīdiem tan-
dem abducto, inter Volcaſ, qui Auionienſeſ noſtra tempe-
ſtate ſunt, in mare Liguſticum emittitur. Iſara, Druentiuſ,
Araurariſ, & Orobuſ ex Gebenna demittuntur.

Galli bellorum audiffimī ſunt, uerum laboriſ & ſitiſ im-
patienteſ, ut Germani. Et natura Gallīſ corpora magna
magiſ q̄ firma dedit, eò Gallīſ omnibuſ, omniſ in primo
impetu uīſ eſt, in certamenq; omne pluſ terroriſ, quā
uīriū ferunt. In omni Gallia, eorum hominū qui ſunt
aliquo numero atq; honore, genera olīm erant duo: plebſ
enim penē ſeruorum habetur loco. Sed de hiſ duobuſ gene-
ribuſ, alterum eſt Druidum, alterum equitum: illi rebus
diuinīſ interſunt, ſacrificia publica & priuata procurant.
Ad hoſ magnuſ adoleſcentium numeruſ diſciplinæ cauſa,
concurrit, & ferē de omnibuſ controuerſiſ publiciſ, priua-
tiſq; conſtituunt. Si quiſ decreto eorum non ſtetit, ſacrifi-
ciſ interdicut. Quibuſ ita eſt interdictū, n̄ numero im-
piorum & ſcleratorum habentur, ab iſ omneſ decedunt,
aditum eorum ſermonemq; defugiunt. Alterum genuſ
erat equitum, n̄ cum bellum aliquod inciderat, omneſ
in bello uerſabantur, ut illataſ iniuriāſ propulſarent, atq;
eorum, ut quiſq; erat genere copiſq; ampliſſimuſ, ita pluri-
moſ circum ſe ambactōſ clientēſq; habebat.

DE GERMANIA.

SAtiſ cōſtat Germanorum uocabuluſ q̄ Tuiſconum et
Teutonorum multo eſſe recentiuſ. Tuiſcon & Mannuſ
filiuſ gentiſ Germanicæ autoreſ & conditoreſ extitere.
Mannuſ unde ſuperior Germania, uel etiam noſtro ſeculo
Alemannia dicta eſt, treſ filioſ habuit: Ingauionem, Hermi-
nonem, Iſtreuonem, à quibuſ tria Germanorum genera
fluxe-
fluxeſ

fluxerunt. Ingaуones Oceano proximi. Istaуones Danubij accolæ, his interiecti Herminones, siue Hermiones dicere mauis. Germanorum autem appellatio tum demum coepit, cum Tungri Rhenum transgressi Gallos expulerunt, & commilitones nunc Tungros se inuicem uocarent, nunc Germanos, quasi totum Mannum, unde gentis suæ origo referrent, quæ quidem appellatio usq; adeo processu temporis inter milites gratiosa, ut tandem in omnes populares dimanaret. Cæterum Germania à Gallis Rheno fluuiò diuidit̃, à Rhetis & Pannonibus secundũ uetustos Danubiò, uerum quia Germani promouerunt ueteres Germaniæ limites. Neoterici ab occasu Solis Scaldem fluuium, qui Antuerpiam præterlabit̃. A meridie Alpes Germaniæ terminos statuũt. Ab ortu Istulam fluuium olim Vandalum dictum habet. cætera Oceanus ambit. Ea in duas partes diuisa est, ut quæ Alpib; & Danubio est uicinior superioris, altera quæ Oceano obuertitur, inferioris nomen habeat. Sunt qui magnam eam uocant, quæ intra Rhenum, Danubiũ & Istulam est. Et quoniam in mentionem Rheni & Danubij incidimus, haud abs re erit si pauca quædam de his dixerimus.

Rhenus ex Adula monte, qui Rhetos ab Heluecijs disungit, profluens, mox à fontibus duos lacus efficit, Venerum à colore marino qui cæruleus est nominatũ, hodie lacus Cellæ nomen habet, & Acronium qui tum Constantiensis, tum Pothmicus, tum etiam Brigantinus dicitur, quem Rheti accolunt, post ripis longe lateq; recedentibus multa insignia præterfuit oppida. Cataractas instar Nilĩ habet duas, alteram non procul à Schafhausia, alteram ad Lauffenburgum, unde ex alto atrox & feruens defluit, tandem tribus hostijs in Oceanum Germanicum exit, è quibus primum Helinum siue Vahalus uocatur, alterum & ueteribus incognitum Lecca, postremum Fleuum Germanis Issula, totũ hunc tractum

d qui

qui est intra Rheni hostia Battavi, quorum antea meminimus, tenent.

Danubius molli clementerq; edito iugo Adnobæ montis effunditur, qui est pars Alpiū, uicus ad quem fonte non admodum magno oritur gentilitio uocabulo Tuneschinæ gen dicitur, omnium fluuiorū qui eis τὴν ἑσῶν παλάσσαν, id est, in internū mare exeūt, post Nilum maximus. Labitur per innumeras gentes, & sexaginta amnibus receptis, medio ferme numero eorū nauigabili septem hostijs alio q̃ exoritur nomine in pontum Euxinum euoluitur. hostiorum nomina hæc sunt: Sacra Peuca, Thyagola, Boreum, Dinariacum, Pseudostomium, Calistomium, septimi hostij nomen apud scriptores non ponitur, siue quod nullum sit, siue quod inconspicuū, quod multa ulua tegitur, sit, eorūq; nomē non inuenit, Danubius ripas gelu iungit, duratusq; glacie ingentia plaustra & ingentes exercitus transportat, eō etiam memorabilis, quod medijs caloribus alueo sese quotannis effert, ingentiq; uī aquarum propinqua sibi loca Nili modo rigat.

HELVECII.

Gens Heluetiorum hoc tempore Germaniæ tribuitur, quod sermone, cultu & uiuendi ritu à Germanis non distat, quamuis antiquitus inter Belgas habebatur. Rhenus ab ortu agrum Helueticum à Germanis diuidit, ab occasu Iura monte, qui est inter Sequanos & Heluetios, terminat, à meridie ut Cæsar scribit Rhodano & lacu Lemano, cuius accolæ Alemāni, et totus ille tractus ut quosdam sensisse uideo Alemannia dicitur, à septentrione Augusta Rauricorū quæ nunc Basilea est, finitur. Gens à dominatu regio libera, & quæ per *συνοικισίαν* Rempub. regit. Cæterū salis inopiā hæc regio patitur, & frumentum plerūq; angustē uel propter

pter Solis & coeli inclementiam prouenit, uel quòd pro multitudine hominum modicis terræ finibus circumscribitur: Vrbes, Berna gentis caput, Schaffhusium, Lauffenburgum, Vitodurum, Salodurum, Tigurum, Vri, Lucerna, Santo Gallus, Flumina, Rhenus, Arula, Turus.

RHETI.

RHeti Tuscorū proles, à Gallis pulsi duce Rheto, inter Rhenum, Lycum & Danubium & alpiū iugis confederūt, hinc Insubrib9, inde Carnis p̄p̄inqui & Aquileiā, gens ex antiquo nihil præter sonum linguæ, quem pauci nec incorruptum retinent. Hoc loco succurrit illud admone re ueteres Rhetiaē limites à Rheno ad Lycum, ubi Rhetia superior, & ultra Lycum ad Oenum, ubi Rhetia inferior uocabatur, procurrisse, & à Danubio ultra alpes, Veronam & Comum usq; , & Rhetorum nomine etiam num censentur Lepontij, qui & Grysones nostrate lingua Grapunder, Engedini, Churientes, Athesini, quorum caput Oenipons, Tridentini, Hegouij, quibus è regione ad alteram Rheni ripā Turgauia obiacet, Algauij, Vindelici, Vlmenses, comitatus Burgouienſis, & is tractus cui nomen est Risa Vindeliciæ infertus, unā cum comitatu Oetingensi. Rhetiaē multo maximam partem Sueui hodie occupant, mons in ea præaltus Rhetico Heluetios spectans,

VINDELICI.

Vindelici qui & ipsi Rhети sunt, Lyco & Rhetia ab occasu, Oeno & Norico ab ortu finiuntur, à septentrione Danubium habent, à meridie eas alpes habent, quæ supra Italiam in ortum extenduntur: Vrbes, Augusta Vindel
d 2 licorum

licorum, & Vlma, Ilerus & Plauus ibi se in Danubium exonerant, Damasia lingua nostra Dieffen. Chelheymum quocum Austriaci aut Vngari ueniunt, indignant sibi acetum pro uino in conuiujs apponi, Chemmatum olim Cambodunū, Monacū ad Isaram fluuiū principū sedes, Fruxinū Germāis Freysing, Ingolstadiū, Ratispona siue Reginoburgum, Straubingū, Techendorfium ad hostiū Isaræ fluminis, Vilsouia à Vilso fluuiō dicta, Patauia Ptolemæo Poedicum dicta, Vindelicia penē tota in Bauariæ nomen abiit.

NORICVM.

Noricum ab ortu Onasum fluuiū habet, ab ea parte qua sol decidit Oenum & Vindeliciam, à septentrione Danubium, à meridie eas Alpes quæ imminēt Carnis & Histriæ. Huius regionis populi nunc Bauari, olim Taurisci erant. Coniectura eò uocor, ut credam Noricos à Boijs gente Gallica pulsos concessisse in eum locum, qui est ultra Danubiū, à Ratispona Norimbergā & Herciniā syluā usq; id quod Norimbergensis urbis, & totius tractus appellatio cōfirmare uidetur. Noricgēi em̄ Germanis Noricorū terrā notat: iam facile cuius liquere potest, non ab indigenis Noricis, sed exulibus, & à sedibus suis eiectis, eam terrā nomē inuenisse. Antea enim Narisu, Turones & Martungi ea loca tenebant: ubi hodie Amberga ferrifodinis clara, Vueysenbourgum, & Palatinatus superior. Cæterum Norici illius urbs præclara est Salisbourgum à Salza fluuiō dictum, Oetingum, Prunnouia, à qua non procul clarissimum cœnobium Reycherspergum, ad ripam Oeni fluminis situm: cui hoc tempore præpositus est Hieronymus Vueyrer, uir & sanctimonia uitæ, & morum ciuilitate insignis, mihi & Christophoro meo à Trenbach Canonico Patauensi, Rudolphi

dolphi à Trenbach, honorati illius, & reuera nobilis uiri filio, coniunctissimus; cuius humanitatem & liberalitatem in me & meos, his iniquis temporibus sæpe expertus sum. De inde Scherdingum, Purbachium, Georgio Purbachio clarissimo Astronomo nobilitatum. Lyncium priscis, ut cōiectura est, Aredata, maximum post Franckfordiam, totius superioris Germaniæ emporium. Vuelsium Trauno fluuiio adiacens, Laureacum, hodie Anasum, ab Anaso flumine qui paulò infra in Danubium exit. Et quicquid terrarum à confluuiò Oeni & Danubiij ad Onasum flumen interiacet, hoc seculo regionis supra Onasum nomen habet, cuius ca-
put est Lincium, Archistratego Austriæ subiectum.

PANNONIA.

Pannonia sequitur, cuius incolæ Græcis Pæones, Latini Pannonēs à Pannone rege uocantur: ubi Alpium iuga clementiora esse incipiunt, paulatim à septentrione in meridiem uersa, unà cum Illyrico molli deuexitate in ortum procurrit usq; ad confluuium Sauī & Danubiij. Pannonia Ptolemæo teste, duplex. Superior quæ nunc Austria. Inferior, quam Vngariam uocamus. De Superiore iam, de inferiore suo loco dicturus.

PANNONIA SVPERIOR.

Pannonia superior ad solis ortum Leythæ fluuiò iungitur. Ptolemæus Rabonem huic ab ortu terminum statuit, Onaso fluuiò, & Norico ad occasum. Sunt qui Cætio monte ab eo cardine finiunt. Teium flu. & Morauiam à septentrione, nam eò usq; hodie protenditur. Ab ea parte qua decurrit Sol Mōrana Styriæ, gleba uber & fertilis omni genere

ni genere frugum, & quæ minimo impendio colitur. Vili enim & strigoso equo agricola in eo tractu, qui campus Transdanubianus siue Marchianus dicitur, ubi olim Chetuari & Parmecampi fuerunt, terram arat. Marga, citra quam agri in Bauaria infœcundi, & macri sunt, quid sit Austriacis incognitum est. Crocum ita generosum gignit, cū quo nullum aliud de bonitate certare potest. Vinum naturæ amicum. Vrbes & antiquæ & nobiles multæ, maxime tamen insignes: Styra, Vadenhoffum, Melicum, Castellū, antiquitus Claudionum, Cremsum, Cetro castellum, hodie Zeysselmair, Santohypolitus, Neuburgum duplex: alterū à cœnobio, à frumēto alterū dictū. Petronella nūc vicus, magnæ olim urbis, id qd' rudera et ruinæ indicāt uestigiū. Noua ciuitas, Pruck ad ripā Leythæ fluminis situm, Hamburga: omnium tamen maxime insignis Vienna, olim Flauiana, siue Iulio bona dicta, studio literarum admodum nobilitata, & quo nullum aliud præstantium Mathematicorū ferax fuit. Hinc prodierunt Georgius Purbachius, Ioannes à mōte Regio, Ioannes Stabius, Andreas Stiborius, Georgius Tansteterus, Andreas Perlachius, Petrus Appianus, Ioannes Vogeliſ, Symon Gryneus: eam uineta coronant, ædes ciuium magnificæ, ut uel principes hospites accipere possint, & quæ fenestris patentibus uentos accipiūt & transmittunt, nec unq̃ aere pigro & manente, eò quòd singulæ singulas areas habent, ingrauescunt. Frequens alienarum nationum ad hanc conuentus: Verum quæ tuendæ hominīs uitæ necessariæ sunt, magna copia. Et quamuis his continuīs nouem annis, à morte Ludouici Vngarorū regis grauiter & misere afflictæ sit, non modo à Turcis, sed etiam ab improbitate nostrorum militum, eam (sine offensione quod dicam accipi uolo) si non omnibus ciuitatibus totius Germaniæ prætulerim, certe æquauerim. Flumina Austriæ sunt

sunt: Danubius olim regionis terminus, nunc medius eam secans, Onasus, Traunus, Erlaphus, qui ad Cellam templo Virginis matris insignem ex lacu amœnissimo oritur, Traisus, Ypsius, Melicus, Marchia, Teius, qui Moraviã ab Austria disiungit, Campus uario piscium genere nobilis, Leytha, & in quo scitissimi saporis cancri Suegadu.

¶ Quoniã de his populis qui Danubio & Alpibus clauduntur, atq; hoc tempore Germanorum nomine censentur, diximus: dicendum nunc est de ijs gentibus, quæ Germaniam magnam quã uocant, incolunt, recte q; nobis initium à Sueuis, quibus uel à monte Sueuo, uel à Sueuo nepote Mani nomen est, sumetur.

Sueuorum gens potentia & hominũ frequentia reliquis Germanis præstat, hi olim ad Albim fluuium centũ pagos habuisse dicuntur, ex quibus quotannis singula milia armatorum bellandi causa ex finibus suis excedebant, reliqui qui domi remanserant, se atq; illos aluerunt, hi rursus inuicem anno post in armis erant, illi domi remanebant, uinũ & ea quæ ad effoeminandos animos faciunt ad se importari non sinebant. Verum longa dies in diuersa cõuertit hæc omnia. Tradit Cornelius Tacitus, Germanis fœnus agitare & in usuras extendere ignotum fuisse: nunc fœnore apud Germanos nihil usitatius, utiq; apud Sueuos qui ita exercendo fœnori hac ætate studet, ut etiã Regibus & Principibus nedum miseræ plebi onerosi sint, cui rei utinam aliquando Principes nostri occurrerent atq; funditus eam tollerent, multum & nobis & sibi & posteris profuturi. Verum hæc nus euagari libitum est, nunc eò sese referat oratio unde digressa est. Hi nunc relicto Albí fluuió, Rhetorum quos superiores uocant, fines occupauerunt, & bonam Vindeliciæ partem, præterea iusta eius pars ultra Danubium usq; ad collimitia Franconiæ porrigitur, gens solers, ciuilis, & in qua

qua rarenter mutū inuenies, ad oīa artium genera apposita.

¶ Omittam nunc de ijs gentibus loqui, quæ, ut sic dixerim, nuper Germaniæ accessere: dicam de ijs, quæ Germaniam magnam, quam uocant, colunt. Occurrunt cum primis Vespī, ubi Marchionatus Badensis & Brisgoia, Charithni, nunc ducatus Vuirtenbergenſis, & Stutgardia, cum Tubinga, Intuergorum, & Vargionum regio, ubi Haydelburgū & Palatinatus inferior. Necarus hæc loca perlabit in montibus Adnobijs exortus, multa illustria oppida præter fluens, tandem accepto Cochero in Rhenum effunditur.

FRANCONIA.

Proximi his, quos dixi, sunt Nitriones, Vſipetes & Tenchteri, ubi seculo nostro Francones, nobilis ac uetusta Germaniæ natio, quæ Galliæ amplius q̃ quadringentis annis imperauit, Galliæq; in nomen eorum abiit. Eam ab ortu Bohemi & Norici accipiunt, Rhenus à Solis occasu. A septentrione Hassia, Sueui à meridie. Terra frumenti & uini ferax, habet urbes uetustas & claras: Babenbergā, quā Radiantia & Pognitius amnes prælabuntur, Rotenburgū ad Tuberum fluuium situm, Forchamum, quod Pontij Pīlati cauilloſe & infulse patria dicitur, Vuynshaymum, Suinfordiam & Francfordiam nobile emporiū ad Mœnum flumen. Herbiopolim, cuius urbis Præsul, dum rem diuinam facit, nudatum gladium in altari positum habet. Maguntia cum quoq; Franconiæ tribuitur: & ea regiuncula, quam Germani Rhingau appellitant, generoso uino celebris: & in agro arenoso posita Norimberga, quam neq; Bauariæ, nec Franconiæ insertam quidam uolūt, urbs nobilis & magnifica, quæ Rempublicam suam ætèrnatæ regit, Pognitius amnis eam interfluit.

Hassia

HASSIA.

Hassia regio montana, ubi Ptolemæo Tegatri, Longobardi & Catti ponuntur: Rhenum habet sibi occiduū, Thuringos ab ortu, Vuestphalos et montana quædā à sept. à meridie Franconiam: Vrbes sunt Marpurga, Alsfelda, Cassula Landgrauī, sic enim huius terræ principem uocāt, sedes, Monsregius, Butzbachium: Flumina, Visurgis, Lupia, & quædam alia, Fulda, Lona qui prope Lonsteynum in Rhenum egreditur. Ab Hassia haud procul abest potens ille cui nomen Catzenelbogen latine Catti cubitum dicere possumus. Ludouicus ante aliquot annos Landgrauius Hassiæ, quum ad imperium Rhomanum magno electorum consensu uocaretur, maiorem molem dixit imperiū quàm suis humeris ferri posset: cæterum quia literas ignoraret, id quoque testatus est obstare, quo minus rem tantam capesseret.

VVESTVALIA.

Vestualia Rhenum sibi habet occiduum, Visurgim à Solis ortu, Phrisios à septen. montana Hassiæ à meridie. Sicambri, Cherusci & Bructeri olim hæc loca habitarunt, Bructeri penitus excisi uicinæ cōsensu nationū, seu odio subbia, seu dulcedine prædæ. Carolus Francorū rex, cui à rebus gestis Magno cognomentum fuit, Vuestualos bello uictos ad Christi fidē relicta idololatria cōpulit: cæterum cū sapiē rebellarēt, clandestinos iudices dedit, qui mox ut aliquē peierasse aut aliud flagitium commississe comperissent, suo arbitrio necarent, nouū subitariumque supplicij genus fregit ferociam gentis, ut iam inde quæuerit. Scabini hi iudices nominati sunt, Vuestualia & uini & frumenti inops, potus

e est

est ceruisia. Vrbes sunt, Padaburna ad Amisū amnem, Ofseburga, Monasteriū, flagicijs Catabaptistarum hoc tempore uexatum, Prema ad Visurgim, urbs Mindensis ad Visurgim pariter: Flumina, Amisus ex Adnoba monte inter Angriuarios exortus, Vuestualiam & Phrisiam percurrens in Oceanum effunditur. Luppia in ipsa Vuestualia nascens inter Menapios in Rhenū influit. Visurgis hodie Vesera in mōte Meleboco nat⁹, Vuestualos & Phrisones pererrās, tandē ubi ducatus Brunswicensis est in Oceanū euoluitur.

FRISIA.

FRisones Oceani accolæ, ad ortū Visurgim & Saxones attingūt, Rhen⁹ illis à cardine occiduo est, et Traiectū, à septen. Oceano aluntur, à meridie Vuestualiam habent: gens ferox, firmo & staturoso corpore, terra paludinea & uliginosa, eoq; pabula laudatissima, in pecuarijs omnis ferē eorum possessio, magna lignorum inopia, & ob id bituminosum cespitem urunt & simum bubulum. Sacerdotes non nisi uxoratos ferunt, ne aliena cubilia suis stupris polluant. adulteri nulla uenia, seuerissimē ea puniunt. Vrbes sunt, Dauentria, Norda, Suollis, Emedem, Gruningum. Flumina Rhenus, Vidrus qui nigra aqua hodie nuncupatur, inter Bisactores minores & Phrisios, ut uidere est apud Ptolemæum in Oceanum exit, Amasus. Hoc loco admoneor, ut planum faciam quo in loco Cauci, tum maiores, tum minores fuerint. Cauci olim eam littoris partem (ut Tacitus sentiris uidetur) tenuerūt, quod à Rheno ad Albim usq; porrigitur, introrsus etiā ad Cattos immittebantur, sicut omnium gentium quas iam diximus, lateribus obtenderentur, populus inter Germanos nobilissimus, qui magnitudinem suam malint tueri iusticia, quā cupiditate & impotentia animi

animi aliena inuadere, quieti, nullis reptibus aut latrocinijis dediti, qui minores Phrisiorum, qui maiores Saxonum nomine hac tempestate censentur.

SAXONIA.

SAxonum natio antiquum nomen retinens terminas-
tur ab occasu Visurgi fluuii, ad aquilonem Danos si-
ue Cymbros habet, & mare Balthicum, ad ortū Odera qui
ueteribus Viadrus Prutenis & Silesitis excipitur, à meridie
Moenum & Bohemiā habet. Oritur autē Moenus in mōte
Pinihero, qui est in ea regione, cui Foytlandiæ nomen sub
ditione Marchionum Brandenburgensium, & in altero illo
Norico, de quo dixi antea, unde cadunt quatuor insignia flu-
mina in quatuor mundi cardines (mirum dictū) effusa,
Moenus inquam in occasum, in ortū fluit. Aegra & Albi in
Bohemiā miscetur, Salas in Arcton, & ipse Albi confundit.
Nabus per Nariscos decurrens in occidentem Ratisponæ
Danubium ingreditur. Vrbes Foytlandiæ ut obiter hoc di-
cam sunt, Chulmbach, Parreyt, Hoff. Saxonū regio com-
plectitur Thuringos, quib⁹ ab ortu Misnij, ab occasu Hassij
occurrunt, à septentrione Brunsviciā, à meridie Frāconia,
Visurgi, Sala, & Mœno clausi, Metropolis est Erfordia.
Thuringos à Gothiis originē traxisse inde dephēdi potest,
quod apud Thuringos Gothi gētis suæ uocabulo Gotham
urbem condiderunt, regio satis foelix ab ijs quæ ad uictum
pertinent, inibi nascitur herba Isatis lanarum insectoribus
utilis, uulgo Quadam uocāt, ex qua pleriq; annonam totius
anni sibi parant. Diuiditur insuper Saxonicum solum in du-
as regiones, utraq; Marchiæ nomen habet, quæ noua dicta
est Odera fluuii perfunditur, ueterem Albis intersecat, ad
cuius ripā urbes Vuitenbergā, Magdeburgum, Stendelum,
Osterburx

Osterburgum, Hamburgum, Lubecum, quod à ripa Albis aliquantum recessit. Noua in austrū, in Bohemos & Silesitas uergit, cuius urbes Francofordia, Berlium, Brandenburgum, Stetinū, Auelburgum. Misnia pariter Saxoniae huic, quam superiorem uocant, insita est, inter Salam & Albim posita, hanc olim Hermonduri & Sorabi Sclauorum natio habuerunt. Misnia aut à Melsa lacu, ad quem olim fortassis habitauerūt, aut à Misna urbe, cui opinioni libentius accedo, nomen habet; urbes, Misna, Chemnitium à fluuio qui præterfluit dictū, Suiccauā olim scholasticæ iuuentutis quæ ibi (ut putabatur) literas discebat sæua carnificina, Lipsia cuius academia par, uel his quæ maxime præstare putantur, Altenburgum, Santo Annae mons, huius regionis mōtana foeta sunt minerais: amnes, Molta, Albis & Salas. Lusatia regiuncula, quamuis Bohemorum ditioni parens, tamen & ipsa Saxoniae tribuitur, inter Albim, Oderam & Bohemiae mōtes interiacet, urbs præcipua est Gorlitiā, Nissa flu. eam rigat. Brunsvitia & regio, & eiusdem nominis urbs quæ Ptolemæo Tulisurgium, ut coniicitur, dicta est, à Toringis inter Visurgim & Albim in Oceanum abit, huius tractus clarissima urbs est Lunæburgum. Et in Mechelburgensi ducatu Rudstochium ultra Albim in ortū ubi olim Pharodini,

DE CIMBRIS.

Cimbri, quorum regionem Daniā uocamus, ab ortu sinum Codanum, ab occasu mare Germanicum, à septent. Schondiam, à meridie Saxoniam habēt; ingens gloria ueteris famæ huius gentis uel hodie manet. Virbes Hamburgum & Copenhagum; Hamburgum Ptolemæo forte Tieuā dictum, Teutoni his ad sinum Codanum finitimi fuerunt.

Pomerani

POMERANI ET PRVTENI.

Pomerani, quos antiquitas Hermiones & Teutonos dixit, & Pruteni, quorum regio Prussia hoc tempore uocatur, ultra Oderam in ortum & septentrionem habitāt. Quis Pruteni utranq; Istulæ flu. ripam accolunt. Hi ab or-
tu Istulam flu. habent. Ab occasu Saxones, ab Aquilone si-
num Codanum, recentioribus mare Balthium, à Balthia in
sula dictum, à meridie usq; ad Silesiam immittuntur. Ager
bonus frugibus, pecoris abundans, uitis tamen maligni
or. Est sanè grauis & pestilens ora Pomeranorum & Prute-
norum, quæ per littus extenditur, sed ea portio quæ à mari
introrsus recessit salubris. Glessum, quod Pinî arboris suc-
cus est, & ob id Succinum etiā appellatum in littore illo-
rum colligitur. Vrbes in his locis Vismaria, Sundis, Steti-
num, Stohra, Dantiscū, olim Gedonum, Chunigspergum
procerum Teutonicorum sedes, Marieburgum, Torna.

SILESIA.

Silesia, cuius populi olim Lygii, Danduti & Cogni, ab or-
tu Sarmatia, & parte Vngariæ terminatur. Ab occasu
Sprona fluuiio, qui Germanis Spre dicitur & Bohemia. A
meridie contigua est Morauia. A septentrione Lusatia &
limitibus Pomeranorum & Prutenorum occurrit. Regio
diues, & in qua raro annonæ præcium augetur. Odera, qui
& Viadrus & Gutalus, eam mediā rigat: acceptisq; Nissa,
Ola, Lissa, Fleso, & quibusdā alijs, per Marchionatū Bran-
denburgensem decurrens, iuxta urbē Stetinum in sinū Coda-
num effluit. Vrbes Vuratislauia, gentis caput, Sueynicium
Vrsini poetæ patria, Nissa, Oppela, Teschna, Iegerdorffii,
Goltpergum,

MORAVIA.

Moravia, Marcomānis olim habitata, ab ortu Vngariæ & Oderæ occurrit, A limite occiduo Bohemiam, Sileſiam à ſeptentrione. A meridie Teſum & Auſtriā ſpectat. Regio piſculenta, ob lacuum & fluminum multitudinem, Vinī frumenti & ad eam partem qua uergit in Auſtriā, etiam croci ferax. Vinum eiufmodi quòd non ſequitur uoluptas, ſed capitis grauedo, & quod potorem non omnium rerum cura eximit. Vrbes, Olomuntium metropolis, urbs in plano ad ripam Marchiæ ſita, Brunna, Iglauia, Chremsirium, Znoyma. Flumina, Teſus, Marchia, Iglā.

BOHEMIA.

Bohemia Hercinia ſylua ab omni parte ambitur. A Solis ortu Marcomannos, ab occaſu Bauariam & Francos, ab arcto Luſatiam, & reliquos Saxones, A meridie Noricum & Pannoniam ſuperiorem habet. Bohemia ſubinde alios & alios cultores habuit. Verum hæc natio quæ hodie tenet Bohemiam oriunda à Dalmatis. Nam Zecchiſus & Leches fratres ob rem domi turbatā è finibus ſuis eiſecti, collecta multitudine perditorum hominū, latronumq̃, quos ſpes prædandi, ſtudiūq̃ bellandi ab agricultura & quotidiano labore reuocabat, in Germaniam uenerunt. Zechius ad Albim fluuium conſedit, Leches Poloniam occupauit. Gens Bohemica ab initio agreſtis & immanis erat. Verum accepta Chriſti fide, ex agreſti immaniq̃ uita exculti ad humanitatem mitigati ſunt, & in latrocinia, & in bella prompti. Edendi & bibendi apud eos nullus eſt moſus. Terra feraciſſima, uinum tamen non uſq̃ adeo generoſum

sum. Nobilitas hoc tempore ex magna parte, cultu & sermone in mores Germanorum formatur. Vrbes & munitas & pulchras habet, quarum primas tenet Praga, ad Moltam amnem sita, Regum sedes, Cuttenbergum, PRIXINAM & Cometauiam, in confinibus Misniæ, Thabor, Flumina, Albis, Aegra, Moltauia.

DE SCHONDIA.

EQuidem fabulam & rem fictam ducebam esse ea, quæ aliquando de Schondia & alijs regionibus, quæ sunt in ultimo septentrionis, dici audiueram. Verum cum ante paucos annos Christiernum Torndel Copenhagensem, hominem doctum, & qui eas regiones lustrauit, de ijs rebus differentem sæpius audirem, coepi paulatim credere ea, quæ prius apud me fabulæ locum habebant. Nunc cum Iacobus Cieglerus, & quidam alij, quorum autoritas fidem meretur, de Schondia scripserunt, impudens esse putabam, me illorum autoritati non concedere. De Schondia igitur quod possum breuissime scribā ex sententia Ciegleri, sic ut etiam à uerbis suis non recedam.

¶ Schondia quæ alijs Schondermarchia, siue Schondania, id est, pulchra Dania, Plinio nūc Schādia, nūc Schandinauia dicitur, tamen Schondia nomen illi manet: quo uocabulo Germani pulchritudinem significant, eò quod amoenitate cœli, terræ, partuum, emporiorum: ferarum uenatione, piscium captura, auri & argenti fodinis, nulli alteri regioni cedit. Hæc ueteribus Geographis penè incognita fuit, quod eam in zona frigida perpetuis frigoribus rigente, & omnium animantium expertem esse putauerunt. Inde Gothi egressi, qui primum ad Mœotin et pōtum Euxinū, postea ad Danubij ripam confederunt, & Romani imperij fines uexauerunt

uexauerunt. Ex hac Schondia uirgines cum suis donarijs (cum nondum hæc quæ nunc tenent, seculum Deorum negligentiâ esset) ad Apollinem Delphicum uenisse legimus. Tota aut Schondia circumscribitur à Solis ortu parte Russiæ albæ, Ab occidente Hyperborico Oceano, à septentrione Terra incognita, à meridie Gothano sinu & parte Daniæ. Complectitur uero regna tria: Norduegiam, Suetiam, Gothiam. Dynastias quæ regibus parent triginta septem.

GOTHIA:

Gothia bonam interpretamur, nã Deum quoq; Germani Guet, id est, bonum dicunt, terminatur à septen. finibus Suetiæ, ab occasu montibus Norduegiæ, à meridie & ortu sinu Gothano. Vrbes in ea celeberrimæ, Landskrona, Suderocopia, Nordcopia, Lidecopia ad lacum Vether, Lundis metropolis. Flumina, Trollheta & Or.

SVETIA.

Suetia regnum diues metallorum & reliquarum rerum quæ Suietui humano seruiunt, terminat ab occasu Arce Vuardhus, ac si Præsidialem domum dicas, & montibus Norduegiæ. A septentrione Laponiam attingit. Ab ortu sinum Finnonium, quem ueteres uoce paululum mutata, Venedi cum dixerunt. Stockholm urbs ampla, & regum Suetiæ sedes: eò etiam memorabilis, quòd Christiernus Danorum rex ante aliquot annos multiplici clade eam affecit, nullumq; genus scuitiæ est, cuius exemplum effrenis libido, & crudelitas plusq; tyrannica, & inhumana eius superbia, cum in procures regni, tum in senatum urbis, & miseros ciues non edidisset. Dynastias habet multas, sed quam tacitam & prætermittam

termiffam uolumus Neritiam, quæ diuam Brigitam aluit.
Fluius insignis Suetiæ est Dalekarlius in finem Finnoni-
um feſe effundens.

NORDVEGIA.

NOrduegia, id eſt, ſeptentrionalis uia, regnū olim flo-
rentiſſimum; uerum nunc graui ſeruitute Danorum
premitur; ab ortu montibus Sueciæ finitur, ab occaſu Oce-
ano occiduo ſiue Hyperboreo, à ſepten. arce Vuardhus &
littore, quod abit in occaſum, à meridie Gothia & Gothano
fini; urbs Nidroſia metropolis Norduegiæ, cuius iuriſdictio
ſeſe extendit in Islandiam, Gronlandiam & Druthaym ac
Sidryidum domicilium diceret, præterea Bergis ciuitas epi-
ſcopalis. Hæc regio in reliquam Europam mittit piſcem ex
genere aſelloꝝ, quem Salpam aliqui uocāt, Germani Stock-
fiſch, qui frigore induratur, et menſe Ianuario capitur, etiam
Rhombum, qui paſſer dicitur, Germanis Plateys; Lacus inſi-
gnes, Ouik & Mos,

SVMMA RELIQVARVM REGIO-
num Schondiaꝝ deſcriptio.

GRonlandia ob pabuli copiam dicta, quaſi uiſcens
terra, inter Norduegiam & Terram incognitā & Sue-
ciam, quā ab ortu habet, protēditur. Eſt præterea Bothnia,
quæ in Nordbothniam & Oſtrobethniam diuiditur; Vrbis
inibi præcipua Corſhalm,

FINLANDIA.

Finlandia pulchra regio Germanis dicitur, eadem etiam
Finnonia, unde ſinui Finnonio nomen eſt, Regio hæc
f ultra

ultra Tanaim ad Scythiam usq; porrigitur & fines Asiæ : A Sole occiduo mare Finnoniū habet : Ciuitates in ea sunt Abo, Rasburgum, Viburgū, Nikirkia, id est, noua ecclesia, Dinastias habet, Tauastiam, Kareliam, Nordfinlandiam .i. Boreale Finlandiam, Suderfinlandiā, id est Australem Finlandiam, Arx insignis Custa.

LAPONIA.

Lapones extremi Schondia in septentrione populi, incognito nobis orbe terminantur : A meridie excipiuntur Bothnia, ab ortu Oceano Hyperboreo, ab occasu intimo sinu iuxta arcem Viardhus, Lapones Germanis hi uocantur, qui rebus gerendis inepti sunt. Gens Laponum supra q̃ credibile est inciuilis, suspiciosa, & ad omne externi hominis uestigium, nauigijq; conspectum fugax : exigua illis est corporis statura, artē sagittandi uel à puero edocti, matres enim pueris cibum non præbent, nisi scopum à se propositum feriant; sunt Amaxobij, hoc est, uitam in tabernaculis & curribus agentes, pisces duratos in farinam edomant, atq; inde panem conficiunt : Pelles Armeliar, Martarum, Zebellarum mercibus nostrorum mercatorum permutant, sic tamen, ut omne mercatorum nostrorum colloquium conspectumq; defugiant, & mutua rerum uenaliū collatione facta relictis medio loco pellibus, syncera fide cum ignotis & absentibus transigunt. Equos non habent, sed eorum loco domant feram cornutam, quam sua lingua Reen dicunt. Religionem Christi ut non accipiunt, ita non reijciunt : Sunt idololatræ, & quod primum animantis genus mane occurrat, illud toto die adorant. Præterea incantatores, è tribus enim nodis in eodem loco nexis, si primum soluerint, uentos excitant leues : si alterum, uehementiores : si tertium, horridam tempestatem. Ultra Lapones in aquilonem

lonem Pygmeos reperiri quidam dixerunt, quorum qui longissimi sunt, pueri decem annorum apud nos mēsuram non excedunt, simijs quā hominibus similiores.

S A R M A T I A.

Sarmatia cuius incolæ Græcis σαυρομαῖται dicuntur, à pu-
sillis instar lacertorū oculis, σαῦρος enim lacertum, ὄμμα
oculum significat. Iusta huius pars hodie Polonia dicitur à
planitiā, quam gentili uocabulo Pole uocant. Hanc ex mo-
nimentis ueterum duplicem esse constat, unam in Europa,
in Asia alteram, sibi inuicem conterminas. Ea ab ortu Ta-
naim, Mœotim & aliquam Ponti partem habet, ab occasu
Istulam, qui & Visula, Iustula, Iustilla Vistula, & ueteribus
Vandalus nominatur: Vandalī em̃ & Burgundiones Ger-
manīa populi hunc accoluerunt. Burgundiones tandem re-
lictis sedibus patrijs, inter Heduos & Sequanos in Gallia
confedēre. Oritur in monte Carpātho, & iuxta Dantiscum
Prutenorum urbem in sinum Codanū siue Gothanum exit:
A septen. sinum Codanum, à meridie & ea parte, qua Iazy-
gibus (qui & ipsi inter Sarmatas habentur, si Danubium à
meridie terminum habet Sarmatia, id quod grauissimis au-
toribus uisum est) imminet Carpāthum montem, quē anti-
quitas Sueuum dixit. Populi Sarmatiæ ad sinum Coda-
nū, ubi olim Githones & Venedes, Pruteni sunt, qui sermo-
ne, habitu, sede ac domicilijs Germanos referunt. Post illos
Liuij, qui antiquitus Pagirithæ & Carchotæ erant, quorū
urbs Riga. Lithuania cuius metropolis Vilna regio palustris
ac nemorosa, in qua multum cæræ & mellis est, quod apes
syluestres ibi conficiunt. Lithuani ante synodum Basilien-
sem idololatræ erant, alij enim serpentes, quas domi suæ ale-
bant, uenerabantur, alij ignem, alij Solem, syluas demoni-
bus

bus consecratas alij. Roxani nunc Russi & Rutheni, & Amaxonitæ ad Tanaim & Mœotim. Massouia ad fontes Borysthenis quem Neper uocant. Et iuxta Borysthenis ostium Podolia, ubi Lemburgum ciuitas, præter eas ciuitates quas diximus, sunt Cracouia, & Posnonia, quam interfluit Vuarra amnis. Flumina Chronus qui nunc Bergela, Tyra, Borysthenes & Axiaces.

MOSCHOVIA.

Moschouia quoque intra Sarmatiæ limites clauditur, & Moscho amne Moschouiam urbem interfluente dicta, ipsa regio latissimos fines habet; nam cum ab occasu habeat mare Balthicum & Borysthenem flu. ultra Tanaim & Rha flu. qui nunc Volga est, terram Permeskam, & Iuhram Vngarorum olim sedem, & Tartaros Kosanenses ab arce Kosam, quæ est ad Rha fluuium dictos, in ortum supra quingenta miliaria Germanica ad Tartaros, Sauolhenfes, Nohaienses, Sabolenses, qui sunt Moscouiæ, limes orientalis, præcedit: A septentrione terminatur Oceano, quem præscii congelatum uocauere, & meridie vastissimis campis; necnon Lithuania & Ruscia & arce Smolensi, magna ex parte campestris & pabuli ferax, uerum æstate propter colliquatas nives campi passim in paludes abeunt. Hercinia sylua quæ à ripis Rheani per Germanos & Sarmatas ad Ripheos montes & Oceanum Scythicum uarijs nominibus alijs et alijs locis acceptis usque excurret, Moschouiam mediâ secatur, inde ad nos feruntur candidi isti centones, qui nulla filorum textura constant, sed ex lana coacta quos Feltrias uocant, unde conficiuntur uestes penulæ ad omnem cœli iniuriam excludendam idoneæ, Nogardia urbs magna Moschouia tribuitur.

Taurica

TAVRICA REGIO.

Cherfonesus Taurica Sarmatiæ annexa est, nostro æ-
 uo Tartaria Præcopiensis, mari undiq; circumfusa, ni-
 si quod limite occiduo Isthmum habet. Vrbis in ea insignis
 Capha, olim Theodosia dicta.

DE ALPIBUS. CARNITHIA,
ET STIRIA.

Quia diximus de ijs locis, quæ à Rheno inter Danubi-
 um, Istulam, Tanaim, & Mœotim sunt, superest ut ue-
 niamus ad eas regiones, quæ Alpibus & Danubio interci-
 piuntur, quarum aliquas data opera intactas, cum de Rhe-
 tia & Norico ageremus, in hunc locum distulimus; & pro
 suscepto describendæ terræ à nobis labore, precium operæ
 facturum mihi uideor, si quid Alpes sint dixerim.

ALPES.

Alpes à niuium candore dictas esse putant, sed rectius à
 Gallis & Germanis nomen illis inditum esse credi-
 mus, nam hi excellentissimos quosq; montes, sua lingua
 Alpen uocant. Sunt autem Alpes montes ita excelsi, ut in
 portento prope maiores habuere eas ab Hannibale primū,
 postea à Cimbris exuperatas. Italiam à Germania & Gal-
 lia dirimunt. Oriuntur in Liguribus atq; inde in septentri-
 onem, ad fontes Danubij & Rheni usq; procurrunt. Deinde
 de ubi Germaniam attigerunt, uerso impetu, in orientem
 ad Bizantium, & pontum Euxinum usq; abeunt.

DE CARNITHIA ET STIRIA.

Carnithia, quam corrupte Carinthiam uocant, & cuius incolæ Carni, nostratè lingua Craner dicuntur: ab ortu & septentrione Stiriaë iungitur, ab occasu & meridie Alpes & forum Iulij contingit, cuius pars etiã Carniola est. Coniectura est hos populos ueteribus Iapides dictos esse: in hoc tractu flumina oriuntur, Drauus è Noricis uiolentior, Sauus ex Alpibus Carnicis placidior, Nauportus qui hodie Labacus, unde ciuitati Labaco nomen, inter Aemonam, quæ nunc noua ciuitas est, & Alpes exortus. Vrbes Carnithiaë, Santouitus, Villacum, Vuolfsperga ad Lauatũ flu. sita, Cladefurtium, huius urbis ciues furibus sunt inexorabiles, ut quidam dixerunt: leuis enim suspitio grauissime nocet huic, qui rem furto parare putatur, inauditus ad supplicium crucis abripitur, nec purgandi sui tempus datur. Post eius diei, quo supplicium sumptum est, diem tertium, de mortuo iudicant; quem si insontem fuisse cognouerint, splendide sepeliunt: si iure occisum compererint, pendere sinunt. Sed his commentitijs fabellis in Geographia nihil loci esse debet.

STIRIA.

Stiria regio undiq; montibus cincta, alijs Valeria, alijs Iaspidia dicta, Norici pars, ab ortu Pannoniaë inferiori occurrat. Ab occasu Carnithiaë, & montibus Athesinis, à septentrione Pannoniaë superiori contermina. A meridie Sauum fluuium habet, nam Cilia comitatus id temporis Stiriaë adnumeratur. Hæc regio sodinis ferrarijs ferè omnibus totius Europaë regionibus præstat. Ferrum enim molle & ad quiduis sequax, plumboq; uicinius ad exterarum nationes emittit. Præterea nullius rei, quæ usui esse homini potest, indiga: uini, frumenti, pecoris, salis abundans. Vrbes præcipuæ

puæ, Iudenburgum, in cuius montibus qui prope sunt, nascitur spica Celtica, & ea quidem laudatissima, *μύρρις* quoque quam uulgus Angelicam uocat, Lanaria herba, in doctis Magistri radix nuncupata. Chintelfelda, Leubna opulenti or quam pro magnitudine ciuitas, Pruck, ubi Murtius amnis Muræ infunditur. Cella castellum, germana mihi patria, uetusto eodemque religiosissimo uirginis matris templo famigeratum. Iuxta uallis Halæ, ubi sal candidissimus coquitur: inde non procul abest mons Golachius, (sic enim indigenæ uocant) unde quatuor iustæ magnitudinis flumina in quatuor mundi cardines decurrentia emittuntur. Leyta fluit in ortum, in occidentem Salza, in Aquilonē Traisus, Murtius in meridiem: recte æmulum montis piniferi, qui est in Foytlandia dixeris. Est insuper Gratinum ciuitas gentis caput, Marpurgum, Pettouia, Rackerspurgum, Cilia ad Sauum fluuium. Flumina, Murtius, Mura, Drauus, Sauus, Onasus. Illud iocosum hoc loco inserere haud piguerit, Stiria contra accidere ac Vuestualia, nam ut hæc improbos citius gignit, quam stultos: ita illa gutturosos & stultos citius quam uersipelles & improbos.

DE PANNONIA INFERIORE.

Vngaria nunc sanè est, quæ olim fuit Pannonia: ea ab ortu finem habet confluuium Sauii & Danubij, ubi Taururum, Belgradū, aut Alba Græca id temporis dicitur. A solis occasu Arabonem secundum Ptolemæum, Leytam et Bohemiam secundum neotericos habet. A septentrione Danubium, à limite meridiano Illyrim. Veruntamen fines ueteris Pannoniæ angustiores sunt, quam quæ Vngarorum imperium impleant. Siquidem Iacyges, Metanastæ, Daci & Getæ, qui transsylvani, ambæ Mœsiæ, Illiris, Dalma-

Dalmatía aut parent, aut patrum nostrorum memoria paruerunt Vngarorum imperio. Ferox hominum genus, ut statim aliquíd Scythicum inesse intelligas: sitis, famis, & aliorum laborum plusq̃ modice patiens. Nobilitas apud eos solo militari splendore definitur, rebus bellicis solum student: præter arma, sanguinem, rapinas, populationes, uastationes, incendia nihil curât: nulli apud eos mensarij, opifices, æruscatores, institores. Hæc sola natio Turcos uincere Matthia rege consuevit, hodieq̃ uinceret, modo ἄλλοτε οὐκ ἔστιν non esset, Sed id in tanta animorum mobilitate optare quàm sperare fuerit multo procliuius. Ipsi autem Vngari à Tanai fluuió & Bosphoro Cimerio, & ea regione cui Iuhra nomen, duce Keua Pannoniam ingressi sunt, & ad Tulnam superioris Pannoniæ oppidum, secundo prælio cōtra Romanos dimicauerunt, in quo Keua occubuit. Cui Athila uir ingētis spiritus, & cuius nullo labore aut corpus fatigari, aut animus uinci poterat, successit: is Pannonia Badæ fratri, unde Budensi urbi uoce nōnihil inflexa nomē est, relicta, Italiam, Galliam, Hispaniā, erat em̃ miræ artis uir in debellādīs gentib⁹, multis cladibus affecit. tandē cū uictore exercitu in Pannoniā reuersus, in Idilconis nuptijs, quā sibi matrimonio iunxerat, cū largi⁹ se uino ingurgitasset, fluore cruentantis nasi, quē nemo medicus sistere potuit, extinctus est. Tanta omnium regū copía in Vngaria, ut nullum ferē in rota Europa regnum huic conferri possit. Vrbes Pusoniū, Sepronium, Gaurinum ad hostium Rabonis fluuij, olim Bregetium, Strigoniū, Alba regalis, Quinqueecclesiæ, Varradinum, & sedes regia Buda in colle clemēter edito posita, Danubio obiecta, arce, mœnibus, ædificijs, & ante omnia Bibliotheca, quam Matthias rex magna impēsa instruxit, uisenda. Flumina, Danubius, Vuagus, Grana, Arabon, Sauus, Drauus, Tybiscus,

IAZYGES METHANASTAE.

IAzyges ab ortu Tybiscum flu. siue Daciam attingunt, Ab occa. Danubium & Germaniam, A septen. Carpathum siue Sarmatiam, tametsi & illi Sarmatici iuris olim erant, A meridie Sauum. Sunt autē Iazyges isti populi qui inter Budam & Vuaradinum colunt, Methanastæ dicuntur quòd aliunde in hæc loca migrarunt; omnis ferè possessio illis est in gregibus & armentis.

DACIA.

DAcia quam hodie Transsylviani incolunt, ab ortu Moesiam inferiorem, Danubium & Iherassum qui nunc Pruthus est habet, ac occasu Iazyges methanastas siue Tybiscum, A septentrione Sarmatiam, A meridie utranq; Moesiam siue Danubium. Daci & Getæ hanc antiquitus habuerunt. Daci qui & Dauī in occasum, Getæ in ortum, inde Getarum & Dauorum seruilia nomina in comœdijs: id temporis Cici & Valachi hanc incolunt, quamuis Valachi in ortum ad Pontum usq; excurrunt. Teutones è Saxonia profecti, uiri strenui à septem urbibus, quas hoc loco condiderunt, Sibenburgenfes patrio nomine se appellauerunt. Cici ex ijs sunt, qui ab initio cum reliquis Hunnis è Scythia profecti in his locis confederunt, regi tributum pensunt semel tantum, & cōfestim ab eius inauguratione singulæ familiæ singulos boues, numerus bouum ad sexaginta milia, ut dicūt, excrescit. Valachi Italicum genus hominum in colonias huc missum, planè in mores Getarum abierunt, ita nihil antiquæ originis suæ retinent, præter linguam quam barbare & corrupte sonant. Vrbes, Chlausenburgū olim Zeugma

g Bistri

Bistrítium, Cibínium multis difficultatibus his annis conflátum, Corona quondam Zemígetusa Decibali regis acer rímí uiri olím regía. Flumina, Sargetía nūc ut conijcimus Burtía, Alutas, forte hodie Baralatus dicitur, Marus & Cus, quorum alter Morossus, alter Keres, ambo in Tybiscum exeuntes.

MOESIA SUPERIOR.

Moesia superior, ab ortu Thraciam, & Ciabrum flúu-
um, ab occasu Dalmatiam & confluuium Sauí & Da-
nubií, à merid. Orbelum mótem & Macedoniam, à septent.
Daciam & Danubiúm habet, in ea olím Dardani habitá-
runt, nunc Bosnenses, Seruñ & Rastiani, urbs nostro seculo
clara Sinderouia.

MOESIA INFERIOR.

Moesia inferior ad pontum usq; cum Danubio decur-
rens, ab ortu pontum Euxinum habet, ab occasu Ci-
abrum & Daciam, à merid. Thraciam, à septentrione Da-
nubio usq; ad Axium urbem, ac deinceps Danubio Istro ap-
pellato terminatur, in ea olím Triballi nunc Bulgari, Cele-
geri, & Bastarnæ habitarūt, huius partes hoc tempore sunt
Vualachia, Bulgaria Ponto contermina, & Mondania quæ
& Moldauia, inter Istrum & Tyram, qui barbaris Denester
nunc dicitur flumina. Urbes olím præclaræ erant, Tomi,
Istropolis, Odessus, Mesembria, hodie omnis hæc regio pro-
pter frequentes Turcarum incursiones inculta ac deserta, &
in ea parte ubi Moldauia imprimis aquarum inops. Hic Da-
nubiús septem hostiís quod antea diximus in pontum Euxi-
num exit.

Thras

THRACIA.

Thracia longe lateq; patens regio, olim Sython nunc Romania dicta, eam ab ortu finit Pontus ac Propontis, A meridie mare Aegeum, ab occasu Strymon fluuius & Moesia superior, A septentrione Haemus, Plinio ab ea parte terminatur Danubio, qui utranq; Moesiam Thraciae inserit. Regio horrida & nisi qua mari propior infœcunda. Genus hominum durum & asperum, & bello natum, ut recte à poetis Thracia Martis domicilium uocata sit. Thrausi Thraciae populi circa natalicia atq; obitus hoc faciunt. Edito puero propinqui eum circumfident cum fletu, recensentes quascunq; necesse est illi quod uitam ingressus sit perpeti miserias, hominem fato functum lusu & læticia terræ mandant, quod malis omnibus sit liberatus. Vrbes, Poneropolis, mox à conditore Philippolis, nunc à situ Trimontium dicta, Apollonia, Tinda Diomedis equorū stabulis dira, Macronteïxos locus circa fluuium Melam à quo sinus appellatur, Gerania unde à gruibus pygmæi pulsi dicuntur, Bizantium antea Lygos dictum nūc Constantinopolis, locus qui dam doriscus centum & uiginti milium hominum capax, ita Xerxes ibi dinumerauit exercitum. Montes, Pangæus, Rhodope nūc Valiza, Ismarus, Orbelus, Haemus. Flumina, Nestus, Strymon, Hæbrus qui nunc Mariza uocatur. Chersonesus Thraciae Sestū & Calipolim urbes habet,

MACEDONIA.

Macedonia affinis est Thraciae, olim Aemathia dicta, Ea ab ortu Aegæo pelago abluitur. Cui A¹scopulus quàm insula uerius inter Tenedum & Chium repente specie

g 2

capræ

capræ extans nomen dedit, Ab occasu in mare Adriaticum procedit, A septent. terminatur superiore Moesia & parte Illyridis, A meridie Acroceraunia & Pindus montes unâ cum Achaia eam excipiunt. Oppida, Pella ad sinum Thermaicum, Thessalonice nunc Salonica Theodori Gazæ patria, Philippi, Amphipolis, Aegæ ubi mos erat sepelire re- ges, Melibœa, Pieria regiuncula Olympo monti adiacens, Lybethra fons & specus. Mōtes, Olympus, Pelios, Homole, Hothrys, Ossa, Oeta gigantum fabulis memorati, & Athos tantæ altitudinis ut cacumen eius nubibus insertum credatur. Flumina, Axius, & qui ex monte Pindo iuxta Gomphos ortus præter Ossam & Olympum decurrens in mare Aegæum prolabitur, Peneos, ad quem sunt tempe scri- ptoribus decantata, Thessalia ubi olim Pharsalos oppidum & circa campi Pharsalici secundum Ptolomæum, Macedonia tribuitur, cui annectuntur Magnesia & Phthiotis. Pæantis la- pis in Macedonia reperitur, quem prægnantem fieri & parere dicunt, mederiq; parturientibus.

GRÆCIA.

GRÆcia duplex, Peloponnesus & Hellas. Peloponne- sus antiquitus Aigialia, Apia, Pelasgia, nunc Morea uo- catur, ea quasi quadam ceruice Helladi iungitur, & platanî folio comparatur, eo quod multi sinus eam lancinant. Hæc à septentrione mare Ionium, Sinum Corinthiacum, Isthmum ætate nostra Heximilum dictum, & Sinum Megaricum ha- bet, A meridie partim mari Cretico, partim Ionio pul- satur, Abortu Aegæo, Ionio ab occasu urgetur. Re- giones, Argolis, ubi Argos Hippium, & Mycenæ ur- bes, Laconia in qua Lacedæmon, quæ & Sparta, Amyclæ, fluvius Eurotas ex Mænalo monte defluens Alphæo confun- ditur.

ditur. Messenia, ubi Messene & Methone quæ hodie Modona. Et ea regio quæ Achaia proprie dicitur, siue Elis, in ea urbs Pisa, & Elis idem regioni nomen habens. Hic etiam Olympiæ campus, in quo Olympici ludj quinto quoq; anno celebrabantur. Sytionia ubi Sytion urbs, & in Isthmi collo Corinthus cuius arx Acrocorinthus. Archadiæ, mediterranea quæ undiq; procul à mari abest, in ea urbes Psocephis, & Orchomenus. Montes, Pholoe, Cyllene, Parthenius, Mænalus, Licæus. Flumina, Erymanthus & Ladon. In montibus Archadiæ nascitur Asbestos lapis colore ferri, qui semel accensus extingui non potest. Oram Peloponnesi sinus & promontoria lacerant, Ab ortu Bucephalus, sinus Saronicus, in quo Epidaurus Aesculapij templo insignis, Chersonesus, unde non procul abest Trœzen urbs, & Scyllæum, sinus Argolicus, ubi Lerne oppidum, & in quem Erasinus & Inachus effluunt. A meridie Malea Ptolomæo forte Omignatos, hinc usq; ad Tenarum promontorium & spiraculum sinus Laconicus, inde sinus Asineus, cui urbs Asine in littore posita nomen dedit. Ab occasu sinus Cyparissius, in quo Alphaeus fluuius, Hinc litus in Boream spectat, ubi sunt Patræ, Aegion, Olurus, & Sityon.

HELLAS.

Hellas quæ & Achaia Ptolomæo dicitur, qua sol oritur Aegæis fluctibus obiacet, qua occidit hostio Acheloi fluminis & Epiro finitur. Sinui Corinthiaco, Isthmo, & mari Mirthoo à meridie, Macedoniæ & Thessaliæ ab Aglone occurrit, huic hæ omnes regiunculæ insunt. Attica in qua primum occurrit Sunnium promontorium, ibi etiam Pyraeus nobilis Athenarum portus, urbs Athenæ, unde humanitas, doctrina, religio, fruges, iura, leges ortæ, atq; in

omnes terras distributæ putantur, non longe ab Athenis saxa Scyronia, Rhamnus pagus ubi Nemesis, hoc est diuina iusticia superbæ & scelerum uindex colebatur. Montes Lycabettus, & Hymetus mellificio apum insignis. Megaris, ubi Megara ciuitas quæ regioni nomen dedit. Bœotia, Achaia umbilicus, ubi Thebæ Bœotia, & Aulis urbs capaci nobilis portu, Aganippe & Hippocrene fontes poëtarum carminibus celebres, Phocis ubi Parnassus, mons cuius cacumen nubes superat, Delphi urbs Apollinis fano & oraculo clara quam præfluit Cephissus amnis, inibi etiam fons Castalius. Regio Locrorum, tum eorum qui Ozolæ quorum urbs Oeanthe, tum etiam qui Epicnemidij uocantur, quorum metropolis Opus, Doris ubi mons Pindus & Erineon oppidum. Aetholia hodie Despotatus, quam Achelous amnis è Pindo fluens ab Acarnania dirimit. Urbs in ea Naupactus. Oetholia partes sunt, Athamania, Perrhæbia, Aperantia, Dolopia.

EPIRVS.

EPirus ab ortu habet Acarnaniam, A solis occasu Ionio mari occurrit, A septentrione Acroceraunijs montibus, A meridie pulsatur mari Ionio. Oppida, Chimæra, Mæandria, Cestria, Butrotum, & sinus Ambratius, ab Ambratia oppido dictus, in quem defluit Acheron fluuius, ubi etiam Nicopolis, Leucas urbs, & Leucates promontorium, Molossi & Acarnanes Epiro tribuuntur. In Epiro etiam fons frigidus est qui immensas faces sicut ceteri extinguit, cum sine igne admoventur eas accendit.

ALBANIA.

Alba.

AB Epirotis flexus littoris est in Adriam, statimq; occurrunt Albani, qui à nostris Albanēses uulgo, à Græcis Albanitæ nominantur, populus Asiaticus, utpote ab his Albanis qui Caucaſo monte à Colchis dirimuntur profecti, inter sinum Adriaticum & Macedoniam confederunt, ingenio sunt uario, corpore robusto, laboris tolerantes, egeni, ac proinde cupidi & rerum nouarum studiosi, & qui sola pecunia in fide retineri possunt, illorum urbs Valona non admodum magna, unde breuissimus traiectus in Italiam. Epidamnus Dalmatiæ finitima nunc Dyrrachium, introrsum à mari Croia olim Troia dicta.

DALMATIA.

Dalmatia à Lissa oppido sumit initium, & procurrit ad Scordonam urbem usq; , à septentrione Liburniam & Moesiæ superioris partem habet, à meridie sinum Adriaticum. Vrbes, Epidaurus hodie ut putatur Rhagusium, Scodra nunc Scutaris urbs mediterranea, Scordona, Salona, Delminium ætate nostra Dama, Stridon Hieronymi scriptoris ecclesiastici patria. Flumina, Dryilo, Drinus, Nar quem Plinius Naronem appellat, mons Adrius qui ita Illyriam & Dalmatiam secatur, sicut Apenninus Italiam.

ILLYRIS.

Illyria ab Illyrio Polyphemi & Galathææ filio nomen habet, ea sub extremis Alpium radicibus longissime per totum Adriatici maris litus effusa, à solis ortu Mysia superiore terminatur, ab occasu Istri eam excipiunt,
Alpes

Alpes & utraq; Pannonia à septentrione, Adriaticum mare à meridie, adhæret Illyridi ad occidentem æstiuum, Croacia olim Liburnia, nostrate lingua Krabaten, inter Cusgam & Sauum flumina & Moesiam superiorem sita, Plinius gentem Liburnorum Arsiæ fluuiio iunctam usq; ad Titium scribit, Illyricum nomen olim prope in immensum patuit, eoq; nomine uel hodie censentur Dalmatae, Liburni, Istri, & Carni. Fuitq; hæc natio ferè ac magna ex parte olim latrocinij infamis. Istriorum gens sententia quorundam Illyria pars, hæc ut fama est à Colchis originem duxit, qui ab Aeta rege ad persequendos argonautas raptos filia suæ missi, primum Istrum, deinde Sauum fluuium ingressi usq; ad Adriatici maris littus penetrauerunt, quos cum non inuenirent, siue metu regis, siue tedio longi itineris ibi confedere, Istriq; ex uocabulo amnis quæ nauigarunt appellati, quibus ab occasu occurrit Carinthia, Alpes à septent, sinus Adriaticus à meridie. Vrbes in hoc tractu, Scardona, Iadera, Parentum, Flammona, Pola, Iustinopolis, Aquileia, Tergestum, Pucinum castellum uino nobile, Concordia, & in Carnorū & Foroiulensium regione quæ Tillauento & Natisone fluminibus clauditur, Nauportus hodie Labacum, à Nauporto fluuiio nomen habens, inde non procul Modrusa & Signia. Flumina, Titius, Timauus inter Concordiam & Tergesten, Natiso qui attingit Aquileiam, Arsia.

GALLIA CISALPINA.

Gallia Cisalpina, quæ & Togata & Tonsa dicitur, Pto-
 lomæo & Plinio intra Padū, Rubiconem & Apenninū clauditur, ubi hodie Flamminea & Romandiola. Verū hoc æuo ad Alpes usq; abit, ea ab ortu Rubiconi fluuiio, mari Adriatico, & Istriæ siue Carnis, occurrit, ab occasu & septentri-
 one

one Alpibus, à meridie Apennino monti, diuiditur in Cispadanam & Transpadanam, in Transpadana urbes, Mediolanum, de quo alie & ut oportet à capite quadam dicemus. Campos omnes qui Apennino, mari Adriatico, & Alpibus terminantur, olim Tyrrheni habitarunt, cum ad hos obuicinitatem regionis subinde Galli commearēt, specie ac fœcunditate loci pellecti, exiguam quandam belli occasionem aduersus Tyrrhenos nacti exercitum comparant, factoque in Tyrrhenos impetu sinibus expellunt, deinceps ipsi tenent. Inter Padum atq; Alpes habitant Larij, Lebicij, deinceps Insu-bres, quæ gens erat maxima inter Gallos, à quibus conditū Mediolanum, & non longe à ripa fluminis Cenomani. Loca Adriatico mari ab Istria ad Padihostia uicina Heneti Paphlagonum gens, quorum regio uel hodie Venetia dicitur, & in intimo Adriatici maris recessu Venetiæ urbs, quam Aquileienses, Patauini, Opitergini, & alij qui Adriæ accolæ erant, metu Hunnorum, quorum terror totum orbem peruaserat, relicta continente quo longius à periculo abessent condiderunt, hæc tandem sordido quæstu ad tam luculentas opes processit, ut potentissimis etiam quibusq; regibus formidabilis sit. Inter Apenninum & Padum, primo Ananes, post Boij, inde Eganæ, postremo Senones, qui extremi omnium Gallorum iuxta Adriaticum mare habitant, Verona, Ticinum, Comum, iuxta est Larius lacus, ex quo Abdua fluuius exit, Bergomū, Patasiū. In Cispadana, in Taurinis, quæ Alpibus proxima gens est, Augusta Taurinorum, nunc Taurinum, regio ea Pedemontana nostericis dicitur, Mantua, Cremona, Parma, Mutina, Bononia, Rauenna. Flumina Padus è gremio Vesuli montis exortus, magnis & fluminibus & lacubus auctus in mare Adriaticū defertur, Ticinus urbem eiusdem uocabuli præterlabitur, Athelis in Tridētinis Alpibus natus Veronam præfluit,

fuit, ac tandē Adriæ infunditur, Trebia ex Apennino effusus Placentiam alluens Pado miscetur, Rubicon qui Gallica certus limes ab Aufonijs determinat arua colonis, inter Ariminum & Rauennam hostio uno eoque uadoso in mare Adriaticum euoluitur, Riconem accolæ uocant. In hac regione & inclyti lacus, præcipui tamen Verbanus & Benacus, hic Ticini, ille Minch qui Mantuam attingit pater, Benacus magnitudine sui æstus marinos imitatur, piscem scitissimi saporis alit, qui nusquam alibi locorum reperitur, carpiorem indigenæ uocant.

ITALIA.

NVlla regio laudibus Italiæ certauerit, nulla regio est quæ tam tota sit culta, suum cuique in ea regioni quasi dispositum atque descriptum munus, quare altius, & ut deceret à capite recensenda essent omnia, sed quoniam scriptores, tum præsci, tum etiam neoterici in ea nihil intactum reliquerunt, & notiora atque illustriora fecerunt omnia quam ut in his recensendis multum operæ ponamus, de ea re strictius dicemus. Hæc multis nominibus olim dicta, Saturnia à Saturno, Oenotria ab Oenotrio Sabinorum rege, Hesperia ab Hespero Atlantis fratre, Ausonia ab Ausone Vlyssis & Calypsus filio, nouissime Italia de Græco uocabulo, cum boues Græca ueteri lingua *Ιτα* & *Λα* uocitari sunt, unde coniicimus, quod Italia olim armentosissima fuerit, Qui primi eam habuere aborigines fuerunt Saturno rege, eam Plinius folio querno comparat, cæteri tibiæ mortui hominis, Mari supero inferoque insulæ modo cingitur, quæ eadem Adriaticum & Tyrrhenum Græci uocant, Ab Oceano ex parte una Rubicon uetus Italia terminus

terminus eam claudit, nam fuit tempus quo Cisalpina Gallia inter Italiae regiones non numerabatur, ex altera parte Varus & mare Ligusticum, quod a Varo ad Lunam Hetruriae urbem excurrit, inde Tyrrhenum, quod ad Siculum fretum usque protenditur, una cum Siculo est ei a meridie. Ab ortu eam allatrat Ionium quod est inter Corcyram nigram & Calabriam, Adriaticum quod a Corcyra in intimum usque sinum ubi Venetiae sunt immittitur a septentrione, antiquissimus Alpium iuga quae Rhetis imminet.

Apenninus mons eam mediam secans perpetuis iugis ab Alpibus ad Siculum fretum & Garganum montem usque porrigitur, & utraque perpetuo discriminat aequora tractu, post in meridiem uergens ad Leucopetram finitur, aliae atque aliae gentes eam incolunt. Piceni qui & Picentes, quorum urbs quod inflexi cubiti imaginem habet Ancona, hodie totus ille tractus Marchia Anconitana, Asculum colonia, Potentia. Marsi a Circe oriundi, quibus a serpentibus noceri non potest, hic Fucinus lacus, qui nunc Marfa dicitur. Vestini, quorum urbs Amiternum. Peligni, quorum est Corfinium & Sulmo Ovidii poetae patria ad Aternum fluvium, in Pelignis hoc nostro tempore etiam Lauretum, iuxta Aternum scopulus unde oleum quod petroniseum uocant effluit. Frentani, quorum ab ortu amnis Tifernus finis, & Appulorum initium. Apulia Iapygiam in qua est mons Garganus & Dauniam partes habet, Diomedes post excidium Troianum ob suspicionem adulterii ab uxore commissi uoluntarium exilium sibi in Apulia delegit, & edomita omni Gargani montis multitudine in eodem tractu multas urbes condidit, Sipontum, Beneuentum, Equitulum, Arpos, quae & Argiripa & Argos Hippium dicta est, sunt & Caninae uicys ad Ausidum amnem clade Romanorum ab Annibale

accepta memorabiles, & hoc tempore sanctus Nicander oppidum. Amnes, Tifernus, Fortarius, Aufidus ad quem Bariū ciuitas, ē regione Gargani montis duæ insulæ quas Diomedæas uocant, altera tumulo atq; delubro Diomedis insignis est, & a uibus Diomedæis, quæ quotidie templum eius pleno gutture & madētibus pennis perluūt & purificāt.

Calabria deinceps est, in qua Brundisium, unde admodum breuis transfretatio in urbē Valonam de qua antea diximus, Tarentum Lacedæmoniorum opus quondam non solum Calabriæ sed Apuliæ & totius Lucaniæ caput, eo q̃ in ipsi Adriatici maris faucibus positū in omnes terras uela dimisit, Tarentinorum opes aliquando fuere luculentissimæ, rem suam ciuilem *δημονκρατία*. i. populari potestate gubernarunt, omni genere artium & uirtutum pollebant, philosophiam Pythagoricam amplexati sunt, Architam alumnū habuerunt. Cæterum processu temporis totus ciuitatis status corruptus est, plures enim dies festos quibus luxui & delicijs uacabant quā profestos habebant; recte sapientes dicunt, non tam ab hostibus armatis nobis noceri quā à circumfusijs undiq; uoluptatibus. Interius quicquid terrarum iacet inter Iapygium & Leucopetram promontoria, illa ora Italiæ est quam magnam Græciam uocarunt, in ea sunt Hydrus, Sale promontorium, Rudia Ennii poetæ patria, Metapontus, Croto quæ Milonem Athletam genuit, salubritate aeris laudata, Sybaris, inter Salen & Lacinium sinus Tarentinus, inter Lacinium & Zephyrium Scyllacæus, oppidū intus Petilia, haud procul inde sunt Locri, à Leucopetra & immani illo Apennini montis iugo & termino usq; ad Laum fluium Brucij sunt, quorum caput Rhegiū & τὸ ἐπὶ τῷ ἐπὶ τῷ dictum, quod ibi Siciliam mare ab Italia abruptit & auulsit, urbs Temesa, fluius Methaurum. Inter Iacū & Silarum Lucania est, oppida Pestum, Helia nunc Velia, flumen

flumen Laus & eodem nomine oppidum. Picentia hinc Silaro, illinc Sarno ambitur, urbes Surrentum & Salernū. A Sarno ad Lirim, qui nunc Gaurianus Campania iacet, omnium toto orbe terrarum pulcherrima plaga, nihil mollius cœlo, solo nihil uberius, bis floribus uernat, olei, uini, frumenti primam laudem tenet. Capua gentis caput est, inde Sinuessā, Minturnā, Linternum exilium & sepulchro Scipionis clarum, Cumæ Chalcidensium opus, sylua gallinaria, Misenum promontorium, palus Acherusia, Baiæ, lacus Lucrinus & Auernus, fama tenet aues Auernum superuolantes exanimari odore teterrimo qui inde exhalat, hanc locorum partem uetustas Plutoni dicauit, hic etiam Cimerij in subterraneis specubus habitare dicuntur, hic descensus ad inferos, deinceps Puteoli ciuitas à puteorū frequentia, quæ antiquus Dicearchia dicebatur, à Puteolis Parthenope nunc Neapolis, quo plerumque secesserunt ab urbe quos literarum desiderium tenebat, uel morbus, uel senectus affligebat, in mediterraneis, Sueffulā, Nola, Acerrā. Flumina, Vultur nus qui mediā Campaniā secat, Clanus qui Acerras, Sueffulā & Atellam, quæ id temporis Aduersa dicitur alluit, Isclerus Vulturum influens, Sarnus, portus Caieta. Montes utribus amicti, Gaurus, Falernus, Massicus, & pulcherrimus omnium Vesuius instar Aetnæ ignibus ardens.

A Liri ad Tyberim usque Latium porrigitur, Saturnus arma Iouis fugiens & regnis exul ademptis hanc regionem Latium uocari maluit, ijs quoniam latuisset tutus in oris. Urbes, Hostia inter mare & Tyberim quam Ancus Martius quartus Romanorum rex condidit, Ardea, Antium colonia Romanorum, mons Circaeus qui & Aëxus, quondam insula, uerum Lirus de Albanis montibus fluens angustias aquarum, quæ Circaium à continenti excluderant repleuit, & continenti iunxit, Tybur, Preneste, Terracinæ olim

Anxur, & iuxta palus Pontina, & urbs urbium atqꝫ mundi caput Roma, populus magnis atqꝫ memorandis factis ab initio q̃ genere nobilior. Hanc duo deinceps reges alius alia uia, ille belli, hic pacis artibus auxerunt. In mediterraneis, Nomentū, Velitræ, Setia, Aricia, Priuernum, Sabini haud procul à Latinis degūt, intra Apenninī iuga ^{et} ^{cl.}_{Bey,} hoc est à Deorum ueneratione, quos pie magis quam magnifice colebāt dicti, Metropolis Cures Numæ Pompilij patria, & Nursia quæ Sertorium ciuem habuit, Tyberis, Nar, & Anio Sabinos alluunt. Inter Sabinos & Thuscōs medijs sunt Vmbri antiquissimus Italiæ populus, ipsaqꝫ Umbria quæ nunc ducatus Spoletanus est ad Ariminum & Ra-uennam ultra Apenninum montem euadit. Vrbes. Nuceria, Aliphatenia ad Tenium amnem qui nunc Topinus, Fulgineum olim forum Flammini, Spelium, Assisium anti-quitus Axium, Mitusca id temporis Treuia siue Trebula, Meuania Propercij poetæ patria, Spoletum, Camerinum, Sarauallis, Comissa noui nominis oppidum, Vissium quod Nar fluuius præfluit, Reate quod Domitianū Casarem de-
testandum monstrum produxit, Interamniam, Ameria, Nar-nia quam alijs Samnio tribuunt, Ocriculum. Flumina, Velinus & eiusdē uocabuli lacus, Nar, Farfarus priscis Fabaris di-ctus, Allia, Vmbro, Clitumnus qui Meuaniam attingit ex modico colle eoqꝫ multa cupresso nemoroso exit adeo pu-rus & uitreus ut numerare iactas stipes & relucescentes calcu-los possis, nauium patiens quas obuias quoqꝫ & contrario nisi in diuersa tendentes transmittit, ripæ fraxino multa,
multa populo uestiuntur. Huius amnis aqua potata candi-das pecudes reddit. Lacus, Vadimonis Ameriæ urbi ad-iacens, cuius aqua fracta solidantur, cui innatant insulæ her-bidæ, omnes arundine & iunco tectæ, cunctis margo dera-sus, quia frequenter uel littori uel sibi illisæ terūt terunturqꝫ,
interdum

interdum iunctim natant, interdum uentis discordantibus separatim, tandem in flumen egeritur, quod ubi paulisper se oculis dedit specu mergitur, altèq; conditum meat, ac si quid antequàm subduceretur iniicitur seruat ac profert.

Inde Hetruria initiū capit à Tyberi ad Macrā excurrēs, quæ & Thuscīa à multo Deorum per thura cultu dicta putatur, eadem & Tyrrhenia. Vrbes Alsiū, Pyrgi, Grauisca, Populonia, Liburnus portus, Luna, & portus Lunensis, Cortona Pelasgorum opus, & in sinibus Cortonensium Trasimenus lacus, qui & Perusinus, Perugia, Arretium, Clusium, Sena, Volaterræ, Pratum Arno fluuio appositum, Florentia Arno fluuio diuisa, Pistoria, Luca quam Auxeris, qui nunc Sercli nomen habet, præterlabitur, Viterbium non admodum uetus ciuitas, mons Soracte ad Tyberim, qui nunc sancti Siluestri est, mons Faliscorum quem corrupte Flasconum uocant, Cære Thuscīæ oppidum non procul à Tarquinīs quondam Agylla, unde Carites dicti, Cæretum uero Vmbriæ est inter Spoletum ac Nursiam à quo Cæretani. Ad extremum sunt Ligures, quorum ora pater inter Macram & Varum. Vrbes, Spedia, Genua gentis caput quam ab una parte Feritor fluuius aluit, qui hoc æuo Bisamnis nuncupatur, Virago hodie Vicus uirginis, portus Herculis Monæci, deinde Nicæa à Massiliensibus condita. Liguria militem leuem & repentinum habuit, qui nullum unquam tempus quietum aut securum Romanis sineret, qui propter domesticam inopiam uicinos agros incursabāt, mons Vulnetia generoso uino nobilis, hunc uulgo Vernatiā dicunt.

Africa

AFRICA.

Africa una est ex tribus orbis terræ partibus, Græcis Lybie dicta, eius fines à parte orientis Nilus, ab occasu & meridie Oceanus Aethiopicus qui & Atlanticus iuxta Hispaniam dicitur, à septen. fretum & mare nostrum, sic dicta, aut ab Aphro Abrahami filio, qui cum tota domo in hæc loca commigravit, aut ut alijs placet quòd sine frigus sit, *φειμή* enim Græcis horrorem & frigus notat, ea magna ex parte syderis iniuria, & ob uaria serpentum & atrocissimarum ferarum genera inculta, cæterum qua septentrionē spectat & mari obuersa iacet frequentissima & eximie fertilis, cœlo terraq; aquarum penuria, eo quòd feruida cœli natura & penè semper æstiuæ est. Genus hominū in ea salubri corpore, uelox, laborum patiens, uerum infidum, etiam si dexteram suæ fidei pignus dederit, & ad omnē auram mobile. Atlas mons è medijs arenis confurgens eam in duo latera secat, qua Oceanum cui nomen imposuit spectat asper & squalidus, idem arboribus uestitur, & fluminibus irrigatur, & omni genere fructuum abundat qua spectat mare nostrum, tantæ altitudinis ut uerticem semper *πυκνὸι καὶ ὑψηλὸν νεφέλαι* densis & assiduīs nubibus cinctum habeat, indigenæ Dyrin & cœli columnā uocant, q Atlas rex Mauritanix dies cum suis noctibus in eo sedit, & primus omnium cursum solis & lunæ, syderumq; omnium ortus & occasus hominibus tradendos curauit.

MAVRITANIA.

Mauritania Tingitana prima Africæ regio, ab oppido Tingi nomē sortita, huius oræ finis ab ortu Mulucha fluuius,

fluuius, ab occasu Oceanus Atlanticus & extimum illud pro montorium quod Ampelufiam uocant, ab aquilone freto Gaditano & mari Iberico terminatur, à meridie Atlanti & Getuliæ occurrit. In ea Abyla mōs quem Hispani Simicam dicunt, Calpe qui in Hispania est oppositus, columnas Herculis (ut antea diximus) utrumq; uocamus, præterea montes in ea ἐπὶ ἑπτὰ ἀδελφοί, i. septē fratres, ob numerum & similitudinem dicti. Oppida in ea sunt, Tingi ab Antæo portentosa magnitudinis homine conditum, Lixos Antæi regia, & iuxta Hesperidum horti aureis arboribus & pomis famigerati, sed eius rei hodie memoria nulla nec uestigium exstat, & præter Oleastros inibi conspicitur nihil. Babba Augusti colonia, ea portio Mauritanix quæ in Atlanticum pelagus inclinat Bogudiana, altera quæ in ortum Bochiæna, & postea Cæsariensis nominata, regnum Fessæ & eiusdem nominis urbem hodie Mauritania complectitur, littoralis Mauritanix portio Regibus Hispaniæ, interior exempta Regum ditioni Saracenæ paret.

NUMIDIA.

Numidia quæ & Cæsariensis à quibusdam uocatur, à Græcis Metagonitis dicta, ad Ampsagam fluuium à Solis ortu desinit, ab occasu Mulucham terminum habet, à Sep. pelagus Numidicum quod & Sardoum ibi dicitur, à meridie Atlantis iugis quos montes Lybicos istic dicimus excipitur. Numidæ dicti, quod ante Masinissam regem ferè uitam pastoritiā uiuebant, radicibus, carne, lacte & caseo utebantur. Vrbes, Cirta mediterranea, Cullu quæ & Colops, Arsenaria, Cartenna, Iol nunc Cæsarea urbs maritima, Icosium. Amnes, Ampsaga, Nabar, Numidæ longe primum in Africa equitum genus, equos habent paruos, &

uos, & quibus primore aspectu nihil contemptius, sed mire pernices, singuli pro opibus quàmplurimas (ut sunt ante omnes Afros in uenerem effusissimi) uxores, denas alijs, alijs plures habent. Massesyli qui & Massyli gens Numidis affinis, quorum rex olim Syphax, magnus atrocissimarum ferarum in omni Numidia prouentus.

AFRICA MINOR.

Africa minor quæ alijs Zeugitana & proprie Africa uocatur, ad solis ortum aras Philenorum & Syrtim maiorem habet, ab occasu Ampsagâ fluuium, à septentrione mare Africum, à meridie deserta Lybiæ. in ea oppida sunt, Sicca, Hippo regius diuo Augustino præfule nobilis, Hippo *σταγειρος* Romanorum colonia, propter aquarum irrigua sic dictus, unde Hipponensi sinui nomen est, ad quem omnis ætas piscandi, nauigandi, atq; etiam natandi studio tenetur, etiam amore Delphini olim in puerum notior, Utica Catonis morte clara hostio Bragadæ imposita, Chartago Didonis opus, septuaginta duobus annis ante Romam condita, urbs clarissima, quam æque orbis terræ imperiû, ut Romanos sollicitabat, in mediâ urbe arx fuit nomine Byrsa, à corio dicta, nam Dido cum pelleretur ex Libya ab Iarba rege calide tantum soli ab eo mercata est, taurino quantum posset circumdare tergo, uerum corium in tenuissimas corrigias sectum tetendit, atq; ita magnum loci spacium occupat, quod etiâ testatur Dionysius *νεφεχστων, λυ μινδος, ετα αι βοι με φη. θη. v. i. i.* Chartago quam fama bouino à tergo re mensam: ex ea in ultimo urbis excidio Hasdrubalis uxor se flagrantis in medium urbis incendium duobus cum liberis præcipitauit, huius alumnus Hannibal Amilcaris filius, uir qui in rebus gerendis & audendis tum cōsilio, tum ui pollebat, mirus omnium

nium insidiarum artifex, bello tamen & pugna quàm uictoria semper clarior. Quanta urbs deleta sit, uel hinc æstimari licet, quòd uiginti tria milia passuum in circuitu labore maximo oblecta est, quòd septingenta hominum milia in dedicationem coacta, quòd decem septem continuos dies arsit. Tunes abest à Chartagine duodecim milia ferme passuum, locus tū operibus, tum suapte natura munitus, unde hoc tempore regno Tunetis nomen, quod Carolus Cæsar anno superiore expugnauit, is inquam Carolus, cuius nomen duobus potentissimis in terris regibus, Turcorum uidelicet & Gallorum suspectum & formidabile est; faciat Deus ut inceptis suis euentus pares reddantur. Thenæ quoque à Carthagine absunt ducenta & decem septem milia passuum, est & Tagasta. Neapolis, Adruma ciuitas in qua Carthaginiensium naualia, Tapsus, Thera ad Syrtim minorem, Abrotanum, Clupea, Madaura Apulei Platonici philosophi patria, Oea, Leptis, Taphra, Neapolis & Leptis altera, Zama, Tacapa ubi uites Biseræ, in mediterraneis colunt Libophœnices ad utranque ripam Bagradæ, ubi Bizantium & ager Bizantinus. Amnes, Ampsaga, Rubricatus, Bragada, Triton, & penè eiusdem nominis palus Tritonis, unde Pallas Tritonia, quòd primum ibi uisa est dicitur, Cinyphus è colle qui uocatur Gratiarum fluens per Macas & Gindanes, inter duas Syrtes in mare decurrit: Gindanum uxores ut quæque cum plurimis uiris congressa est, ita plurimas fimbrias pelliceas stupri precium habent, præclarissima censeatur quæ quàmplurimas, tanquam reliquis amabilius fuerit. Syrtes, duo sinus sunt à tractu nominati, *οὐρα* enim Græcis traho est, magnitudine impares, pari tamen periculo & natura, qui uti fors tulit nunc alti, nunc uadiosi, & ob alternos uentorum flatus atque mare reciprocum nautis infesti, Lotophagi teste Strabone ad Syrtim

i 2

minorem

minorem habitarunt, sunt qui Lotophagorum terram fuisse putant Menninga insulam, quod in ea Vlyssis ara ostenditur, ἡ δὲ γὰρ ἀλωμενος ἦλθεν ὁδυσσεύς. huc enim errabundus uenit Vlysses, utraq; Mauritania cum Africa minore hac tempestate Barbariae nomine censentur, & Saracenis parent.

CYRENAICA.

Cyrenaica abortu Catabathmon, hoc est decliuem uallem & antiquum Nilalueum habet, ab occasu Syrtim maiorem & aras Philenorum, à septent. mare Libycum, à meridie deserta Libyæ. Cyrenaicæ oppida primi nominis sunt quinque, unde etiam Pentapolis dicta est, Berenice, Arsinoe, quæ & Teuchira, Ptolemais antiquo nomine Barce, Apollonia, & unde regioni nomen Cyrene à Bato Lacedæmonio condita, promontorium Phycus Cretico mari obiacens. Cyrenenses fuere Aristippus Socraticus Cyrenaicæ philosophiæ autor, & Areta eius filia quæ patri in schola successit, et Aristippus filius qui matri, & ob id μητρόκλητος cognominatus, Callimachus poeta, & Eratosthenes Mathematicus, illustratur etiam regio Iouis Ammonij templo & oraculo quod undiq; densis nemoribus & amenissimis fontibus ambitur, mira ibi semper temperies & perquam similis uernæ, Ammoniam totum hunc tractum uocant, ibi etiam domos è sale fossili ceu saxo extruunt, fons cuius aquæ per uices nocte intempesta feruent, medio die rigent. Mareotidis siue Marmaricæ nomen habet, quæ Aegypti propinqua est, Nasamones, Græcis Mesammones quæ in medijs arenis iacent dicti, interius habitant, tamen qui dam dicant eos maioris Syrtis accolæ, mos est illis cum uxoribus suis quas multas habent in oculis omnium concumbere

cumbere, mortuos sedentes sepeliunt, hocq; summa ratione custodiunt, ne moriens supinus animam efflet, his finitimi erant Pssylli olim ab Austro deleti, quorum fines tandem Nasamones occupauerunt.

DE INTERIORIS AFRICÆ gentibus.

PAUCIS ad interiora Africæ penetrare contingit, tum q; per arenas quæ introrsus cedentes, uestigiumq; in modum luti aut niuis fugientes iter est, tum q; ea regio solis ardoribus exusta, multumq; aquæ indiga malefico serpētum genere scatet, ea tamen tota Aethiopiæ nomen habet, & alicubi etiam Indiæ, huius prima pars est Libya interior, cui ab Aglone utraq; Mauritania, Africa minor & Cyrenaica immixta, ab ortu Aethiopia quæ est sub Aegypto, ab occasu Oceanus Aethiopicus, à meridie solitudines quædam sabulosæ, in ea Getuli & Garamantes. Getuli asperi & inculti olim erant, quis cibus erat caro ferina atq; humi pabulum uti pecoribus, neq; moribus, neq; lege aut imperio cuiusquam regebantur, uagi, palantes, qua nox coegerat sedes habebant. Garamantes, grandis natio, quibus nulla thori coniugalis fides, nulli certa uxor, promiscue concumbunt, sic fit ut numero langueat amor, Senegæ regionis nomen id temporis acceperunt. Nigris fluuius, qui nunc Senega, cui eadem natura quæ Nilo, hos à Getulis dirimit. Aethiopia duplex, altera ad solem orientem sub Aegypto est, & ad mare rubrū usq; abit, colitq; Deū trinum & unum, Rex Prestoianes ut dicunt, censetur Indiæ nomine, caput est Meroe ciuitas & eiusdem nominis insula quæ ad tria stadiorū milia inter Nilum protenditur, regnum Habassia nunc dicitur, iuxta Meroen locus est, semper apparatis epulis instructus.

ctus, unde quibuslibet uesci licet, Solis mensam uocāt. Altera ad Oceanum occiduū, qui eam incolunt Hesperij in uniuersum dicuntur, distincti in Terotas, Perorsos, Berinos & Nigritas, à Nigri quem diximus fluuiō dictos, Aethiopū mulieres in procinctu aduersus hostem stare solent, oris labium æneo circulo trāiectæ, Mæroenīs propinqui sunt Macrobij dimidio plus eius temporis quo nos uiuentes, iuxta lacus est quo perfusa corpora uelut oleo nitent, ultra desertā Libyægyptij & Leucæthiopes, ultra illos longe in Austrum degunt Syrbotæ xij. pedes longi, Proembari quibus canis pro rege est, ex motu & gestu eius iussa coniectant, Cynamolgi caninis rictibus, Troglodytæ quibus specus pro domibus, uiuūt carne serpentum & reliquorum reptilium, stridūt instar uespertilionis potius quā loquuntur, apud eos lacus est q̄ suis uicibus ter de die amarus, ac deinde dulcis fit, toties etiam noctu, albis serpentibus refertus, Blemmyæ sine capitibus os & oculos infixos humeris habentes, Atlantes qui solem orientem diris execrationibus insectantur tanquam sibi agrisq; suis exitialem, Augilæ à Garamantibus itinere diem absunt duodecim, inferos solos colunt, quorum uxoris solenne est prima nocte stupro omnium exponi, eximiū decus est cum plurimis tanquam re bene gesta concubuisse, Gamphasantes nudī agunt, sunt & Anthropolophagi, Ophiophagi, Ichthyophagi. Satyri & Panes ad eum montem habitare dicuntur quem Græci *Ἰδὸν ὄρημα*, Latini currum Deorum uocant, eo quod istinc noctu cymbala & tympana audiuntur, ferarum monstrosarum & serpentum ingens multitudo, ad Nigrim fluuium Catoblepas gignitur, iners & pusilla bestia prægrandi capite, quod ægre sustinens semper in terram demittit, oculos eius uidisse letale est, in quibusdam locis dracones qui uerberare caudæ potius quā morſu nocēt, in Aethiopia Nabis, collo equo, pedibus boui, capite came
lo simi

lo similis, ibi etiam Cephus, cuius priores pedes manibus posteriores pedibus humanis similes, Rhinoceros cui cornu è Nare crescit, Sphinx monstrosus Aethiopiae animal è simiarum genere, fusco pilo, mammis in pectore geminis specie propemodum humana, Lynx cuius urina solidatur in lapidem, qui lyncuriū dicitur, acutissime omnium quadrupedum cernit, Pegasus equus uolucris, Mantichora triplici dentium ordine pectinatim coeunte, apud Garamantes boves sunt, qui non nisi obliqua ceruice & pectus euntes pasci possunt, Basiliscum Cyrenaica gignit, serpens tam praesentis ueneni est, ut uel solo intuitu interimat.

ASIA.

Asia in orbis terrarum diuortio tertia pars est, reliquis duabus par, ab Asia Nympha Oceani & Tethyos filia nomen habere putatur, Oceano à tribus partibus circumscribitur, Eo ab ortu, à meridie Indico, à septentrione Scythico, ab occasu altero cornu Nilum, altero Tanaim attingit, media Euphrate fluuio excipitur, Ea uero frons quae magnae Chersonesi instar inter Pontum & Issicum sinum, mare Pamphylium & Icarium Bosporo Thracio, Propontidi, Hellesponto & Aegaeo mari sese opponit, atque adeo Asiae pars est & minoris Asiae nomen tenet, alias à nobis quantum ad rei necessitatem attinet tractabitur, uerum ad rem redeamus, Taurus mons, qui à Tauri animantis forma quam exprimit nomē inuenit, ab Eois ueniens littoribus in occidentē rectus abit, & circa Chelidoniū promontoriū, qd est in Lytia desinens hanc mediā distrahit, numerois & nouis nominibus quocūq; incedit insignis, prima eius pars & ubi exoritur Imaus dicitur, inde Hemodes & Paropa-

Paropamissus, iterum Imaus ubi in oceanum Scythicum ab
it, Oroates cum in occasum tendit, inter Parthos & Persas
Choatras, iuxta Assyriam Zagrus, ubi imminet Mesopo-
tamiæ Niphates, supra Iberiam & Albaniam in immen-
sum assurgens Caucasus, licet id nominis habeat etiam inter
Hemodem & Paropamissum, Coraxicus supra Colchos,
ad Cilitiam Amanus, in Armeniis Antitaurus, ultra in oc-
cidentem Massycites, Cragus, Cadmus, Phoenix, Cileni-
us, quinetiam plura plurium gentium induit nomina, nam
& Caspius, Hircanus, Amazonicus, Moschicus, Scythicus
Græcis in uniuersum, Ceraunius Scythiis Graucasus dici-
tur. Asia tam opima est & fertilis, ut & ubertate agrorum, &
uarietate fructuum, & magnitudine passionum, & multitu-
dine earum rerum quæ exportantur, facile omnibus terris
antecellat, eius prima pars est Aegyptus.

AEGYPTVS.

Aegyptus à mari Aegyptiaco introrsus in meridiem
ad urbem Syenen quæ hac tempestate Asna dicitur,
& cataractas usque immittitur, Ab ortu Iudæa, Arabia pe-
trea & mari rubro clauditur, ab occasu Catabathmo. Scio
quibusdam totam terram diuisam in tria membra, Euro-
pam, Africam, & Asiam, Aegyptum tanquam quartam
quandam portionem, sed cæterarum comparatione mini-
mam ab ijs omnibus excludentes, ipsa expansæ in suos digi-
tos manui similis. Superior eius pars Aethiopia cõtermina
Thebais ab urbe Thebarum centum portarum fama nobili
dicitur. Inferior Deltica à Δ græcicæ literæ figura, terra
quæ omnium rerum copia abundat, cœlum mitissimum,
uberrimus ager, & non immerito horreum orbis terrarum
uocata, uini generosissimi ferax, à primo satù tertio die
legumina

legumina erumpunt. Aegyptij quemadmodum cœlum & flumen habent diuersæ naturæ, ita etiam mores & uita genus, forum ac negocia foeminae, uiri pensa & colum curant, hi onera capitibus, illae humeris baiulant, foeminae stantes uiri sedentes mingunt, conspersionem pedibus, lutum inter manus subigunt. Graeci scribunt à sinistro in dextrum manus ferentes, Aegypti contra. sacerdotes Deorum alibi comati sunt, in Aegypto derasi, uirilìa circumcidunt ut dicunt mundicie causa, mortuos condiunt & domi seruant, magnifice de se, contemptim de alijs loquentes, quippe qui omnium hominum primos se fuisse contendunt, gens ad superstitionem usque religiosa, porrum & caepe nefas uiolare ac frangere morsu, lanatis animalibus abstinet omnis mensa, nefas illic foetum iugulare capellae, carnibus humanis uesci licet. Apis bos niger certis maculis & his quidem candidantibus in dextro latere insignis cōmune totius gētis numen, gloriatur Aegyptus se nihil cœlo, nihil imbris debere, siquidē quotannis Nilo amne perfunditur, quem Homerus *Ὠκετῆρα* idest cœlestem nominat, qui terrae uber iuuat, & quod inundat & quod collimat. Oritur autem Nilus, ut quidam aiunt ex monte Atlante in Macennitide regiuncula Mauritaniae, plerique autem eum oriri dicunt in montibus Aethiopiae quos Lunae uocant, alij opinantur hunc fontibus ignotis nostrum procurrare in orbem, Aethiopiamque mediam secare, ac ubi Meroen late patentem insulam facit & Elephantida, per duos cataractes qui sunt praerupti quidam scopuli superiore parte plani aquis in arcto luctantibus praecipit, atrox & feruens cadit in profundum, locus is Graecis *κατὰ δυνάμιν* nominatur, gens quae illum locum accollit propter sonitus magnitudinem sensu audiendi caret. Nauibus in his locis plicatilibus & quas humeris transferre possunt utuntur, tandem placidior *ἐπὶ ἀδελφῶν πλοίων εἰς ἄλγος*

ἡμεῖς. Hostia per septem deuoluitur in mare nostrum, nomi-
 na hæc sunt, Canopicum quod etiam Hæracleoticum, Bol-
 bitinum uel Bolbiticum, Sebenniticum, Pathmicum, Strabo-
 ni geographo Phatnicum, Mendesium, Taniticum, & Pe-
 lusiæcum, ab illustribus oppidis, quæ illis adiacent dicta, Sca-
 tet Nilus crocodilis, hippopotamis & alijs uastis beluis, Cro-
 codilus ἀμφίβιος est, dies in terris noctes in aqua agit, nasci-
 hæc belua quæ magnitudine sua plerumque excedit duodeui-
 ginti cubita ex ouo quantum est anseris, oculos suis habet,
 dentes magnos serratosque, cutem corticosam contra om-
 nem ictum inuictam, uisum in aqua hebetem, extra acerr-
 mum, & cum omnia animalia maxillam moueant inferio-
 rem, unus Crocodilus superiorem mouet, huius dormientis
 in littore rictum trochilus parua auis inuolat pabuli sui
 gratia, repurgat dentes, Crocodilus scabendi dulcedine ille-
 ctus, & commode secum agi sentiens nihil nocet, sed cum e-
 gredi autem uult ceruices mouet, ne quoquo modo lædat, Hip-
 popotamus equus fluuiatilis est magnitudine maximæ tau-
 ri, ungulis bifidis, dorso & iuba & hinnitu equi, rostro re-
 ssimo, dentibus aprorum aduncis, corio tam crasso ut ex
 eo arefacto fiant iacula. Aegyptij ibidem auem nigram
 cruribus gruinis, rostro adunco eoque corneo ob hanc utilita-
 tatem consecrarunt, quod serpentes uenenatos tempore
 ineuntis ueris ex uastitate Libyæ in Aegyptum quotannis
 uolantes agmine auertunt & interficiunt, sed hæc leuia &
 transeunda, illud memorandum quod in Aegypto sunt
 pyramides, id est turres quædam fastigiatae, è lato in a-
 cutum tendentes, tres inter Memphim & Delta quæ ora-
 bem terrarum fama sua impleuere, quæ altius quam cons-
 pici potest usque in nubila erectæ erant, ut in quaestionem ue-
 niret, qua ratione cementa subiecta sint, trecenta sexaginta
 hominum milia annis uiginti unam construxisse produntur,
 & in

& in raphanos, allium ac cæpas quibus operarij uescerentur mille octingenta talenta erogata, Fuit præterea in Aegypto Labyrinthus, portentosum humani ingenij opus, qui uarias itinerum ambages, occurfus & recursus inextricabiles habebat, habitacula ter mille, subternea mille quingenta, totidem supra terram, quo si quis sine glomere lini intrasset, exitum inuenire nequiuisset. Reges Aegypti priscis illis temporibus Pharaones appellati sunt, deinde Ptolemæi, nouissime uocabulo Saracenico, Sultani. Vrbes Aegypti & clarissimæ & maximæ, Alexandria forum rerum uenalium non modo Aegypti, sed totius terrarum orbis quàmmaxime celebratum, Marcus Euangelium suum in ea populo annunciauit, Alexander eam condidit ad Mareoticum lacum, unde Libya Marcotis dicta est, latitudo lacus est schoenorum quadraginta, deinde Nicopolis Augusti opus, Canopus ubi Serapidis, q & Osyris templum est, Heracleopolis, Saïs ubi Saiticus nomos. diuisa enim est Aegyptus in multos nomos. i. præfecturas, Mendes ubi Pan deus & hircus colitur, Cynopolis unde Nomos Cynopolitanus, Mercurius quem Anubim uocant, sub effigie canis ibi colitur, Pelusium nunc Damata, Bubastus quæ Ierapolis & quæ sacra litteræ Hiesên uocant, Babylôn colonia olim Castellum nunc miræ magnitudinis urbs Sultani regia Cairus hodie. Memphis Arsinoe & inibi Nomos Arsenoites, in ea Crocodilus adoratur, Oxyringus piscem eiusdem uocabuli p Deo habet, Lycopolis cultui luporum dedita, Tentyra unde Tentyritæ q crocodilis formidini sunt. In Thæbaide Thebæ quæ & Diospolis & ἐκατόμυλος, tria uicorum milia habuit, ambitu suo centum & quadraginta stadia cōplectebatur, et in qua ædes ferè oēs ad quartam aut quintam cōtignationem usq; surgebāt. Captus Aegyptiorum & Aethiopum emporium. Ptolemæis, Syene ubi fons quem sol recto intuitu irradiat in solstitio æstiuo, Elephantis

insula & eiusdem nominis urbs, Berenice matris Philadelphi nomine è regione Syenes.

ARABIAE TRES.

Arabia triplex præter illam quæ longo terrarum excur su à ripis Nili ad loca mari rubro proxima tendit, & quam Arabes quos Aegyptiacos uocant incolunt, Petraea, Deserta, & Foelix.

ARABIA PETRAEA.

Arabia Petraea à limite occidentis terminatur Aegypto, ab ortu Arabia foelice, qua septentrio est Iudæa Palestina, à meridie sinu Arabico. Gentes in ea, Nabataei, & Agreni. Oppida, Ostracine, Petra unde regioni nomē, hodie Arach, sacrae literæ Petram deserti uocant, undiq; inaccessis montibus septa, Elana unde sinus Elaniticus, Bostra, Gerasa, Philadelphia, Philippolis. Mons Melanes qui & Casius, & Sina, & Sineus, & Choreb dicitur, sepulchro diuæ Catarinæ & Pompeij magni famigeratus.

ARABIA DESERTA.

Arabia deserta etiam Scenitis dicta, nam gens uagabunda sine certis domicilijs in tabernaculis & tentorijs agit, *οὐλῶν* enim Græcis tentorium notat, ea ab ortu Babyloniam & sinum Persicum attingit, ab occasu finitur Petraea & ea linea quæ ducitur à montanis Arabiae Foelicis usq; ad Nagudam urbem Mesopotamiæ, à borea Mesopotamia, à meri. montibus foelicis Arabiae occurrit. Huius incolæ sunt Bathanaei, Orcheni & Marteni. Oppida Taplacum

Tapfacum & Amphipolis, regio inculta ac deserta, alto sabulo plaræq; operiente, & in primis aquarum inops.

ARABIA FOELIX.

Arabia foelix inter duo maria Rubrū Persicūq; percurrentis instar Italiæ mari perfunditur, & in eandem cœli partem spectat, à septentrione Arabiam desertam & Petræam habet, ab Austro mare Rubrum, ab ortu sinum Persicū & mare quod à faucibus illius ad Syagrum promontorium usq; effunditur, ab occasu sinum Arabicū, cinnamomi, thuris, myrrhæ, ladani, & aliorum odorum maxime fexax, auri grana inter glebas terræ temere iuglandium magnitudine iacentia inueniuntur, mellis, cæræ, pecudum, mire abundās, suis exceptis, hoc animalis genus si inuehitur, illico emoritur, Cinnamomo & casia ignes fouent, nascitur in Arabia & Phoenix uiuax, unica semper auis, de cuius ætate uaria traduntur, maxime tamen uulgatum quadraginta & quingentis annis eam durare, in uniuersum gentes Arabiarum ditissimæ sed imbelles, & mercatores potius quàm milites, crine intonso omnes, barba abraditur præterquàm in superiore labro quæ Græce *μύσας* dicitur, Saraceni eas tenent, gentes eius innumeræ, Saraceni, Homeritæ, Sabæi Arabum propter thura ditissimi, quorum regio Saba, Gerræi, Chatromoritæ, qui reliquis Arabibus gloria armorum præstant, urbem habet Mecham sepulchro Mahumeti nobilem. Montes, Hippos, Zames, Climax.

SYRIA.

Sunt qui Syriæ & Assyriæ uocabula confundunt, nam q
Syri Græcis Barbaris addita syllaba Assyrii dicitur, ue
k 3 rum

rum nos de Syriis seorsum loquemur, de Assyria aliàs dabit mihi loquendi occasio. Syria igitur à septen. terminum habet Ciliciam & montem Amanum, A merid. Arabiam petraeam, ab ortu Euphratem & Arabiam desertam, ab occasu pelagus Phoenicium siue Syriacū, Partes Syriæ sunt, Palæstina, Phœnice, Damascene, Cœlesyria, Decapolitana, Antiiochena, Pieria in littore sinus Illici, Comagena ad montem Amanum, Cyrestica inter Singam & Euphratem, Palmyrena ad Libanū montem, Trachonitis iuxta fines Arabiæ petraeæ, Plinius & Babyloniam & Mesopotamiam, quoq; Syriæ iungit.

PALÆSTINA.

Palæstina olim Chanaan dicta, Idumæam, Iudæam, Samariā, & Galilæam cōplectitur, tametsi Iudææ nomine totā Palæstinā non raro appellamus, ea ab ortu limitem habet Libanū montem, Ab occasu mare Phoeniciū, à sept. Phœnicen, à merid. Arabiam petraeā, Idumæi ab emerſu Sirbonis lacus in occasum habitāt, quorū urbes Maresa, Rhinocorura, & intus Raphæa, Gaza quā alij Iudææ tribuunt, Anthedon, Ascalon, Azotus. Iudæa ab occasu & meridie iuncta est Idumææ, incertis tamen limitibus, & à mari nostro qd ei est à sept. ad Asphaltiten lacum & aliquantulū ultra porrigitur, ubi Transiordanes nomen habet. Vrbes Iudææ multæ, sed urbiū oriētis longè clarissima Hierosolyma, templo quod fama sui orbem terræ impleuit insignia, Salomon rex septenni centū quinquaginta milium hominū opere ad culmen perduxit, Ioppe uicus, nūc Iaphet, Turris Stratonis quā Herodes tetrarcha in honorē Augusti instauratā Cæsaream dixit, & intus non ita procul à Hierosolymis Bethleem, Chebron, Cypriſ, in transiordane Macherus, Sodoma, Gomorra, Samaria

maria sequitur Iudæam inter mare nostrū & lacum Tiberiadis sita, Vrbes Sichē aut Sichima, quæ postea Neapolis, Capernaum in littore lacus Genesareth, Bethsaida ad Iordanē, Corazim, Magdalū. Galilæa ab orru Syria Caua claudit, latere occiduo Phœnicia, à sept. Libanus & Antilibanus eā amplectūtur, Amerid, Samaria. Vrbes, Nain, Cana, Nazareth, Gadara, Galilæa cognomento gentiū finitima Tyris in sorte tribus Neptalim, altera in tribu Zabulon è regione Tyberiadis ac stagni Genesareth. Iordanis fluuius in Antilibano monte duobus fontibus, quorū alteri Ior, alteri Dan nomen est exortus, mediā Iudæā perlabitur, qui ut nominibus ita aq̃s iunctis duos lacus facit, primū Genesarā, alterū Tiberiadē, & in Asphaltiten lacū qui bitumen gignit, & in quo nihil mergitur, atq; ob immobilitatem aquarū mare mortuū dicitur sese infundit, in eoq; aquas suas laudatas pestilētibus mistas amittit: Longo à Hierosolymis recessū campi sunt igne diuino exusti, altis enim cineribus terra oppleta est, poma in eo loco nata quamuis foris uiridia & esui apta uideātur, intus tamē fuliginē quandā nigram habēt ut mandī nō queant. Palæstina palmetis, & balsamo inclyta q̃d omnibus odoribus præfert, & in sola Iudæa puenit, duobus tantum arbutis, altero iugerū uiginti nō amplius, altero pauciorū, arbuscula uiti similis folia rutæ habet, cādidiora tamen ppetuo uirescētia, incidit uitro aut osseis cultellis, lachryma quæ ex incisura manat opobalsamū dicit, cui præcipua gratia est, secūda semini, tertiū locū cortex obtinet, ultimus honos ligno. Esseni interiora Iudææ tenent, à reliquoū hominū ritu recedētes, abstīnēt ab uxoribus, uino, carnibus, q̃tidianū ieiuniū in naturā uertūt, pecuniā nesciūt, uitā patientius q̃ Dei cultū aut reliqua pietatis officia deferunt, gens æterna q̃ uis in ea nemo nascit, indies tamē cōuenarū turba renascit.

PHOENICIA ET RELIQVÆ

Syriz partes.

Phœniticæ, Damascenæ, Cœlesyriæ & reliquis Syriæ partibus à cardine orientis Arabia deserta & Euphrates occurrunt, à septentrione utraq; Armenia, Cilitia, sinus Issicus & mare Phœniticū ab occasu. Phœnices solers hominum genus, inuentione literarū, Arithmeticæ, Astronomiæ, Nauticæ, & purpurarū piscatu maxime insignes, urbium quæ illis sunt prima est Dora, tandem mons Carmelus, ad cuius radices palus Candebœa quæ Belum amnem emittit, & iuxta Ptolemaidem in mare effluit, lentus, limosus, ad cuius ripas officinæ uitrariæ originem habuerunt, Tyrus & Sidon. Tyrus quondam insula tandem continens, eò etiam memorabilis, quod Fridericus Barbarossa eius nominis primus apud Germanos Imperator, natione Sueuus, ibi sepultus est, qui nominis sui magnitudine toti terrarum orbi terrorem iniecit, Vir & animo & consilio magnus, ad opera militaria iam inde à puero assuetus, corporis robore & pœceritate spectabilis, is cum iam ambitionem Pontificiam repressisset, Italiam & totam Europam pacasset, Syriam ingressus Sultanum & Turcas graui & diuturno bello fatigat, lauandi studio amnem ingressus submergitur, corpus suum Tyri sepelitur. Sidona, Tyrū, Aradum, à numero Tripolim dicimus, Moschus homo Sidonius primus omnium dogma de atomis induxit, intus ad radicem Antilibani montis Cæsaræa Philippi, Ptolomæo Paneæ, non procul à Tripoli in campo Macra uisus est serpens iugeri longitudinem æquans tanti oris rictu, ut equum & equitem insidentem reciperet. In littore rursus Berytus hodie Barutum, Byblos Paltus & in Seleucide regiuncula, Tetrapolis de numero urbium dictus locus, quæ sunt Antiochia ad Daphnen syluā, Seleucia cognomento Pieriæ, nam eo nomine alia est ad Tigrim fluuium. Apamia, Laodicæa, in his locis Orontes flumen, quod in Cœlesyria exortum subtus terrā se condit, iterumq;

rumq; profliliens per Apamiensem agrum & Antiochiam
 procurrrens in mare defertur. Cœlesyriam Libanus & Anti-
 libanus complexu suo ambiunt, ubi Damascus urbs, & Da-
 mascene regiuncula, & Decapolis ab oppidorum numero
 dicta, Laodicæa ad Libanum quam uocant, Scytopolis,
 Trachonitis habet Gerram & Eleram ciuitates. Palmyre-
 nes urbs Palmyra altis arenis inclusa hodie Thadamum ap-
 pellatur. Cyresticæ, Hierapolis & Boroæa. Comagena pu-
 silla sed fertilis regio. Vrbes habet, Samosata, & Germam
 kam. Antiochia idem nomen cum urbe tenet, cuius incolæ
 Antiocheni & Antiocheneses dicuntur, regio proxima Ci-
 liticæ. Flumina Syriæ clara sunt. Iordanis, Chrysorrhœa in
 Decapolitana regione, Belus, Adonis cui adiacet Byblus,
 Eleutheros prope Aradum, Orontes. Montes, Alsala-
 mus, Carmelus, Antilibanus, Libanus, Cassius, cuius tanta
 celsitudo ut quarta uigilia hinc solem orientem per tenebras
 aspiciat, illinc si corpus circumagitur noctem.

MESOPOTAMIA.

Mesopotamia quam latine Medamnem quasi inter
 amnes mediâ dicere possumus. Ab aquilone terminat
 Niphate monte, ab austro tum Arabia deserta, tum etiam
 Babylonia & Euphrate, latus orientale Tigris, occidentale
 Euphrates alluit, qui eam quotannis Nili modo irrigat.
 Ager Mesopotamiæ uber fertilisq; omni genere frugum,
 uicis frequentius quàm urbibus habitatur, oppida multa
 inter præcipua tamē Carræ, sacre litteræ Haran & Charran
 uocant, tandem est Nisibis, quæ & Antiochia & Mygdonia
 appellata est, Arbela uicus, Gaumela, Edessa, Zeugma.
 Curtius quinto libro scribit regionem quandam esse in Me-
 sotopotamia qui nomen Arabia habeat, tam ubere & pingui
 solo, ut

solo, ut à pastu pecora repelli necesse sit, ne satietas perimat, Mons Casius. Flumina, Chaboras & Saocoras.

BABYLONIA ET CHALDAEA.

Babylonia à solis ortu Sufianen habet, ab occasu Arabi-
am desertam & Euphratem, à septen. Mesopotamiam,
à merid. sinū Persicū. Chaldaea Babyloniæ pars est iuxta de-
sertā Arabiam. Vrbes, Ninus quā Ninuē ecclesiastici scri-
ptores nomināt, Itesiphon, Teredon, Seleucia, Appollonia,
& gentis caput Babylon Semiramidis reginæ opus, quā in-
termeat Euphrates, muri eius alti sunt ducenos cubitos regi-
os, crassi quinquagenos, quāta huius urbis amplitudo fuerit
uel hinc liquere potest, q̄ aliquando ut est apud Aristotelē
in politicis ab hostibus expugnata, ultima urbis ps tertio uix
tandē die rescuerit. In agro Babylonio nascitur bitumē, qd
Naphthā uocāt, corpus hominis eo illitū & igni admotū sta-
tim exurit; à Babylone octo dierum itinere alia urbs nomine
Is, & fluuius haud ita magnus eiusdē noīs Euphratē influēs,
grumos Asphalti bituminis multos, secū deferens, qui extru-
endis muris Babylonicis magno usui fuere. Flumina Eu-
phrates & Tigris.

DE TIGRI ET EUPHRATE.

DE Tigri & Euphrate hoc loco dixisse conueniens fue-
rit, Euphrates ex Periarde mōte maioris Armeniæ or-
tus, ubiq̄ ripis æqualis lente fluit, aquæ eius terrā instar Nilī
fœcundant, fossæ ab eo deriuantur multæ, aliæ quidē peren-
nes, aliæ tēporariæ, qbus arua rigātur, cursum ad occasum
solis agit, inuēturus in mare nostrū fuerat, nī Taurus sese huic
opponeret, inde in meridiē auersus Mesopotamiā complecti-
tur

tur in sinū Persicū, nō pdurat, uerū ingens modo & nauigabilis emoritur, & nusq̃ manifesto exitu effluit. Tigris Omīn fluuiorū orientis lōge uiolentissimus, nomen huic à pernīcitate, Tigris enim Medis sagittā notat, oritur in regione Armenia maioris, loco nō admodū edito q̃ Elongosine nominatur, q̃ Euphrates depressior & humilior, quippe qui multas ab eo fossas admittit, in specus subtus terram mergitur, rursūq̃ exortus uasto alueo sinui Persico infunditur.

DE ASSYRIA.

Assyriæ uocabulū scriptores subinde p̃ Syria usurpāt, pariter Babylonīæ nomē in Assyriæ & cōtra Assyriæ in Babylonīæ appellationē concessit, uices regnorū, & alternata imperia hoc faciunt. Verū Syrorum nomen procedit à Babylonīa usq̃ ad Aegyptiacū pelagus, sinū Issicum, & inde olim ad Euxinū, quare utriq̃ Cappadoces, & qui ad Taurum, & q̃ ad pontū Euxinum iacent, Leucosyri appellantur, tanq̃ sint aliqui Syri nigri; sunt qui Assyrios amnis Tigris accolae esse dicunt, sed ut eo sese referat oratio unde digressa est, Assyriā regio Babylonīæ contermina & Assyriæ siue Syriæ dicere maius pars, ab ortu attingit Mediam, ab occasu finitur Mesopotamiā & Tigri flumine, ab Austro Susianē à septent. Armenia maiore, Adiabene quæ Plinio Assyriorum initium dicitur, Arbelitis, & Sittacene partes sunt Assyriæ. Vrbes, Arbela & Sittaca. Flumina, Caprus & Lycus.

MEDIA.

Media ab ortu Hyrcaniā & Parthiam, à septentrione Hyrcanum mare attingit, Ab occasu solis Armenia maiore & Assyriā, à meridie Susianæ & Perside excipit, inter

Medos & Parthos Pylæ Caspiæ sunt, hoc est claustra inter ruptis angusto transitu montium iugis, quarum longitudo octo milium passuum est, latitudo tanta ut uix singula plaustra per eas meare possint. Vrbes Mediæ, Apamea, Laodicea, Rhaga, Seleucia, Arsatia, & quæ Seleucus rex cōdidit Ecbatana. Montes Choatras, Zagros. Flumina, Cambises, Cyrus, mulieres Medorū laudi sibi ducūt si quæ plurimos amatores habent, pauciores quinque summam calamitatem putant, desinit enim uideri turpe quod deprauata consuetudo receperit. Sunt aliquot Mediæ regiunculæ Propatena quæ occidentem respicit, Elymais in septentrionem uergens, Rhagana in ortum.

SVSIANA.

SVsiana ab aquilone Assyriam, ab occasu Tigrim, ab ortu Persidem, à meridie Persicum sinum habet. Cossæi Susianes populus latrocinij nati, Elamitæ ad Eulæum fluvium quorum regio Elymais magna dicitur, quo secernatur ab ea Elymaide quæ est in Media, siue ut diuus Hieronymus 25. cap. apud Hieremiam dicit Elam, Susa urbs ad Choaspem fluvium uetus Persarum regia templo Dianæ Susiæ illustris, ambitu suo includit centum uiginti quinque stadia. Susis fonticulum esse legimus, ex quo si quis biberit perpetuus redditus edentulus. Sunt præterea urbes Susianæ, Magoa, Charax in regione Characena, & in septentrionali Tigris alueo Babilace cuius ciues miro auri odio flagrant, in terrâ defodiunt ne cui sit usus. Flumina, Eulæus in Medis ortus, cuius aquam Persarum reges quod pura & salubris est bibunt; Choaspes, & modicarum nauium capax Granus.

PERSIA.

Per-

Persidem Bragadas fluuius siue duæ Carmanîæ terminât abortu, in occasum usq; ad Oroatem amnē panditur, ad septentrionem Mediâ & Parchoatrâ montem habet, à meridie sinum Persicum, hæc olim regno totius Asiæ non tam uirtute bellica quàm multitudine ualens potita est. Persiam incolût Patifchores, Achæmenidæ, & Magi hominum genus sapientiæ studio deditum, & sanctum quoddam uitæ institutum sectās, quorum mos cum matribus colore id, qd etiâ Catullus poeta testatur, sic enim canit: Ex matre ac nato Magus nascatur oportet; mortui alitibus dilaniandi abiiciuntur. Vrbes Persiæ, Cyrus siue Cyropolis quæ & Cyrechata appellatur, ad mare posita Laodicea, Passagarda, & regni caput Persepolis ad Araxem fluuiū, quā Alexander, cui res gestæ magni cognomentum fecere, ebrius hortatu Thaidis quæ fuit scortum castrense facies immisit, eamq; solo æquauit, hunc infoelicem exitum habuit illa inclyta tot regum domus & alitrix, totius orientis lumen & domina, Graciæ & cæterarum gentium terror.

PARTHIA.

PArthi Scytharū exules fuerunt, quod uocabulū indicat, nam Parthus Scythico sermone exulē notat, hi seditiōe domo pulsi modicā terrā inter Hyrcanos, Arios, & Carmanos tenuerūt, obscurū & seruire uulgus ab initio tandē eo felicitatis pcesserunt, ut gentibus qbus antea seruiērāt imperarent, cū Romanis multa bella, multa uirtute gererēt, orientis imperium sibi uendicarent, hi undiq; septi sunt montibus, Hyreanos & Coronum montem ab septen. abortu Ariam, Carmaniā desertā a meridie habēt, ab occasu Mediâ, inclytæ fertilitatis regio & amoenissimus situs in ea pte quæ Chora dicitur, cæterum solitudinibus quibusdā squaler, & plæ-

raque eius loca aut aestus aut frigoris magnitudo possidet, nam prærupta montium niuibus, campestria solis ardoribus infestantur, pugnant procurentibus equis, sæpe fugam simulant & prælium deserunt, & cum maxime uicisse te putas, tum sine mora circumfusi undique in modum grandinis atque nimborum densæ sagittas mittunt, Vxores singuli plures habent, nec ullum delictum seuerius adukerio puniunt, dictorum promissorumque fides nulla, omnibus Parthis propter indiscrutos cibos & uinum immodice sumptum ora foetent. Urbes insignes sunt Alexandrinopolis, Arsacia iuxta Nisæos campos, & regionis caput Hecatompylos. Arsaces uir factis quæ natalibus memorabilior gentis imperium inuasit atque auxit, cuius memoriæ hunc honorem Parthi habuere, ut deinceps omnes reges suos Arsaces siue Arsacidæ appellarent.

HIRCANIA.

Hircania ab occasu Medos, à septentrione pelagus cui nomen dedit, ab ortu Margianos, à meridie Parthos attingit, Tigrim tremendæ pernicitatis feram gignit, nihil adeo antecedit quod non assequitur, id quod cernitur cum catulorum raptorem insequitur, præcipua regionis urbs Hircania. Amnes, Maxera & Sibaris. Mons, Coronus.

CARMANIA DESERTA.

Carmania deserta à limite orientis Aria, ab occasu Perside, à sept. Parchoatra more, & Parthia definit, à merid. Carmaniam alteram spectat, Carmanis in consuetudine est amicitiae uinculum firmare, mutuo sanguinis quæ ex uena faciei emittunt gustu. Onesicritus tradit in Carmania esse flumen Hytanim, in quo auri strigiles inueniuntur, abundat præterea hæc regio

gio Rubrica, Minio, Alabastrite lapide laudatissimo, quē in uasa unguetaria cauāt, mōtes item in ea duo, alter Arsenici, alter Salis, Vites Carmaniae bicubitales racemos ferunt.

CARMANIA ALTERA.

CArmania altera à solis ortu Gedrosia, ab occasu Persia & sinu Persico, à septentrione Carmania deserta, à meridiē mari Indico excipitur, Magolista hac tempestate dicitur, Arcinum urbs & mertium Indicarum emporium.

ARIA, PAROPAMISSVS, ARACHOSIS, Ariana, Drangiana, Gedrosis.

ARia à septen. Margianā & Bactra, à cardine occiduo Parthos & Carmanos, ab austro Drangianā, Ab ortu Paropamisadas habet, Vrbes Artacana, Alexādrīa, Achaia, à conditoribus dictae, regio optimi uini ferax, Ariā sequitur Paropamissus cui nomē à Paropamisso monte quē à sept. habet. Vrbes, Cartana & Alexandria. Amnes, Ochus qui in mare Caspiū se exonerat, & Choes in Indum exiēs. Deinde Arachosia, cui ab occasu Drāgiana occurrit, ab Aglone Paropamissus, ab ortu India, à merid. Gedrosia. Vrbes, Arachosia, & eiusdē appellatiōis flumē. Alexandria octo em urbes in his locis Alexāder ille Macedo cōdidit. Ariana regio in occasum uergit, ambusta feruoribus, quae uicis q̄ urbibus frequētius habitat, Amnis in ea Arius, urbs Alexādrīa. Drangiana Ariā cōtinua est interueniēte Bagoo mōte à septen. Mōs Boetio australe latus terminat, ab ortu iungit Arachosia, Carmaniae deserta ab occasu, Arabs fluuius eam rigat, gemmis abūdat. Gedrosis terminat ab occasu Carmania altera, ab ortu India, à septen, monte Boetio, mare Indico à meridie,

meridie, minus quam India exusta, quam reliqua Asia magis, aquarum inops, fert aromata nardum & myrrham, arborem lauro non absimilem, cuius folia si iumenta gustauerint, subinde tanquam crapula capitis errore lapsant, mox emissa spuma more eorum qui comitali morbo correpti moriuntur, fluuius in ea Arbis et eodem uocabulo urbs. Persis metropolis hodie fortassis Guzerat dicta, Plinius omnes has regiones Satrapias nominat.

M A R G I A N A.

MArgiana ad sinum Caspium sita, ab occa, habet Hyrcaniam, à septen. Scythiam intra Imaum montem, à meri. Ariam, ab ortu Ochum amnem quo merces Indicæ multæ in Hyrcanum mare deuehuntur, regio uitifera, undique montibus cincta, aditu difficilis propter arenosas solitudines, in ea Alexander urbem Alexandriam condidit, qua diruta à Barbaris Antiochus Seleuci filius eodem loco Seleuciam restituit. Margus amnis unde regioni nomen eam rigat, populi in ea Parni, Tapuri & Massageta gens magna & robusta, arbor apud eos quædam, cuius fructus igni quem circumfident iniectus ex nidore suo sic ebrios reddit ut uinum ceteros. Massagetarum concubitus instar pecorum in propatulo, solem pro Deo adorant, senio confecti frustillatim conciduntur, & carne ouilla mista eduntur, quod genus obitus apud eos beatissimum habetur, eos qui languore aliquo perire feris dilaniandos abijciunt.

B A C T R I A N A.

Bactriana limitem ab occidente habet Margianam siue Ochum fluuium, ab ortu Oxum, cuius fontes in Oxia lacu

Iacu, à meri. Ariam & Paropamissum, à septen. Sogdianam Oxo fluuio ab ea diuisam. Bactra urbs eademq; Metropolis ad Bactrum fluuium qui & urbi & regioni nomen dedit, sita sunt, prius Zariaspe dicta, præterea urbs Adrapla. Amnes, Ochus & Oxus qui ex montibus qui iuxta sunt salis ramenta deferunt. Traditur in Bactris grana tritici tantæ magnitudinis nasci, ut singula spicas nostras æquent, frumenta Syris apud Bactrianos quemadmodum hodie in Austria seruantur.

SOGDIANA.

Sogdiani qui & Sogdij, tñ ab occasu, tum à sep. Scythia quæ est intra Imaum montem finiuntur, ab ortu Sacis, à meridie Bactriana, regio propter arenarum altitudinem multis in locis inculta. Alexandria in ea duæ suis cognominis distinctæ, nam altera Oxiana, altera quod in ultimis finibus eorum est ultima dicitur, aræ ibi sunt ab Hercule & Libero patre constitutæ, fluuius Iaxartes quem Scythæ Sylin uocant ortus in extremis Sogdiorum finibus, primum in septentrionem, tandem auersus in occasum mari Caspio infunditur.

SACARVM REGIO.

Sacæ quos Dahas quidam appellauere, ab ortu Sogdios, à septen. Scythas intra Imaum, ab ortu Scythas extra Imaum, à meridie Indiam habent, regio pascionibus quàm frumentis utilior. Comari & Effedones regionem incolunt, tum etiam Comedi & Massagetæ alij.

INDIA,

m

India

India ab Indo flumine dicta, diues regio non modo auro, sed gemmis margaritisq; ad luxum usq; exulta, mediam hanc perlabitur Ganges fluuius, & proinde intra Gangem, & extra Gangem India dicitur, ea quæ est cis Gangem ab occasu sinem habet Indum, ab ortu Gangem, à septentrione montem Imaum, à meridie sinum magnum & mare suum, pleriq; hanc ab occidente non Indo amne derterminant, sed adijciunt quatuor satrapias, Gedrosos, Arachotas, Arios, Paropamissadas. Ea quæ est extra Gangem ab exortu excipitur regione Sinarū, ab occasu Gange, à septentrione Scythiam & Seres habet, à meridie pelagus Indicum, maiorem hanc hodie uocamus, nō perinde exulta atq; illa altera, Onestricitus Indiam tertiam terrarum omnium partem esse tradit, uario genere hominū aliorumq; animalū abundat, & ijs quidē omnibus q̄ terris alijs procerioribus grandioribusq;. Multi in India populi qui humanæ magnitudinis modū excedunt, sunt qui octonos digitos singulis pedibus habent, & plantas aduersas, sunt etiā quibus singulis singula crura ad saltum uiuacissimæ pernicitatis, hi humi iacentes resupini umbra pedum se à solis feruoribus defendunt, Monomeros siue Sciopodas uocant, reperiuntur quibus canina capita & pro uoce latratus est, alij canescunt iuuenes, senes nigrescūt, Astromorū gens ad fontes Gangis toto corpore hirta nullo cibo uestitur, sed florum & fructuū spiritu hausto uictitant, quo etiam si grauior fuerit exanimantur, Ocypodes cursu equos præuertunt, Enoceti aures ad talos usq; demissas habent, ut his etiā indormiant, pars nudi agunt, pars pudenda tantum flexibilibus libris uelati, Satyri perniciosissima animalia in Indorum montibus, humana effigie quos propter pedum pernicitatē nemo nisi senes aut ægros capere potest, in mōtibus Prasiorū Pygmæi esse traduntur ternas spitamas nō excedentes, qui arietū caprarumq; dorsis insidentes tpe ueris

ueris armati cōtra grues bellū incunt, oua pullosq; earū alitum prōterūt, aliq; a gruibus incōmoda passuri. Indorū philosophi & quibus studiū sapiētiae cōtingit, aliq; Gymnosophistae, aliq; Brachmanes, aliq; Germanes uocātur, qbus sol, labor, puluis in studio est potius q̄ uoluptas, nec unq; p opinione uulgi res aduersas extimescūt, nullq; mortis metus, quidā nullū animal occidere, carne uesci nulla optimū putant, quosdā tantū pisces alit, Græcis ἰχθυόφθογοι dicti, sunt q; parentes priusq; annis aut morbo in maciē abeūt uelut hostias cādūt, cæforūq; uiscera epulari fas & maxime piū habet. Alia Indici cœli facies, aliq; syderū ortus, binæ messes, binæ æstates, tantæ pceritatis arbores ut sagittæ prius redeāt q̄ ad summū arboris cacumē pueniant, tātæ magnitudinis ut umbra earū ad q̄ncq; iugera extendat, & dena hoīm milia sub una aliq; earū sese ab æstu solis defendere possint, in arundinibus mel gumi modo candidū gigniē qd saccarū appellāt; feræ in India multæ & admirandæ, Elephanti Afris maiores, qbus tāta talisq; naris ut manū uice ea utant, Proboscis dicitur, ijs arant, ijs inuehūt, dimicāt, militant, sus nec ferus nec placidus apud Indos, Leucocuta fera magnitudine asini cruribus ceruinis, collo, cauda, pectore leonīs, capite camelino, bisulca ungula, ore ad aures usq; rescisso q̄ humanas uoces effingit, uelocitate reliqs præstat, Eale cornua habet mobilia, quorū alterū in pugna ptendit, cuius acies si obtundiē acies succedit alterius, Manticora triplici dentiū ordine, sunt boues unicornes solidis ungulis nec bifidis, Monoceros in cuius frōte cornu eminet unū, ita acutū ut qcquid impetat facili ictu eius pforet, alit formicas cornutas magnitudine maximorū canū, q̄ more gryphorū in Scythia aurum effossum pertinacissime custodiunt, serpētes tam magnos ut solidos tauros deglutiat, uini usus omnibus Indis largissimus, omnibus ungues nūq; recisi pminent, casares promissa omnibus, cultus præcipuus in

gemmis. Prasij omnibus Indiæ populis & potentia & claritate præstant, quorum urbs Palibotra, tenent autem eam oram quæ est ab Indo ad Gangem, ubi decurrit amnis Io manes, cum apud alios mortales foeminae ab officiis ciuilibus & publicis remoueantur, Pandæa gens sola apud Indos regnatur foeminis. Regi Indorum cum in publico conspiciatur thuribula præportantur, totumq; iter per quod fertur odoribus completur, aurea lectica margaritis circumpendentibus recubat, urbium clarissima & maxima Nyfa inter Cophenum & Indum amnes sita, sub radicibus montis quæ Meron incolæ uocant. Famam hinc præcipuam habent, q; in hac Bachus genitus, in illius specu nutritus esse putatur, Taxila Nicæa & Bucephalia. Amnes, Indus & Ganges. Indus quem indigenæ Sandum uocant, ex iugo Caucasi montis qd & Paropamisus dicitur effusus, Canticolpo ad quæ Calicutum est infunditur. Ganges in monte Hemode conceptus per scopulosa & abrupta decurrens sit omnium toto orbe maximus, patet autem Ganges ubi minimum octo milium passuum, in multis locis in modum stagni diffunditur, ut trans alteram ripam nihil oculis discerni possit, & Gange uersa ad meridiem plaga tinguntur sole populi, non tamen Aethyopum modo exusti. Sunt & alij non incelebres, Hydaspes, Cantabra, Acesinus, Hypanis qui Prassanen & Patalen insulas efficit, omnes in Indum sese exonerant, Canucha, Vama, Cosoagus, Sonus Gangem influunt. Maleus mons in quo umbræ ad septentrionem cadunt hyeme, æstate in austrum per senos menses, Indiæ extra Gangem adhæret Chersonæsus aurea ob metallum auri sic dicta. Urbes, Chnigapola & Sian, Reubarbarum in ea nascitur, hac tempestate Malacha nominatur.

SINARVM REGIO.

Sinarum

SInarum regio quam hoc tempore Chinam nomināt, à septent. Seribus terminatur, ab ortu & meridie terra incognita, ab occasu India trās Gangem & sino magno qui mare de Sur id temporis nuncupatur, in ea regnū Balba, & desertum Belor, in ultimis eius finibus Cattigara oppidum.

SCYTHIA.

ADiuerſa parte in Aquilonem Scythia iacet, aspera cœlo, cultu & aspectu triftis, plurimæ in ea gentes, ac prope infinita interiacentis ſoli ualtitas, pleracq; loca ob ſauitiã indigenarū inculta, iuſticiã ſua ſponte nullis legibus colunt, omniũ artium bellicis exceptis ignari, quibus licet innutriti ſemperq; inuicti fuerint, pacem tamen amant, & ut bella nō timent, ita nec prouocāt, tolerātia ubi laborandi tempus eſt & robore corporis cæteris mortalibus præſtant, nemo ferē unq; quamlibet potēs Scythas bello impune tentauit, Imao monte in eam quæ extra Imaum & intra Imaum diuiditur, & quæ extra Imaum eſt, ab occaſu iungitur Imao, ab ortu terræ Ptolomæo incognita, à ſeptent. hoc tempe habet Tartariam, Mongalem, à plaga aſtrali montem Imaum & Indiam extra Gangem, in ea Seres populi, mite genus hominum ab armis & aliorum mortalium cœtu abhorrens, comertia cum peregrinis rebus in ſolitudine relictis, abſentes ſumma fide peragunt, apud quos ex arboribus lana quam ſericum uocamus frondibus prius aqua perfuſis depectitur, ſunt & Eſſedones, Hippophagi corporibus equorum ueſcentes. Abij Scythæ, hoc eſt nullius patrimonij poſſeſſores, & quos ab incurſione hoſtili liberos ſola paupertas facit. Vrbes, Auratia & Sera, ultra Seras quid nam eſſet ambigū aliquandiu fuit, ſed ex recentioribus didicimus, ultra Sericam regionem Chinchitalem eſſe, regionem Balor,

m 3 Tangu,

Tangu, Cathay, Chayram, Tholoniam, Tebeth, Cyambam, & alia quædam loca ori Romano uix effabilia. Scythia intra Imaum hodie Tartaria hosce limites habet, ab oceanu Rha fluuium qui nunc Volga est, huius amnis fontes oriuntur in Moschouia, cumq; aliquandiu in Boream labitur, tandem sensim in ortum flexus, ac postea in meridiem uersus per plana Tartarorum loca se diffundit, & mare Caspium quod nostro sæculo mare Debachan uocant, uiginti quinque magnis hostijs ingredit, à limite orientis Imao monte excipitur, à septentrione terram incognitam Ptolomæo habet, uerū nostro tempore notos habemus Saomedos & Paratas populos, à parte meridiana, Sacas, Sogdianos, Bactrianos qui & ipsi inter Scythas habent, & mare Caspiū à Caspijs montibus sic dictū, innumeras gentes indiscretis limitibus complectitur, qui à mari Caspio incipiunt magna ex parte Dahæ appellantur, qui orientales Massagetæ & Sacæ, alij communiter Schytæ, generatim Nomades, quod pecuarij sunt & uagi, domos suas, uxores & liberos in plaustreis circumferunt, qua nox depræhendit sedes habent, tradunt scriptores in hac cœli plaga & quadam montis Imai conualle esse homines qui auersas post crura plantas & non ut cæterorum prospectantes habeant. Hunni quorum sedes olim ad Oceanum Cronium & mare Caspium erant, relicto solo patrio primum ad Mœotim confedere, deinde Pannoniam eiectionis habitatoribus inuaserunt, quorū genus Vngari sunt, gens bello nata, Hi enim olim Toxone patre & Geyca filio ducibus eò audaciæ processerūt, ut Germaniæ, Galliæ, & Italiæ bellum inferrēt, usque adeo prona & cedentia illorum furori erant omnia, ut neq; Germaniam, neq; Galliam, immensa flumina & præcipites montes defenderent, neq; Italiam interfusa maria. Hoc loco succurrit illud admonere, Scythiæ uocabulo non solum eas quas Imao monte diuisas diximus

diximus contineri, sed etiam magnam Sarmatiæ Europæ partem, quam Scythiam Europæam uocant, & ea ab Istro ad Borysthenem, inde ad Mœotim paludem, secundumq; Tanais ripam ad eiusdem fontes patet. Populi in ea Sarchæ, fluuius Tyras hodie Nester, Axiacas populos ab Histricis separat, Borysthenes quem Neper Barbari uocant, Borysthenidas gentē penē sibi cognominem abluīt, Thaurōscythæ ex rapto uiuunt, iuxta illos Taphræ & Heracleæ oppida, Sinus Carcinites, in quo urbs Carcine, & fluuius Carcinitus. Hylæa regio per quam Hypanis decurrit, is cū à fontibus diu dulcissimus profluit, Exampei fontis aqua redditur amarissimus, Nomades & Georgos Panticapes interfluit, sunt & Agathyrsi qui inter se Germani creduntur, quippe quibus uxores communes sunt, & Neuri ueneficij infames, singuli quotannis ad aliquot dies lupi sunt, iterumq; ubi collibitū est, in homines redeunt, Melanchleni à nigro uestitu quo semper amiciuntur dicti, Budini, Geloni hostes excoriant, corio se equosq; suos uelant, Essedones parentum funera læti celebrant, capita eorum auro exornant, & in his annuos honores libant.

SARMATIA QUÆ IN

Asia est.

Sarmatia quæ in Asia est Tanai & Rha fluminib9, Caucaſo & Hyperboreis mōtibus claudit, Scythiæ inserta, q eā habitāt in uniuersum Scythæ Sauromatæ dicunt, nūc Tartari, Mōtes in ea Hyperborei, & eiusdem nominis populus humanæ uitæ modū excedētes, diutius enim & beatius q ulli mortalium uiuūt, ubi florētes ætatis annos transſicere, & iā uitæ satietas eos tenet, uolētes & alacres ex prupto aliquo scopulo in subiectū pelag9 se p̄cipiāt, iuxta sunt Arimaspi

ex

ex habitu & forma corporis nomen habentes, nam arima Scythis oculū & spu unum notat, unus enim illis oculus in frontis medio, qui cum gryphibus animantibus quotidie de pugnant de auro. Arimphæi Hyperboreis non dissimiles, quibus sedes nemora, alimentum bacca, capillus iuxta foeminis uirisq; in probro, phthirophagi idest pediculis uescētes. Iaxamata, Turcæ unde oriundi, qui iam eò insolentia & furoris ignauia nostra processerunt, ut orbis terrarum imperium eos sollicitet. Gens Amazonum quas Sauromatidas uocant, alia enim Themiscyræ campos circa Thermo doonta amnem olim incolebant, temp. suam, sine uiris tuerentur, uirgines earum non otio neque lanificio sed armis, equis, uenationibus exercebantur, nulla ex his uiro concumbit priusquam hostem trucidauerit, à finibus suis non solum hostem submouent, sed etiam finitimis bella inferunt, mammā dexteram adurunt ut arcus facilius intendāt & tela uibrent, unde Amazones dictæ sunt, alteram intactam seruant, qua muliebris sexus liberos alunt: indigenæ ἰνδοτόροι idest ex equis sagittarij omnes, pellificium hoc tempore illis magnæ curæ est & ferè annona. Ad hostia Rha fluminis urbs est Cy trackam Medorum, Armeniorum, Persarum & Tartarorū maximum emporium, flumen Rha apud quem nascitur radix quæ Rhabarbarum dicitur medicamento nobilis, nec alia nominis eius quam à natali solo ratio est, sunt & alia Lagous & Antacites in quo & antacæi pisces, Viennæ Pannoniæ Hufones dicti, uix ex alio pisce tam numerosa ganeæ materia.

DE ALBANIA, IBERIA, & Colchide.

Albaniam & Colchidem hinc & inde Pontus & mare Caspium

Caspium attingunt, à latere aquilonari Caucaſo qua obli-
quatur ad montes Ripheos & Sarmatia quæ in Aſia eſt ter-
minatur, à meridie Moſchicis montibus, à Ponto Euxino
ad mare Hyrcanum abeuntibus ſiue Armenia. Albani Ia-
ſonis argonautæ ſobolem ſeſe iſtitant, Nomades ſunt &
ad omnem humanioris uitæ cultum inertes & rudes, mo-
nimentis ueterum traditur in Albania homines adhuc
pueros caneſcere & plus cernere oculis per noctem quàm in-
ter diem, canes apud hos ita generoſi ut tauros & leones
perimant. Vrbes Albania, Togada & Moſega. Flumina,
Saona, Gerrus alius ab eo qui eſt in Scythia Europæa, Alba-
nus qui regioni nomen indidit, Cyrus. Colchis torrentes
habet qui auri ramenta deferunt, quæ Barbari perforatis ta-
bulis ac lanatis pellibus excipiunt, unde aurei uelleris fabula
nata eſt, inſuper lini, canabis, cæræ & picis abundans, mel
in hac regione plerumq; amarum. Vrbes, Dioſcurias &
Sebaſtopolis, Cimerium unde Boſphoro nomen eſt, Heni-
ochi populi. Amnes, Phæſis & eodem uocabulo urbs quæ
Phæſis circumfluit Colchorum emporium, Glaucus, Hip-
pus & Cyanos. Moſchi quoq; inter Colchos numerantur ab
iſs iuxta Moſchici montes dicti ſunt: Colchis & Albanis in-
teriecta eſt Iberia, cuius incolæ hodie Georgianos uocāt, q̃
diui Georgij (Chriſtiani enim ſunt) uexillum in acie con-
tra Chriſtiani nominis hoſtes gerunt, regio & urbibus & ha-
bitatoribus ſatis exulta, Vrbes, Lubium & Zaliſſa. In hiſ
locis pilæ Sarmaticæ & Albania.

ARMENIA MAIOR.

ARmenia maior ab occaſu Euphratem habet, & ea
Tauri iuga quæ quibuſdam Pariedri, quibuſdā Moſ-
chici montes uocantur, ab ortu mare Caspium & eos mōtes
unde

unde huic mari nomen est, Albania, Iberia, Colchis à plaga boreali eam finiunt, Niphates mons à meridie, Sophene regio Armenia pars. Vrbes primi nominis sunt, Artaxata regionis caput, Tigranocerta, Arsamosata, Nicopolis. Montes quos memorare non piget, Antitaurus, Periarides qui & Abus & Gorduus & Gordyæus. Amnes, Euphrates & Araxes ambo ex Periarde monte effusi, uerum hic in ortum, ille in occasum meat, sunt & Cyrus & Tygris, & alij non in celebres, sed nobis omnia complecti nec animus est, nec est necesse.

ASIA MINOR.

NVnc eo uocor ut frontem illam qua parte Asia angustissima est, & ueluti Isthmus quidam ab Euphrate fluuiio inter duo maria ad Bosporum Tracium, Propontidem, Hellespōtum & fluctus Aegæos patet describam, Asiam minorem uocant, & in qua rursus est ea Asia quæ proprie minor dicitur. Chersonesum hanc trifariam partimur, prima eius portio est totus ille tractus, qui ab Amanio monte & sinu Issico intra Tauri iuga ad cōfinia Cariae usq; porrigitur, cuius partes Cilicia, Isauria, Pamphylia, Lycia. Altera quæ totius continentis nomine Asiam minorem & proprie Asiā appellant, quam à septentrione Bithynia & ea linea quæ à Rhindaci fluminis hostio ad montem Dindymum ducitur finiunt, ab austro Pamphylia, Lycia & mari Rhodio, ab ortu Galatia & Lycaonia, à sole occiduo toto Aegæi maris excursu, quod eo loci Icarij & Myrtoi nomē pariter habet, huius membra, Caria, Ionia, Aeolis, Troas, Lydia, utraq; Phrygia, utraq; Mysia, tertium Chersonesi membrum ab hostio Rhindaci secundam expositam lineam incipit, ad
Trape

Trapezunta urbem & Euphratem in ortum tendit, in meridiem uero ultra Antitaurum ad Amanum & Tauri iuga immittitur, partes sunt Pontus siue Bithynia, Paphlagonia, Cappadocia, Lycaonia, Galatia, Armenia minor, Pisidia, nonnihil loci & temporis nunc nobis datam iri uideatur plenius de his omnibus Chersonesi partibus quas recensuimus loqui.

CILICIA.

Cilicia ab ea parte qua solem orientem intuetur Amanomonte & Pylis Amanicis finitur, a septentrione Tauri uerticibus, Armenia minore & Lycaonia, ab occasu Pamphylia, a parte meridiana sinu Issico, Ἰσσηία, id est aspera dicitur qua propinquat Pamphylia, quod asperos & prae-ruptos montes Eolon habet, reliqua campestris est & plana, gentem Cilicum mendacis & furtis infamem esse uel Graecum prouerbium notauit, κίλιξ ἢ ῥαδίως ἀληθεύει, id est, Cilix haud facile uerum dicit, Vrbes Ciliciae multae sed praecipuae, Issus unde Issico sinui nomen, Rhosos, Mallos quam Pyramus praeterfluit, Mopsos, & urbium mater Tarso Pauli doctoris gentium patria, quam Sardanapalus ultimus Assyriorum rex uno die aedificauit, huius moenia Cydnus inclutus amnis intermeat, uere tumet cum nives soluantur, reliqua anni parte tenuis est & placidus, nam torrentes eum non incurrunt qui placide manantem alueum turbarent, aqua eius si pedes in ea macerantur podagram leuat, Seleucia ad amnem Calcadnum, soli nunc antiquato nomine Pompeiopolis Arati Astronomi patria, Coricus mos & eodem nomine portus & specus ubi crocum generosissimum prouenit, quod tamen paucis retro annis

cum Turci illud in Vngariã portarent primũ, deinde nostri mercatores Viennam Pannoniæ infra Austriaci croci laudes iacere cognouimus, spirat enim Austriacum fragratius, & est coloratius, & manum fricantis citius inficit, nisi Coryrium quod nos uidimus ætate bonitatem amiserat. Promontoria duo Sarpedon & Anemurium, huius lateri annexa Isauria est & regiuncula & eodem nomine urbs, uicina Lycaonibus; itinera ferè omnia huius regionis obsessa sunt latrocinij, & ipsa regiuncula latronum receptaculum, qualis hodie Franconia est Germaniæ, quæ suos semper prædones habet, quo enim alio nomine eos appellauerim nescio, atrocitatem rei leni uocabulo mitigant, Snaphanos gentiliter se uocari patiuntur.

PAMPHYLIA.

Pamphylla tota Tauro septa, ab ortu Anemurium promontorium & Melam fluuium habet, à parte aquilonari Gallogræciam & Capadociam, ab occasu Lyciam, à meridie mare suum. Vrbes, Attalia, Sida, Perga, delubro Dianæ celebris, Aspendus, Lynessus ad Cataractem fluuium, & ultima eius oræ Phaselis. Amnes, Eurymedon, Oestrus, Cataractes.

LYCIA.

Lyciam Taurus mons Pamphyliae adimit ab ortu, ab occasu Cariae pariter, nam Taurus in his locis Massycites, Cragus, Anticragus, Cadmus & Phoenix uocatur, à septen. Asia proprie dicta terminatur, à meridie mari Lytio. Vrbes habet, Olympum, Myram, Pinaram, Pataram fano Apollinis inclytam, Telmessum. Flumina, Lymira, qui

qui è Massycote monte effunditur, Xantum qui è Crago.
Mons Chimera in ea est, nocturnis ignibus flagrans ut
Aetna in Sicilia.

C A R I A.

C A r i a quæ & Doris olim fuit, orditur eam Asiam quæ
proprie minor dicitur, cui ab ortu Lycia est & Telmes
sus ciuitas, à parte austrina mare Rhodium, ab occidẽte pa-
riter, à borea Phrygia, Lydia, Ionia, uel Mæander fluuius,
hanc antiquitus Pelasgi & Leleges erraticæ gentes habue-
runt. Vrbes, Halicarnassus, & iuxta Salmactis fons qui
morbo uenereo implicat eos qui ex eo biberint, Halicarnas-
sum etiã illustrat Mausoleum Mausoli regis Caria sepul-
chrum inter septem mundi miracula numeratum, Gnîdus,
Loryma, Ceramus, Caunus, Nindus, Alabanda, Stratonica,
Troezene, in mediterraneis Nyfa, & Trallis ad Thebaim
fluuium, Colossæ epistola Pauli celebriores factæ, Laodiceæ
ad Lycû amnem, Hierapolis, Antiochia ad Mæandru quâ
Massicus fluuius ambit, Iassus unde sinui Iassio nomen ad
quem Bargylos urbs.

I O N I A.

I O n i a m ab ortu Lydia excipit quæ & Mœonia est, ab oc-
casu Aegæu mare, à sept. Aeolis, meridiẽ finit Caria. Mile-
tus urbs Ionie clarissima, quæ nobis genuit uiros maxime
insignes, Thaletem unũ ex septem sapientibus physiologiæ
& Mathematices autorem, Anaximandru Thaletis discipu-
lum, Anaximenem, Hecataũ, Timothæum musicum, Posi-
dium promotorium, & oppidum Branchidarum oraculum
appellatum, nunc Didymaonis Appollinis, Priene Biantis
patria

patria, Latmus mōs quē Lamiū aliq̄ uocāt, Homerus pedicu
lorū montē, iuxta Endymionis sepulchrū, mōs Mycale post
Meandri hostia, Magnesia ad Meandrū, Magnesiæ Thessa
lica colonia, Trogiliū promōtorii, Ephesus templo Dianæ
memorabilis qđ Amazones cōsecrasse dicuntur, alluīt Cai
stro fluuiō, Colophon iuxta Halesum amnem, Erithrææ, cla
rus ubi Apollo clari9 colit, Clazomene Anaxagoræ patria,
Smyrna, Phocæa terminus Ionæ, Flumina, Mæander ex ar
ce summa Celænarū ortus media urbe decurrēs p̄ Caras pri
mū, deinde Ionas in sinū maris illabit, qui est inter Prienen
& Miletum, ita crebris sinuosus flexibus, ut sæpe in fontes
suos reuerti uideatur, Hermus, Caistrus, Halesus.

AEOLIS TROAS.

A Eolis proxima est quōdam Mysia appellata, initium
eius à Phocæa aut Hermo amne sumitur, terminatur
promontorio Lecto, ab ortu cōtinua Lydiæ, ab occasu mari
Aegæo, à sept. Troadem & Phrygiā habet, à meri. Hermum
fluuiū, Vrbes Elæa, Pitana, Myrrhine, q̄ eadē Sebastio
polis, Aegæ, Cumæ, Larissa, Nouus murus, Tenus, Cilla, Palæ
sceptis, regio Sceptis, Adramyttiū, Antandros, Assos, intus
mons Gargara & eodē uocabulo oppidū, Lecton promōto
rium distermīnās Aeoliā à Troadē regiuncula, quæ attingit
Hellepontū à Troadē oppido qđ & Alexandria dicta, ibi
Rhœteū & Sigæū promontoria, mons Ida & iuxta Iliū urbs
decē quondā annos oppugnata ob unam mulierē ab uniuer
sa Græcia, nihilq; ab ulla parte aut curæ aut laboris remis
sum, haud procul inde supra Aeolida & partē Troadis est q̄
uocāt Theutrania, ubi Thymbræ oppidū, & Pergamus, quā
interfluit Silenus, præfluit Cecius, Aeoliæ flumina Caicus
qui in Theutrania oritur, & Euenum, Troadis, Simois cū
Xantus

Xantus iungitur Granicus, Scamander in Hellespontum
maiori quàm pro re fama exeunt omnes.

LYDIA SIVE MOEONIA.

Lydia ab austro perfunditur Mæandro, à sept. est Mysia,
ab ortu Phrygia maior, ab occasu Ionía & Aeolis, Sar-
deis Lydiæ caput ad Caistrum amnem & Tmolum montē
sitæ, Philadelpia, Syphilum quod terræ motu absorptum est.
Pactolus fluvius in quo olim ramenta auri inueniebantur,
ex Tmoloeffunditur. Lydij filias suas olim prostituebant,
ut hoc quæstu dotem sibi inuenirent, uerum id temporis
à patrio more hæc labauerunt, Lydi omnium primi num-
mum argenteum & aureum percusserunt, caupones & in-
stitutores fuerunt, aleam & tesserarum & pilæ ludum inue-
nerunt.

PHRYGIA ET MYSIA.

Promiscue de Phrygijs & Mysijs dicendum est, sunt
enim in his locis límites ita confusi, ut nihil perpetuū
de illis præcipi possit, utiq; in tãta scriptorū dissensiōe, Phrygi-
os à Phryxo fratre Helles immutatiōe literarū quasi Phryxi-
os dictos esse putāt, q; is illuc primū delatus ab ariete fuerit,
duplex ea est, maior ad Sangariū amnē, Minor q̄ & Epicte-
tus dicit ad Hellespōtū. Vrbes, Ancora, Synnada, Celenæ, q̄
postea Apamea dicta cognominis huic q̄est in Bithynia, Cy-
bira, Iconiū, Mysia p̄ter duplex, maior ad sinū Adramiticū
ubi Scepsis regio, Minor q̄ in Propontidē inclinat. Vrbes ha-
bet Cyzicū, Pariū, Lampfacū Anaximenis Alexandri Magni
præceptoris patriā, Priapus hortorū Deus Lampfacenus fu-
it, ob magnitudinē genitaliū patriā eiectus, Abydus, Lāpfaco
in

in Europa opponitur Callipolis, Abydos Sestus, Pessinus ubi Cybele magna Deorum mater colebatur, & ideo poetis Pessinuntia dicta. Montes Asiae magis insignes sunt Tmolus, Celenus, Ida, Gargarus, Dindymis & in finibus Bithyniae ac Mysiae Olympus, qui & Mysus, plures montes Olympi nomine apud geographos celebrantur, & Graecis altissimus quisque mons cuiuslibet regionis Olympus dicitur. Chamæleon quadrupes specie & magnitudine lacerti, frequens est per omnem hanc Asiam, vis eius maxima contra accipitrem, humi enim reptans eum superuolantem detrahit & cadere in terram sua vis adigit, cæterisque auibus lanandum & uexandum obijcit.

BITHYNIA ET PONTVS.

Bithyniae ac Ponti, nam de ijs iunctim dicemus, termini sunt à limite occiduo Bosporus Tracicus & Propontidis pars, à septen. Pontus Euxinus, ab ortu Paphlagonia & Galatia, ab austro ea linea quae ab ostio Rhindaci fluminis ad montem Dindymum protenditur, siue Asia quae proprie minor dicitur. Urbes insigniores, Apamea prius Myrlea dicta, Prusa ad Olympum quam Hannibal exul condidit, Nicæa in campo admodum felici sita ad lacum Ascanium quae & Ancora & Antigonea. plures Nicæas in pluribus locis esse scimus, & in Tracia & Gallia. Posidium promontorium, Nicomedia Calpe fluuiio adiacens, Astacus, Olbia, Chalcedon hodie Galata, Artemidis sacrum Bithyniae terminus. Prusias ad sinum Astacenum, Heraclæa, iuxta specus est Acherusia ad manes usque patens, intus Claudiopolis. Flumina, Sangarius ex Adoreo monte per Phrygiam fluens admiscetur ad Bithyniam Tymbris fluuiio, inde maior geminatis iam aquis per Bithyniam fertur, & in Propontidem

Propontidem sese effundit, nō tam à magnitudine quàm quæ piscium accolis ingentem uim præbet, Rhindacus Bithyniam & Asiam determinans.

PAPHLAGONA.

Paphlagonia ab oriente Halym fluuium habet, is exortus in monte Armeno boream uersus tendens, Syros, Cappadoces à dextera, à sinistra Paphlagonēs perstringēs in Pontum effunditur, à cardine occiduo Parthenium amnem, inter quem & Tium urbem olim Caucones habitauerunt. Urbium clarissimæ sunt, Tios, Cromna ubi olim Heneti populi, Sesamus quæ nunc Amastris, Cyturus urbs & eiusdē appellationis mons qui iuxta est, multa buxo uestitus, Cymolis, Carambis promontorium, aduersum huic quod in Taurica regione *κρηὶς μέτωπον*. i. arietis frontē appellat, haud procul inde Chalybes quos Ponticos uocant, nam in Hispania quoque eiusdem nominis populi sunt & idem uitæ genus uiuentes, hos uero Homerus in catalogo *ἀλγῶνας* appellat, in ferrarijs & argentarijs metallis omnis eorum possessio, omnis eorum cura, labor, diligentia in ijs laborandis ponit. Vrbes, Synope unde rubrica Synopenfis. Amysus quam Athenienses cum mari imperitarent condiderunt. In Paphlagonia fons uinum redolens, ex quo si quis biberit temulentus efficitur, huic diuersam naturam habet ea aqua quæ in Archadia ἐσπελunca quadam manans abstemios reddit.

GALATIA.

Galatiam quam Galli & Græci misti incolunt cōposito uocabulo Gallogræciam uocant, Galli enim extorres inopia agrorum duce Brenno illo qui uirtutem in superbia, o audaciam

audaciam in contemptu deorū hominūq; ponebat, asper
 rimam Illyrici oram, Pæoniam, inde & Thraciam pugnans
 cum ferocissimis gentibus quarum tamen nulla par ar-
 mis Gallicis emensi, tantum terroris omnibus gentibus inie-
 cerunt, ut Byzantium & oram Propontidis uectigalem ha-
 berent, cupido inde eos in Asiam transeundi cepit cum tan-
 tam Asiatici soli ubertatem audirent, fraude capta Lysima-
 chia, & tota Chersoneso, Thracia armis oppressa traiecerūt
 primū in Bithyniā, deinde eā terrā ceperūt quæ etiamnū Gal-
 logræcia dicitur, uerū iā degeneres haud quāq; n̄ sunt q̄ pa-
 tres eorū autq; fuerūt, sicut plātæ in suo quāq; solo generosi
 ores sunt, insitæ alieno degenerāt, tribus nominibus distincti,
 nā quidā ex ijs Tolistobogij, quidā Throcini, quidā Tectosa-
 gi uocabant, huic à sept. præteditur Paphlagonia, à solis or-
 tu Cappadocia, à limite meridiano Pamphylia & Pisidia, ab
 occasu continuatur Bithynia, Mysia & Phrygia agros ma-
 iori ex parte tenet. Vrbes, Archelais ad Halym fluuiū, An-
 cyra Tectosagorū, Gordium olim gētis caput, Laodicea co-
 gnomento cōbusta Prolomæo. Amnes, Parthenius, Sangari-
 us, Halys, & Gallus, unde sacerdotes deæ Cybeles nomē tra-
 xerunt, Montes, Dindymus & Celenorum iuga.

PISIDIA.

Pisida longe optimi bello regionis elus, summa Thauri
 montis insident, quondam Solymi apellati, Lycaones
 & ab ortu & occasu eos cingūt, à sept. finiūtur Galatia, à me-
 ridie Pamphylia. Vrbes Pisidica, Oronda, Appollonia, An-
 tiochia Pisidiae eadem Cæsaria, Amblada, Neopolis, Antio-
 chia Paulus Euangelium gentibus annunciauit.

LYCAONIA.

Lycaos

Plidas includit Lycaonia, cui à septent. occurrit Phrygia, ab ortu solis Cataonia, à meridie Tauri uertices & Cilicia, ab occasu Pamphylia. Oppida, Derba, Lystra, Laranda, Isaura q̃ & Claudiopolis, Ptolomæo Lycaonia, Cappadocia ascribit̃, nō dico eā quæ imminet Caria & Lytia, nā separatim illi9 meminerūt aliq, sed quā iam recensuim9.

CAPPADOCIA.

Cappadociam Paphlagonia & Gallogræcia ab occasu termināt, ab ortu Armenia minor, Scordiscus mōs, Colchis ac diuersarū linguarū gentes, Tibareni, Mosyni, Buxeri, Macrocephali, à sept. pōtus Euxinus, à meri. Augusta q̃dam Ciliciæ portio, nomen huic à Cappadoce fluuiō, quem Thermodonta dicimus, Cappadocia, cū prius Syria & Leucosyria diceretur, subinde mutata est, Persæ dum rerū pot̃ rentur in satrapias duas eam diuiserunt, Macedones eiectis Persis in decem, reliqui in duo regna, nam quicquid eius ad iaceret Tauro Cappadociā, pprie uocabant, reliquū qd̃ pōto appropinquaret Cappadociā magnā, Romani in prouinciam redegerūt. Vrbes eius Mazaea quæ tandē in honorem Augusti, ut Florus tradit Cæsarea dicta sunt, Tyana, Comana pōtica, Sebastia, Sebastopolis, Næocæsarea, Amasia Strabonis geographi patria, Cuculum, Maziancū, Nissa cognominis huic quæ est in Carta, Ancon, Themiscyra urbs & eodem nomīne campus, Polemoniū, Cerasus, Pharnace, Histis portus, Trapesus & in intimo maris recessu Sebastopolis Asia, antea Cibira dicta, eo etiā memorabilis q̃ Andreas Apostolus in ea Euangelium docuit. Flumina, Halys, Iris, Thermodon, Absarus, Lycus, Mōtes, Argæus & Scordiscus, in Cappadocia lacus in quē si arundinē demiseris & postridie eius diei exemeris, ea pars q̃ subtus aquā fuit lapidea inuenitur.

ARMENIA MINOR.

ARmenia minor qua orientē spectat Euphrati & Armenia maiori contermina, in septentrionem ad Orbaisenam praefecturam usque progreditur, Tauri iugum quod à Cilicia in aquilonem abducitur, & mons Scordiscus à limite occiduo eam claudunt, à meridie Cilicia, Amanus mons & Syria Comagena. Sunt aliquot Armeniae minoris praefecturae, Cataonia in qua Claudiopolis antea Isaura, Mopsocrene, Comana Capadocum quam Sarus fluuius interfluit & tandem Ciliciam perlabens in subiectum pelagus exit, Orbisena, Melitena, Orbalisena. Urbes illius Nicopolis, Bizatus postea Leontopolis, Theodosia, Melita, flumen Melas, huius fontes oriuntur in Argæo monte & Euphrati illabitur ad Melitam urbem, Antitaurus mons ferè eam mediam secatur.

INSVLAE MARIS

mediterranei.

Cum tantum laboris in describenda Europa, Africa, & Asia nobis exhaustū sit, & ad finem iam operis penè peruentum, superest ut insulas cum eas quae sunt in Mediterraneo mari, tum illas quae extra sunt in Oceano non minus breuiter quàm diligenter & rerum tantum summas prosequamur. In Meotide, nam inde commodissime incipiemus, Alopecè Migadorum domicilium, in Ponto Leuce quae & Achillea quod Achilles ibi sepultus est, cuius aedem sacram nulla auis adire potest, Cyaneae in Bosphoro Thratio duae, paruo distantes interuallo. Symplegades quod antiquitas olim eas concurrisse & sibi inuicè collisas esse credidit dictae.

in Propon

in Propontide Proconnesus eadem Neuris, Aristeæ uersiffa-
catoris patria, qui prout collibitum sibi fuit uitam nunc de-
seruit nunc resumpsit, in Hellesponto Tenedos quam Te-
nes cuius ex nomine insula dicitur infamatus stupro nouer-
cæ uacuum cultoribus occupauit, in ea delubrum Appolli-
nis Sminthei, litus Sigæum huic ex aduerso est, in Aeolia
Lesbos, cuius uinum in magna gloria, Theophrasto alum-
no clara, Vrbes in ea, Ereslus, Mithylene, Methymna, An-
tissa, iuxta Ioniam Chios eadem & Chia, promontorium
Arusiū, hinc uinum arusiū quod corruptæ Malusiū
à nostris dicitur, è regione Cariæ Cos quæ & Coa & Coum
& id ætatis Langoum uocatur, Hippocratis medici natale
solum, Chio & Coe interiecta est Samos, in qua Iuno adole-
uit, & Iouinupsit, & Pythagoræ philosophi genitale solū,
ager Samius ita uber ac fertilis omni genere rerum, ut etiam
lac gallinaciū procreare diceretur, iuxta est Icaria deserta
quidem, egregia tamen in ea pascua ab Icaro paternæ fugæ
socio, qui non seruata uia in hanc cecidit dicta est, unde ma-
re Icarium nomen accipit, In Lycia Rhodos à Rhodo nym-
pha, ut aiunt, dicta, omni genere artium olim nobilitata,
Rhodi Colossus solis, altitudinis septuaginta cubitorum fu-
it, is terræ motu aliquando deiectus etiam iacens miracu-
lo fuit, pauci pollicem eius amplectuntur, maiores sunt di-
giti quam plæræq; statuæ, nunquam tantæ nubila cœlum
obducunt, ut non aliqua hora in Rhodo sol cernatur, Vrbes
Rhodi præcipuas Homerus Iliade secunda uno uersiculo
expressit:

λίndon ἰήλυν τε καὶ ἀργινόοντα καί μινρον.

Lindon, Ialysonq; , dein claramq; Camiron. quæ olim
Ialyso hodie Rhodos est homonyma insulæ, hæc annis ab
hinc ferè quindecim aut non multo secus Turci, principibus
Christianis quia fortassis nec quicquam iusti doloris & deus
hæc contra Turcos suscipiendi belli causa esse uidentur, con-

niuentibus ademerūt, Carpathus haud procul inde abest un-
 de uicinum mare Carpathium appellatur, contra Chelido-
 nium promontorium in confinio Lyciæ & Pamphylæ,
 Chelidonix nauigantibus importuna, in sinu Iffico Cy-
 prus Ciliciæ Tracheæ ac Syriæ obiecta nouem aliquan-
 do regnorum sedes, promontoria, Dinares in ortum, As-
 camas in occasum, est in agro mediterraneo Olympus
 mons Lycum & Lapethum amnes effundens. Vrbes, Cy-
 pri, Paphus in qua Venus præcipue colebatur, quæ pri-
 ma artem meretriciam instituit, autorq; mulieribus in Cy-
 pro fuit uti uulgo corporis quæstum facerent, Salamis, Pa-
 laxaphos, Amathus, Corynæum, in littore Phœnicio
 Arados, Canopus ad ostium Nili Canopicum, Pharos
 Alexandriæ aduersa quondam unius diei itinere ab Aeg-
 ypto distans, nunc ei propinquior. Contra Syrtim ma-
 iorem Cuteletos, contra minorem Menninx & Cercinna
 pari magnitudine, in Menninge lotos multa suauissimi
 fructus, ob id Lotophagorum domicilium id quod antea di-
 ximus credita, contra Carthaginis sinum Aegates & Tari-
 chix, & hæ quidem littoribus Asiæ & Africæ adiacent, Eu-
 ropæo littori apponuntur plures, in mari Aegæo, ppe Thra-
 ciâ Thasos Abderæ urbi aduersa, Imbros cū oppido eiusdē
 nominis, Samus Thracia quæ nunc Samothrace, gemmam
 ad nos mittit nigram sine pōdere, ligno similem quæ & ipsa
 Samothracia uocatur, Lemnos Atho monti opposita in
 quam Vulcanus claudus ille Deus cum opem Iunoni ma-
 tri contra Iouem ferret præcipitatus est, Eubœa Becetiæ ap-
 posita à qua etiam olim auulsa est, & Bœotiæ interfluente Eu-
 ripi ponte iungitur, in ea duo promōtoria maxime insignia
 Gerestum & Caphareum, & ubi Calcis, cuius ex aduerso in
 Bœotia aulis est, in agro Chalcidico fel pecori nullum, Eu-
 bœæ finitima est insula Cea, ubi uestes bombycinæ ad fœmi-
 narum

narum luxū olīm texebantur in Attide Helene stupro Hele
 næ nota, & Salamis, in Phoeide Anticyra una, nā alterā Ma
 lienſibus uicinā Strabo tradit, ambæ helleboro inſignes, cir
 ca Peloponneſum Aegina quā Oenonam ueteres appella
 uere, ſed ipſe Aeacus Aeginā genitricis nomine dixit, in ma
 ri Myrthoo Cythera ſunt, inſula Veneri cōſecrata, In mari
 Ionio Prote, Hyria, Cephalenia, Neritos, Same, Zacynthos,
 Dulichiū, Ithaca, in Epiro Echinades, quæ & Acheloides,
 tum etiam Strophades olīm Plotæ dictæ, quas Dira Celeno
 Harpyiæq; colūt aliæ, in ſinu Ambracio Leucadia olīm inſu
 la nūc terris annexa & peninſula, oppidū in ea Leucas quon
 dam Neritum dictum, & inibi albicanti colore petra in pe
 lagus proiecta, unde qui ſe demittunt in mare amoris flam
 ma leuantur, hinc ſe Deucalion Pyrrhæ ſuccenſus amore mi
 ſit, hinc Sappho cum impotenter Phaona amaret, deſluit,
 ab hac non procul abeſt Corcyra cū urbe eiſdem nominis,
 Corfunæ nomen hodie habet, inter eam & Saſonidem Meli
 ta, unde catuli Melitæi dicuntur, in medio mari Aegæo, Me
 los, Olearos, Aegyla, Cathon, Ios, Thera, Gyaros, Hippu
 ris, Dyoniffa, Cianos, Chalcis ære ibi reperto nobilis, Ica
 ria, Pinaria, Niſyros, Amorgus, Lebinthos, Calidne, Aſine,
 quæ oēs uno nomine q̄a diſperſæ ſunt Sporades dicunt. Poſt
 iſtas Sicynus, Cithnos, Siphnos, Seriphos, Rhene, Paros
 marmore inclyta, Scyros, Tenos, Myconos, cui9 incolæ ferē
 calui ſunt, Naxos, Andros, q̄ & Antandros in q̄ templū Libe
 ri patris, & ſons q̄ ſemp nonis Ianua. uini ſapore fluit, Telos
 unguēto Telino celebris, Delos in q̄ nati Apollo & Diana,
 & mōs Cynthus, diu inſtabilis fuit, donec in ea deſitū eſſet ſe
 peliri cadauera, hæ q̄a in orbē ſacēt Cyclades uocātur, & quā
 uis Sporades Aſiæ et Cretæ Cyclades Delo adiacere dicant,
 ſcriptores tñ plerūq; Cyclades cū Sporadib9 & Sporades cū
 Cycladib9 cōfundūt, deinde Creta Iouis magni medio ſacet
 inſula

insula ponto, Daſtyli Idari & Curetes olim eā tenuerunt, forma centum urbium celebris, & ob id etiam Hecatompolis dicta, longo tractu inter ortum & occasum porrigitur, à septen. Aegæis & suis æstibus pullatur, ab austro mari Libyco & Aegyptiaco, ab ortu Carphatio, ab occasu Ionio. Mōtes in ea Ida, Dictæ, Cadiscus, Corycus. Promontoria duo, Sammonium Rhodo aduersum, & κρηὶς μέτωπον idest arietis frons ad occidentem. Oppida multa, sed primas tenent Gortyna ad amnem Lethæum, Gnōsos, Phæstus, Lycastus, Lycæus, Cydon, Dictynna, Dium, Asum, & noui nominis Candia. Flumina, Lethæus & Oaxis ad quem Oaxia ciuitas. In Cræta neq; ursus, neq; lupus, neq; serpens, aut omnino maleficum animal præter phalangium, in ea ἄλμος herba nascitur, quæ gustata famem diurnam cohibet, præterea Dictamnus quæ potu & suffitu mortuos ex utero pellicit foetus, capris siluestribus uulneratis esu illius tela & cuspides omnes e corpore decidunt, iuxta est Asticla, Naumachos, Zephyre, Crise, Gaudos quæ eadem Claudos. In mari Adriatico Abforos, Celaduse, Absyrtis, Issa, Trucosnes, Hidria, Nigra Corcyra, Tragurium, Diomedæa, quantum altera Diomedis sepulchro conspicua, Asine, Pharos Brundusio adiacens cognominis huic quæ obiacet Alexandria, postea Sicilia quæ Sicania, ab occasu & septentrione mari Tyrrheno & suo alluitur, à meridie Afro, ab ortu Adriatico, hæc olim continens Italia adhæsit, tandem pondere undarum superioris maris ab ea diuisa est, eodem ferè modo se ad Italiam habet quo Peloponnesus ad reliquam Græciam, uerum hoc distant, quòd hæc paruo admodum freto ab Italia diuiditur, illa exigua terra reliquæ Græciæ iungitur, siquidem ex Peloponneso in Græciam pedibus iri, ex Sicilia in Italiam non nisi nauibus traici potest, Cyclopes & Bestrigones hanc olim habuere, forma eius triquetra specie

Specie figuratur, quotq; eius anguli sunt totidem promontoria, unde etiam Trinacria dicitur, Pelorus Italiã spectat, Pachynus Graciã, tertium quod in Africam extenditur & pelagus Sardoũ à Siculo diuidit Lilybæũ uocatur. Vrbes habet, Hyblã, Agrigentum, Pauorinũ, Messanã Rhegio in Italia contrariã, Drepanã unde Drepanũ promotoriũ, Taurominiũ, Catanam, Lilybæum Sibyllæ sepulchro clarum, & omnium pulcherrimam ac reliquarum principem Syracusas, ubi fons aquæ dulcis cui nomen Arethusa plenissimus piscium, in quo uisuntur ea quæ in Alphæum amnem Peloponnesi iaciuntur, unde creditur ille subter ima maria & cuniculos subterraneos conditus ac rursus in Sicilia exortus, Motes, Eryx Veneri sacer, & Aetna Vulcano instar Vesuij in Campania & Chimera in Litya assiduis ignibus flagrans, campus qui circa est Aetnensis uocatur, semper florulentus & omni die uernans, fretum quo ab Italia abscinditur Siculum dicitur, Scylla, Charybdi & Syrenibus fabulosis monstris infame, patitur aliquid simile cum æstuarijs Oceani, quolibet enim die ac nocte bis fluxum alternat, In Halestorum regione fons dum siletur quietus & tranquillus, cum insonant tibiæ exultabundus supra margines attollitur. Flumina celebria, Diana qui præterlabitur Camerinam, à qua non procul eodem nomine lacus, Acis ex Aetna sagittæ impetu decurrens à qua nomen habet, ævis enim græce sagittam notat, hinc in Vlyssẽm saxa egit Cyclops, Gelas qui nomen præbuit urbi Gelæ, Criniseus, Pantagies, Selinus Selinunta urbem præfluens, non longe à freto Siculo est Pontia, contra Siciliam in freto Siculo Aeæ quæ & Ogygia & Calypsus quod Calypso eam tenuit uocata est, Africam uersus, Gaulos, Cosura, Ephesiades quæ & Aeoliæ & Vulcaniæ septem, Lipare, Hieræ, Strongyle, Didyme, Ericusa, Phoenicusa, Euonymos quæ & Osteodes, at Pithe-

cusa quæ & Aenaria & Inarime, Leucothea, Venaria, Sino-
 nia, Caprea, Prochyta, Pontia, Pandataria, Phytionia, Pal-
 maria Tyberinis hostijs obiacent, deinde Corsica est quæ ab
 occasu & septentrione mari Ligustico alluitur, ab ortu Tyr-
 rheno, à meridie pelago quod inter ipsam & Sardiniam facit,
 Græcis Cynos dicta angusto freto à Sardinia seiuincta, ta-
 xum arborem huius insulæ si apes infederint mel amarum
 faciunt, Cacochites gemma in hac sola terra gignitur, quæ
 manibus glutinis modo coheret. Vrbes, Mariana & A-
 leria, huius insulæ habitatores quod subinde mellis cibo utuntur
 Iogæi sunt, Sardinia huic finitima à Sardo Herculis filio ap-
 pellata in orientem quam in occidentem latior prominet, à quibusdā
 Sandaliotis & Ichnusa, nam humanæ speciei plantæ tenet, di-
 citur, diues ager frugum & nullarum rerum quæ ad humanum victum
 pertinent non ferax, verum hanc felicitatem quadam maligni-
 tas æquat, siquidem aer *ἄλσος καὶ νοσώδης*, i. turbidus & pesti-
 lens est, quod montium sublimitas salubres boreæ spiritus ex-
 cludit, serpentes in ea nulli, verum solifuga ex formicarum gene-
 re malefica bestiola agrum Sardoū mire infestat, gignitur etiā
 ibi herba Sardoa quæ edentibus eam oris rictum ita contrahit,
 ut ridendo moriantur. Vrbes, Calaris & Sulchi. E regio-
 ne Gallie Stachades tres ex ordine sic dictæ, nomina illarum
 sunt Prote, Mese, Hypæa, hoc est prima, media, infima, con-
 tra Hispaniam Tarraconensem duæ sunt Baleares, maior al-
 ra atque opulentior armis virisque, altera minor, fertilis agro, vi-
 ris, armis haud æque ualida, in his matres filijs mane panem
 non præbent nisi fundis, quo teli genere plurimum utuntur, feri-
 ant quod propositum est, Cuniculi Balearibus insulis populatis
 earum messibus aliquando famem intulerunt, & eo necessitatis
 Balearici adacti sunt, ut aduersus eorum puentum auxilium mili-
 tare ab Augusto peteret, maioris urbes duæ, Palama & Po-
 tentia, minoris Iamno & Mago, nos Maioricæ & Minoricæ
 hodie

hodie, Græci Gymneas uocant, inde Ebusus omnium animalium quæ nocet expers, & Ophiusa siue Colubraria q̄ his omnibus abundat atq; ob id inhabitabilis est, attamen id terræ spacium quod Ebusitana humus in Colubraria circumsignat habitabile & tutum à serpentibus redditur.

INSVLAE HISPANIAE ET Oceani septentrionalis.

GAdis insula egressis fretum ad dexterā obuia est, eadem Erythia & Aphrodisias & lingua Punica Gadeir, id est septum & Colynusa uocata est, Geryones ille tricorpor cuius armenta Hercules abduxit hanc olim habitauit, tamen si sint qui Geryona in Erythia quæ à Gadibus alia sit & littoribus Lusitaniæ obiecta uixisse existimēt, Berlingā hodie uocāt, templum Herculis Gadibus est, & id quidem religiosissime quod ossa eius ibi condita sint à ueteribus cultum, urbs insulae cognominis, Oceanus Atlāticus per mare Gaditanū diffunditur in interiora maria, Gadibus tāta pabulorū laticia ut pecora nisi à pastu repellantur dissiliant, tanta lactis pinguedo, ut serum dum coagulatur non efficiat, Gaditanæ puellæ Romam commeabant, libidinosæ, procaces, saltatrices, nimia lasciuiā in cantilenis & choreis gestiētes, Cassiterides numero decem Hispaniæ obiacent, à copia plumbi qd κασσιτερον Græce dicitur uocata, opes earū oēs ferè in pecoribus sunt. Britannia olim Albion nūc Angliā ab Anglis Saxo num populis qui eam occupauerūt appellata, grandi angulo Rheni hostia prospicit, deinde obliquata retro in septentrionem & occidentem latera abstrahit, alterum contra Galliā, alterū contra Germaniā, hominū in ea infinita multitudo, creberrima ædificia Gallicis ferè cōsimilia, olim utebantur annulis ferreis ad certū pōdus examinatis, p nummo. na

scitur ibi plumbum album in mediterraneis locis, in maritimis ferrum, sed eius exigua copia est, materia cuiusque generis ut in Gallia, præter fagum & abietem, leporem, gallinam & anserem gustare fas non putant, hæc tamen alunt animi & uoluptatis causa, loca sunt temperatiora quam in Gallia remissioribus frigoribus, longe humanissimi omnium sunt qui Cantium incolunt, quæ regio est maritima omnis, Gallia Belgicæ aduersa Angliterram uocant, nam hoc tempore tres partes insula habet, quæ Hiberniam spectat Vuallia dicitur, ubi Cantium & Londinum Anglitterra, Scotia pars est tertia Prodomæo Britannia minor dicta, gens olim bello ferox, καὶ τόξον ὁ εἶδος, id est arcu ualida, uerum hoc tempore haud paulo institorum melius propter sordida ingenia quam militum genus, in omnes enim penè terras quæ ad luxum muliebrem pertinent inuehunt, & ea quidem adulterata omnia, Britanni glasto se olim insciebant omnes, quo horribiliores in pugna essent aspectu, frumentum non ferebant, sed carne & lacte uictitabant, hæc tamen omnia ab antiquo more labauerunt in dissuetudinemque uenerunt, hoc æuo homines in Britannia ciuiles & cultissimi, honestarum artium amor uehemens & indies acrior. Urbes in ea, Cantuariæ, Eboracum, Londinum gentis caput, ad Tamesim fluuium ad cuius ripam cignorum ferè quatuor milia quotidie aluntur. Scotiæ urbes, Sanctus Andreas & Sanctus Iohannes & sedes regiae Edenburgum. In Oceano Britannico gignuntur margaritæ subfuscae & liuentes. Inter Britanniam & Iberniam Mona quam nunc Man appellant. Iberniam priscis Iuuerna nostris Irlandia dicta, qua ex parte Britannia occidentem solem spectat sita est, dimidioque Britannia minor, incolæ Heluones & Ventres, in oceano Germanico est regione Sueui fluminis Rugilandia, Rugii, quorum Tacitus simul cum Lemouijs meminit eam tenent, ab hac Glessariæ siue Electrides, glessum enim

enim Germanis id dicitur quod electrum Græci, Latini Succinum nuncupant, triginta sunt Orchades angusto inter se distantes spacio. Hetlandia Orchadum maxima urbem habet Ochadam, cui præest episcopus, septem sunt Hemodes in sinu Codano, inter quas Codanonia hodie Selandia, Thule quam sex dierum nauigatione in septentrionem à Britannia abesse Timæus historicus dixit, Islandiam nostra tempestate uocant, montosa, inculta, rupem habet quæ perpetuis ignibus Aetnæ modo æstuat, in ea spiritus sunt mutati quos nomine Drollos dicunt, ministerijs hominum se iungere gaudent, ut inquit Celtes poeta, Holen urbs episcopalis. Talca in mari Caspio sine cultu fertilis, fructus tamen eius attingere crimen sacrilegio proximum accolæ putant, Dijs paratos existimantes, Dijs seruandos, insulæ complures in oceano Scythico & ad promontorium Thabin, sine nominibus tamen, & ob rigorem cœli atq; immanitatem iuxta habitantium, αἱ θροπ' φ' α' γ' enim sunt, desertæ.

OCEANI INDICI ET

Aethyopici insulæ.

EXtra Indi hostia Chryse & Argyre quas alij Chryseram & Argyream nominant, auri argentiq; metallis memorandæ. Traprobane quam ueteres Simondi insulam & Salycam nos Samotram uocamus Indiæ prætentæ, omnium insularum toto orbe maxima, incolæ huius reliquorû mortalium magnitudinem excedunt, comis, rutilis, oris sonotuci, apud quos in creando rege non tam boni nati es q; suffragium uniuersorum & antea cta uita ualet, eum enim deligunt, qui ætate grauis sit, moribus & clementia spectatus, cui nulli liberi, idq; maxime custoditur, ne regnum fiat hæreditarium, Annonæ præcium apud eos nunquam augetur,

ædificia eorum modice ab humo extāt, testudines tantæ ut
 superficies earum toti alicui familiæ domicilium non arcte
 præbeant. In sinu Persico Ogyris, & Syagros quam canes
 non intrant, & expositi in littore errando moriuntur, in sinu
 Arabico, Salsipirena, Aphrodite, Agathonis insula, Carda-
 min, in mari Prassodæ, quod à Prasso promontorio nomē ha-
 bet, aliquot sine nomine. Cōtra promontoriū Hesperoncea-
 ras in mari Aethiopico Gorgades insulæ sunt bidui nauig-
 atione à continenti distantes, Euryalæ, Stenus & Medusæ
 filiarū Phorci Sardinia & Corsicæ regis quondā domus, in
 Medusam natu ex his maximam cū aliquādo incidisset Ne-
 ptunus maris Deus, ita efflētū amare cœpit, ut eā fugien-
 tem etiam in fano Palladis uiolaret, ob quam rem dea ita ex-
 canduit, ut crines eius quibus maxime Neptuno placuit in
 angues uerteret, effecitq; ut omnia quæ intueretur lapidesce-
 rent. In mari Atlantico Hesperides duæ memorātur, E regi-
 one mōtis Atlantis insulæ Fortunatæ numero sex in omnia
 frugū genera fœcundæ, in quibus tellus fruges inarata quot-
 annis reddit, imputata floret usq; uinea, aer & uenti saluber-
 rimi, utpote q nulla paludū graui nebula inficiuntur, homi-
 nes in his pilos non nisi in capite habent, in supercilijs, palpe-
 bris & barba nullos, herba apud eos nascitur sup quam in fa-
 ciem cubant cū facieras uitæ eos cœperit, ac post paruū som-
 num è uita migrāt, uxores habēt cōmunes, & cōmuniter fili-
 os nutriūt, illosq; à matribus seiungunt, ne illam cognoscere
 aut ab illa nosci possint, credidit antiquitas eos matutino tem-
 pore ferere, meridie metere, noctu in syros frumenta conde-
 re, scribūt nō ex aduerso ut nos, sed supne deorsum recto uer-
 su, discordia atq; oīs & corporis & animi ægritudo illis igno-
 ra, domos habent nemora & deorū lucos, una singulari duo-
 rum fontū natura mirabilis, alterū q gustat risu in mortem
 soluitur, remediū est ex altero bibisse, creditū est campos Ely-
 sios in his insulis esse,

De

DE TERRIS ET INSVLIS

nuper repertis.

Americus Vesputius uir rerum maritimarū & astrono-
micarum insigniter peritus, annis retro ab hinc nō ad-
modum multis in ultimo occidēte terrā priscis. Geographis
planē incognitā inuenit, quam à suo ipsius nomine Americā
uocamus. Bresilia & terra Papagalli nōnullis dicitur, insula
ne an cōtinens sit incōpertū adhuc, incolæ eius qui ad æqua-
torem colūt Canibales dicuntur, & αὐθρονόφαροι sunt, cultio-
res qui ultra capricorni circulū, uelamenta corporis ex plu-
mis psitacorū arte adhibita contexunt, fidem maritalis lecti
nō tam præceptis q̃ exemplis inconcussam seruant, nimirū
intelligētes efficacius homines ad id quod rectū & honestū
est, exemplis q̃ præceptis & legibus incitari, qui habitāt par-
tem aquilonarem longe omnīū sunt cultissimi, eo quōd Hi-
spani frequēter ad eos commeāt, tametsi à religione Christi
alieni, leges tamē & sacra suo more habēt, auri gemmarūq̃
magna apud eos copia, Temiscela præcipua totius Americæ
urbs tropico capricorni subiecta. Sunt præterea insulæ duæ,
Spagnolla & Isabella eadē & Cuba & Ferdinandina ipsdem
penē moribus, longe admodū à promontorio Caput uiride
uocato Lusitanis insula inuēta est, cui Sanctæ crucis nomē
fecerūt, cuius indigenis legum ac Dei cognitio nulla, utpote
αὐθροποφάροις, frumentorū usus nullus, panis herbaceus. Zy-
pangrus & lauæ, maior & minor in extremo oriente st-
untur, Madagascar in meridie tropico capricorni sup-
uerum de his omnibus nihil compertū ex idoneis autoribus
hactenus intelleximus, nisi speciosa quædam mendacia à qui-
busdam nobis narrata afferre uellemus.

Ἰνδ. Ἰνδ. Ἰνδ.

DE TERRIS ET INSULIS

nuper reperta

